

Deltagandet i Europaparlamentsvalet 2024

Deltagandet i Europaparlamentsvalet 2024

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för social statistik och
analys
171 54 Solna
010-479 40 00

Förfrågningar Jonas Olofsson
010-479 47 18
jonas.olofsson@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Deltagandet i Europaparlamentsvalet 2024 ME09 –
Demokratistatistik 2025:1

Voter turnout in the election to the European Parliament 2024

Producer Statistics Sweden, Social Statistics
and Analysis
SE-171 54 Solna, Sweden
+46 10 479 40 00

Enquiries Jonas Olofsson
+46 10-479 47 18
jonas.olofsson@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Voter turnout in the election to the European
Parliament 2024

ISSN: 1654-5656 (Online)
URN: NBN:SE:SCB-2025-ME09BR2501_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I 2024 års regleringsbrev gav regeringen Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att genomföra en studie om det svenska valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024. Den här rapporten utgör SCB:s redovisning av studien om valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024.

Rapporten innehåller analyser av valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024 i olika grupper av den röstberättigade befolkningen. Dessutom ingår jämförelser av valdeltagandet med tidigare val och med riksdagsvalet 2022.

2024 års valdeltagandeundersökning har återigen genomförts som en totalundersökning. SCB vill rikta ett särskilt tack till Valmyndigheten och Länsstyrelserna som gjort detta möjligt.

Alexandra Mannfolk och Lena Andersson har haft ansvaret för datainsamling för 2024 års valdeltagandeundersökning. Mikaela Järnbert och Thomas Helgeson gett synpunkter under arbetet med rapporten.

Rapporten är skriven av Karolina Eriksson, Lena Lundkvist och Jonas Olofsson.

SCB i maj 2025

Marie Lidéus
Enhetschef

Thomas Helgeson
Sektionschef

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	6
1. Inledning	9
Tidigare rapporter	10
Datamaterial och metod	11
Upplägg och avgränsningar.....	12
De röstberättigade i Europaparlamentsvalet 2024	12
Tidsperiod i analyserna	12
Disposition	12
2. Svenska Europaparlamentsval i en internationell jämförelse ..	14
3. Valdeltagande, demografi, sociala nätverk och resurser	19
Kvinnors och mäns valdeltagande	20
Valdeltagande och ålder	20
Valdeltagande och sociala nätverk	22
Valdeltagande och utbildning.....	23
Valdeltagande efter inkomst och tillgångar	25
4. Valdeltagande och integration	28
Valdeltagande efter födelseland	28
Utländsk och svensk bakgrund.....	32
5. Unionsmedborgare.....	34
6. Utlandssvenskars valdeltagande	37
7. Förstagångsväljares valdeltagande	41
8. Funktionsnedsättning och valdeltagande.....	51

Gruppen med funktionsnedsättning	53
Typ av funktionsnedsättning	55
9. Flervalsdeltagande	59
10. Valdeltagandets geografi	72
Valdeltagandet i olika valdistrikt	72
Valdeltagandet i kommuner	76
Gruppering av kommuner	80
11. Slutsatser och diskussion	85
Kort om statistiken	87
Statistikens ändamål och innehåll	87
Population	87
Innehåll	88
Definitioner	88
Statistiska mått	92
Information om statistikens framställning	92
Datainsamling	92
Mätning	92
Bearbetning	92
Granskning	92
Skattning	93
Information om statistikens kvalitet	93
Täckningsfel	93
Urvalsfel	93
Bortfallsfel	93
Bearbetningsfel	94

Modellantaganden	94
Referenser.....	95
Bilagor	97
Bilaga A. Tabellbilaga	98
Kapitel 8. Funktionsnedsättning och valdeltagande	98
Kapitel 9. Valdeltagandets geografi	99
Bilaga B. Logistiska regressionsmodeller.....	100
Voter turnout in the election to the European Parliament 2024.	105

Sammanfattning

Det svenska Europaparlamentsvalet ägde rum söndagen den 9 juni 2024. Totalt valdes 720 ledamöter för mandatperioden 2024–2029, av dessa valdes 21 ledamöter in från det svenska Europaparlamentsvalet. Valdeltagandet för hela unionen blev 51 procent i 2024 års val och var därmed på samma nivå som i föregående val. Valdeltagandet i Sverige minskade från 55 till 53 procent. Det gjorde att Sverige hade det nionde högsta valdeltagandet bland EU:s medlemsstater i valet 2024, vilket var samma placering som vid föregående Europaparlamentsval.

Vid det svenska Europaparlamentsvalet 2024 var det totalt 7 942 272 personer som var röstberättigade och av dessa var 7 708 624 röstberättigade svenska medborgare i Sverige, 190 459 svenska medborgare i utlandet och 43 189 var röstberättigade unionsmedborgare.

SCB har fått i uppdrag av regeringen att genomföra en studie med syfte att analysera valdeltagandet vid Europaparlamentsvalet 2024 i olika grupper av röstberättigade och sätta det i relation till såväl tidigare valtillfällen till Europaparlamentet som till valdeltagandet i riksdagsval. SCB har liksom vid val 2018, 2019 och 2022 genomfört totalundersökningar vad gäller valdeltagandet vilket ger unika möjligheter att undersöka såväl regionala variationer i valdeltagande som skillnader mellan olika demografiska och socioekonomiska grupper i befolkningen.

De mönster som visats i tidigare undersökningar av valdeltagandet är på ett övergripande plan tydliga också för deltagandet i Europaparlamentsvalet 2024. Men minskningen i valdeltagande 2024 jämfört med 2019 har inte påverkat alla grupper på samma sätt.

I det svenska valet till Europaparlamentet 2024 röstade 54 procent av de röstberättigade kvinnorna respektive 53 procent av männen.¹ Sett till samtliga röstberättigade är skillnaden en procentenhet. Skillnaden mellan mäns och kvinnors valdeltagande varierar dock med åldern. Upp till 70 års ålder har kvinnor ett högre valdeltagande än män. För personer som är 70 år eller äldre är det i stället män som har ett högre valdeltagande.

I Europaparlamentsvalet 2019 skedde en utjämning i valdeltagande mellan åldersgrupper för personer mellan 30 och 74 år gamla. Samtidigt sjönk valdeltagandet för den yngsta åldersgruppen som sedan innan hade det lägsta valdeltagandet bland åldersgrupperna. I 2024 års val minskade valdeltagandet i de flesta åldersgrupper, mest för personer

¹ I denna rapport avses juridiskt kön (man/kvinna), det kön som registrerats för en person i folkbokföringen

30–49 år där valdeltagandet minskade med nästan fyra procentenheter. Bland unga under 25 år, samt bland personer 80 år och äldre ökade däremot valdeltagandet.

Valdeltagandet bland de yngsta väljarna, de så kallade förstagångsväljarna som uppnått rösträttsålder sedan föregående Europaparlamentsval, ökade med en dryg procentenhet jämfört med 2019. Detta samtidigt som valdeltagandet totalt sett minskade med två procentenheter. Resultaten visar stora skillnader inom gruppen förstagångsväljare, mönstren är liknande de som framkommit vid tidigare studier av denna grupp. Valdeltagandet är högre bland förstagångsväljare som går eller har gått ett studieförberedande gymnasieprogram än ett yrkesförberedande. Oavsett gymnasieinriktning är valdeltagandet högre bland förstagångsväljare som har en pågående utbildning jämfört med de som har avslutat sin gymnasieutbildning. En fördjupad analys visar att det starkaste sambandet med ökad benägenhet att rösta bland förstagångsväljare är om minst en av föräldrarna röstat.²

Valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024 var högre bland inrikes födda svenska medborgare jämfört med utrikes födda svenska medborgare – 58 procent jämfört med 36 procent. För utrikes födda är valdeltagandet som högst bland personer som är födda i Oceanien, Nordamerika och Norden utom Sverige. Valdeltagandet minskade ungefär lika mycket bland in- och utrikes födda.

Övriga resultat visar att valdeltagandet, liksom vid tidigare val, är lägre bland ensamstående, personer med förgymnasial/gymnasial utbildning och personer med lägre inkomstnivå medan valdeltagandet är högre bland gifta och sammanboende, personer med eftergymnasial utbildning och personer med högre inkomstnivå.

I detta uppdrag har Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) använts för att studera valdeltagandet för personer med funktionsnedsättning.³ Personer med funktionsnedsättning hade ett lägre valdeltagande än övriga såväl i Europaparlamentsvalet 2024 såväl som i riksdagsvalet 2022. Valdeltagandet var 40 procent bland personer med funktionsnedsättning jämfört med 56 procent i övriga befolkningen, vilket var en större skillnad än i senaste riksdagsvalet. Det finns även skillnader beroende på typ av funktionsnedsättning. Alla med stora svårigheter på grund av en funktionsnedsättning som mäts i ULF har lägre valdeltagande än de som inte har några svårigheter. Lägst valdeltagande hade personer med stora svårigheter att kommunicera,

² I denna analys inkluderas förstagångsväljare med minst en röstberättigad förälder, vilket var 98 procent av förstagångsväljarna i Europaparlamentsvalet 2024

³ Informationen om funktionsnedsättning finns för en delmängd eftersom ULF är en urvalsundersökning och inte ett register. Hur man mäter funktionsnedsättning i ULF har förändrats varför ingen jämförelse görs med 2019 års EU-val.

stora svårigheter att ta hand om sig själv, samt stora svårigheter att gå eller gå i trappor.

Personer som inte är svenska medborgare får rösta i valet till Europaparlamentet, förutsatt att de har medborgarskap i en av medlemsstaterna och registrerar sig till röstlängden. Valdeltagandet i denna grupp var 64 procent, vilket var en procentenhet lägre än 2019.

Även svenska medborgare som har valt att bosätta sig i ett annat land, så kallade utlandssvenskar, har rätt att rösta i Europaparlamentsval oavsett om de är bosatta i ett medlemsland eller inte. Valdeltagandet bland utlandssvenskar var 15 procent 2024, vilket var en minskning med två procentenheter jämfört med 2019.

6,7 miljoner svenska medborgare var röstberättigade i både 2024 och 2019 års EU-val, samt det mellanliggande riksdagsvalet. Av dem röstade 45 procent i båda EU-valen och i riksdagsvalet. I princip alla som röstade i båda EU-valen röstade även i riksdagsvalet. Vanligast var det i åldersgruppen 70–84 år där andelen var 55 procent. 21 procent röstade i riksdagsvalet, men inte i något av EU-valen och 11 procent röstade inte i något val. 13 procent röstade i EU-valet 2019, men inte 2024 och något färre, 10 procent, röstade 2024 men inte 2019. Över 90 procent av de som röstade i ett av EU-valen röstade i det mellanliggande riksdagsvalet. Mönstret är detsamma för kvinnor och män. Det är någon procentenhet fler kvinnor som röstat i alla val och någon procentenhet fler män som inte röstat i något val.

En regional analys visar tydliga skillnader i valdeltagande mellan olika valdistrikt. Störst variation i valdeltagande finns det i våra största städer, i Stockholm är skillnaden 67 procentenheter mellan valdistriktet med högst respektive lägst valdeltagande. Det är tydligt att de egenskaper hos individer som hänger samman med valdeltagande såsom födelseland, utbildning och inkomst hos den röstberättigade befolkningen även syns när dessa egenskaper aggregeras till valdistrikt, även analyser på kommunnivå visar på liknande resultat. Högst valdeltagande i EU-valet var det i Storstäder och lägst valdeltagande var det i landsbygdskommuner.

1. Inledning

Ett kännetecken på en representativ demokrati är att medborgarna har möjlighet att i fria och regelbundna val bestämma vilka som ska representera dem och styra, och att varje medborgares röst är lika mycket värd. Det gäller såväl i nationella val som i valen till Europaparlamentet. Hur många, och vilka, som deltar i de allmänna valen i en demokrati blir en indikator på demokratins tillstånd. Ett högt valdeltagande ger den representativa demokratin legitimitet. Förutom ett högt valdeltagande betraktas även ett jämlikt valdeltagande, att valdeltagandet är lika högt i olika grupper, som viktigt för legitimiteten i resultatet. Därför är det av intresse att inte bara följa nivån på valdeltagandet, men även jämföra olika gruppers valdeltagande.

I 2024 års regleringsbrev gav regeringen Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att genomföra en studie om det svenska valdeltagandet i Europaparlamentsvalet:

Myndigheten ska genomföra en studie om valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024. Myndigheten ska undersöka hur valdeltagandet ser ut i olika grupper av den röstberättigade befolkningen. Myndigheten ska göra jämförelser utifrån socioekonomiska faktorer och studera skillnader avseende kön, ålder och utbildning samt mellan inrikes och utrikes födda. Myndigheten ska också undersöka valdeltagandet bland förstagångsväljare och bland personer med funktionsnedsättning samt bland medborgare från andra EU-länder som är folkbokförda i Sverige. Myndigheten ska även analysera skillnader i valdeltagande mellan olika kommuner och valdistrikt. Jämförelser med tidigare valtillfällen ska göras, inklusive jämförelser med myndighetens tidigare studier om valdeltagandets utveckling.

Den här rapporten utgör SCB:s redovisning av valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024.

Rapporten syftar till att mer ingående analysera valdeltagandet i olika grupper av röstberättigade i Europaparlamentsvalet 2024 och sätta det i relation till såväl tidigare valtillfällen till Europaparlamentet som till valdeltagandet i riksdagsval. Totalt sett är det stor skillnad i andel röstande mellan riksdagsval och Europaparlamentsval och jämförelsen med riksdagsval finns genomgående med i de analyser som görs i rapporten för att åskådliggöra i vilka grupper skillnaderna mellan dessa två valtyper är mest framträdande.

SCB har sedan de allmänna valen 2018 genomfört totalundersökningar vad gäller valdeltagandet vilket ger unika möjligheter att undersöka

variationer i valdeltagande såväl mellan olika grupper i befolkningen som regionalt.

Tidigare rapporter

SCB har på senare år publicerat flera rapporter som på olika sätt beskriver det svenska valdeltagandet. Samtliga rapporter baseras på regerings-uppdrag.

I rapporten *Svenskt valdeltagande under hundra år* (SCB 2012b) analyseras valdeltagandet från 1911 och framåt. Valdeltagandet i omvalen 2011 studerades i en särskild rapport (SCB 2012a). Av dessa rapporter framgår bland annat att ett högre valdeltagande tenderar att vara mer jämlikt.

I rapporten *Ung i demokratin* (SCB 2012c) analyseras bland annat ungas valdeltagande. Den visar att unga med utländsk bakgrund röstar i lägre grad än unga med svensk bakgrund och att det finns ett samband mellan föräldrars utbildningsnivå och ungas valdeltagande.

I maj 2015 publicerade SCB rapporten *Valdeltagande bland personer med funktionsnedsättning* (SCB 2015a). Det var första gången valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning analyserades. Resultaten visar att valdeltagandet är lägre bland personer med funktionsnedsättning än bland övriga och att skillnaderna beror på typ av funktionsnedsättning. Det är framför allt personer med nedsatt rörelseförmåga, med besvär av oro och ångest och personer med synnedsättning som röstar i lägre grad.

I rapporten *Vilka valde att välja – deltagande i valen 2014* (SCB 2015b) analyseras och jämförs valdeltagandet vid Europaparlamentsvalet och riksdagsvalet supervalåret 2014. Svenskt valdeltagande sätts i rapporten även i en internationell kontext.

I juni 2019 publicerades rapporten *Deltagandet i de allmänna valen 2018* (SCB 2019). I rapporten analyseras samtliga tre allmänna val 2018 och fördjupade analyser görs av integration och valdeltagande, regionala variationer i valdeltagandet samt valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning och bland förstagångsväljare.

I juni 2020 publicerades *Valdeltagandet vid Europaparlamentsvalet 2019* (SCB 2020). Det var den första rapporten med ett särskilt fokus på valdeltagande i ett svenskt Europaparlamentsval. Liksom i rapporterna om allmänna valen innehöll den fördjupade analyser av integration och valdeltagande, regionala variationer i valdeltagandet samt valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning och bland förstagångsväljare.

I maj 2023 publicerades *Deltagandet i de allmänna valen 2022*. I rapporten analyseras liksom tidigare samtliga tre allmänna val 2022 och fördjupade analyser görs av integration och valdeltagande, regionala variationer i valdeltagandet samt valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning och bland förstagångsväljare.

I juni 2023 publicerades *Delat deltagande En studie av integration och segregation baserat på valdeltagande i 2022 års allmänna val*. I rapporten belyses skillnader i valdeltagandet 2022 mellan olika grupper i den röstberättigade befolkningen samt mellan olika typer av geografiska områden men också analyser av faktorer som kan ha påverkat deltagandet i valen.

Datamaterial och metod

Särskilda valdeltagandeundersökningar genomförs i samband med allmänna val för att kunna analysera valdeltagandet i olika grupper av röstberättigade. Sådana undersökningar har genomförts i samband med samtliga val till Europaparlamentet. För de fyra senaste valdeltagandeundersökningarna, vid allmänna valen 2018 och 2022 samt svenska val till Europaparlamentet 2019 och 2024 baseras uppgifterna i rapporten på totalräknad statistik. Vid tidigare valtillfällen har istället uppgifterna beräknats från ett urval av de röstberättigade. Det innebär att resultaten från valdeltagandeundersökningar som genomförts före 2018 är behäftade med urvalsrelaterad osäkerhet.

Uppgifter om valdeltagande har länsstyrelserna hämtat från röstlängderna. Det är av två skäl viktigt att understryka att informationen kommer från röstlängderna. För det första innebär det att uppgifter om valdeltagande avser personers faktiska valdeltagande enligt register. För det andra innebär användandet av registeruppgifter att det inte finns något betydande bortfall för den mest centrala variabeln: om personerna har röstat eller inte. Uppgifterna om valdeltagande har kompletterats med annan information från SCB:s olika register, bland annat juridiskt kön, ålder, födelseland, civilstånd, utbildning och inkomst. Registeruppgifterna används för att kunna identifiera olika grupper av intresse och sedan studera hur valdeltagandet ser ut i dessa grupper.

I analyser av valdeltagande bland personer med funktionsnedsättning används SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden som är en urvalsundersökning. Det innebär att de uppgifter som är framtagna är behäftade med urvalsrelaterad osäkerhet.

En utförligare beskrivning av valdeltagandeundersökningen finns i slutet av den här rapporten (se avsnittet ”Kort om statistiken”). Ytterligare information finns att hämta i den dokumentation av valdeltagandeundersökningarna som går att finna på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Upplägg och avgränsningar

Mycket fokus i den statsvetenskapliga forskningen har ägnats åt att hitta förklaringar till vilka mekanismer som ligger bakom valet att delta eller inte delta i val. Holmberg och Oscarsson delar in förklaringarna i 1) Institutionella, 2) Kontextuella och 3) Individförklaring. I den här rapporten ligger fokus på individen och vi kommer att närmare studera hur benägenheten att rösta varierar i olika befolkningsgrupper. (Oscarsson & Holmberg, 2016)

De röstberättigade i Europaparlamentsvalet 2024

De allra flesta som är röstberättigade vid allmänna val är svenska medborgare som är folkbokförda i Sverige.

Vid det svenska Europaparlamentsvalet 2024 var totalt 7 942 272 personer röstberättigade och av dessa var 7 708 624 röstberättigade svenska medborgare i Sverige, 190 459 svenska medborgare i utlandet och 43 189 var röstberättigade unionsmedborgare.

Svenska medborgare boende i utlandet, så kallade utlandssvenskar, är en liten grupp bland de röstberättigade, drygt 2 procent. De har enbart rösträtt Europaparlamentsval och riksdagsval. På grund av att de inte är folkbokförda i Sverige finns de inte med i registret över totalbefolkningen. Informationen om dem begränsas av detta till juridiskt kön, ålder och utvandringsdatum. Därför analyseras deras valdeltagande separat.

Som utländsk medborgare är den röstberättigad som är medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater och har varit folkbokförd i Sverige i minst 30 sammanhängande dagar före valdagen. Denna grupp måste anmäla att de vill rösta i det svenska valet till Europaparlamentet och inte i den medlemsstat de är medborgare i. Även analyserna av valdeltagandet i denna grupp sker separat.

Tidsperiod i analyserna

Redovisningen av valdeltagandet görs i denna rapport primärt med fokus på 2024 års Europaparlamentsval. För att följa övergripande förändringar över tid görs vissa jämförelser med Europaparlamentsvalen för tidsperioden 2004–2024 och vissa mer detaljerade jämförelser görs med 2019 års val. Rapporten innehåller även jämförelser med valdeltagandet i riksdagsvalet 2022.

Disposition

Rapporten är indelad i elva kapitel inklusive slutdiskussion. Efter detta inledningskapitel kommer en beskrivning av Europaparlamentsvalet i en internationell kontext. Det tredje kapitlet ägnas åt analyser av valdeltagandet efter juridiskt kön, ålder, familjetyp samt olika typer av socioekonomiska faktorer, såsom inkomst, utbildning och boende.

Rapportens resterande kapitel ägnas åt valdeltagandet inom olika specialområden. Det fjärde kapitlet fokuserar på valdeltagande och integration, det vill säga hur valdeltagandet hänger samman med födelseland och vistelsetid i Sverige. I det femte och sjätte kapitlet studeras valdeltagandet bland dels unionsmedborgare i Sverige och dels svenskar i utlandet. Därefter kommer ett kapitel i vilket valdeltagandet bland förstagångsväljare analyseras och i det åttonde kapitlet analyseras valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning. I det nionde kapitlet analyseras vilka som har röstat i två EU-val i rad, vilka som inte röstat i något, vilka som har röstat i ett av EU-valen, samt vilka som röstat i det mellanliggande riksdagsvalet. I det tionde kapitlet studeras valdeltagandet utifrån ett regionalt perspektiv. Det handlar framför allt om att studera skillnader i valdeltagande på kommunnivå och valdistriktsnivå men även mellan vissa grupperingar av kommuner. Resultaten diskuteras i ett avslutande kapitel.

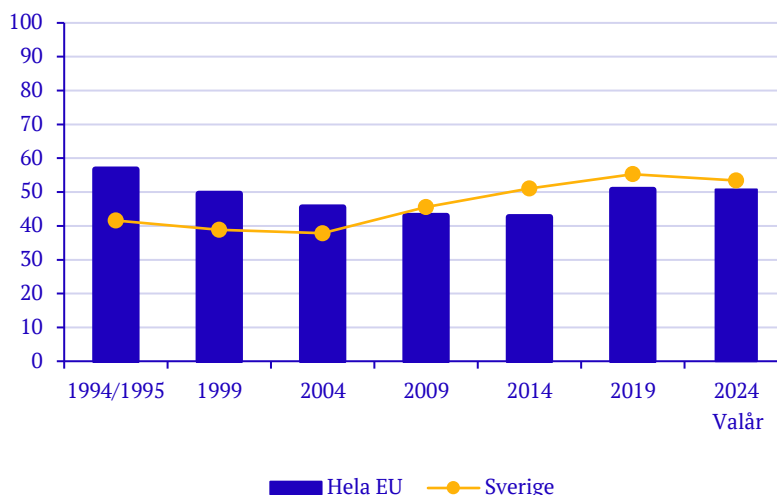
2. Svenska Europaparlamentsval i en internationell jämförelse

Europaparlamentsvalet 2024 ägde rum i Europeiska unionen mellan den 6 och 9 juni 2024. Medlemsländerna beslutade själv under vilken eller vilka av dessa dagar valet skulle genomföras. I Sverige hålls allmänna val alltid på söndagar och således ägde valet rum söndagen den 9 juni.

Genom valet avgörs vilka politiska partier och ledamöter som ska representera EU-ländernas invånare i Europaparlamentet. Vid valet 2024 valdes totalt 720 ledamöter för mandatperioden 2024–2029. Av dessa valdes 21 ledamöter in från det svenska valet till Europaparlamentet. I Sverige får den som är svensk medborgare och är, eller har varit, folkbokförd i Sverige samt har fyllt 18 år rösta fram politiker till Europaparlamentet. Även medborgare från andra EU-länder som är folkbokförda i Sverige får rösta i det svenska Europaparlamentsvalet.

Valdeltagandet för hela unionen blev 51 procent i 2024 års val och var därmed på samma nivå som i föregående val. Valdeltagandet i Sverige minskade från 55 till 53 procent, men var fortfarande högre än genomsnittet i hela EU. I de första tre valen sedan det svenska inträdet 1995 hade Sverige ett val-deltagande under genomsnittet för hela EU. I de fyra senaste valen har i stället det svenska valdeltagandet varit över genomsnittet i EU.

Diagram 2.1. Valdeltagande i Europaparlamentsval 1994/95–2024 i Sverige och hela EU. Procent

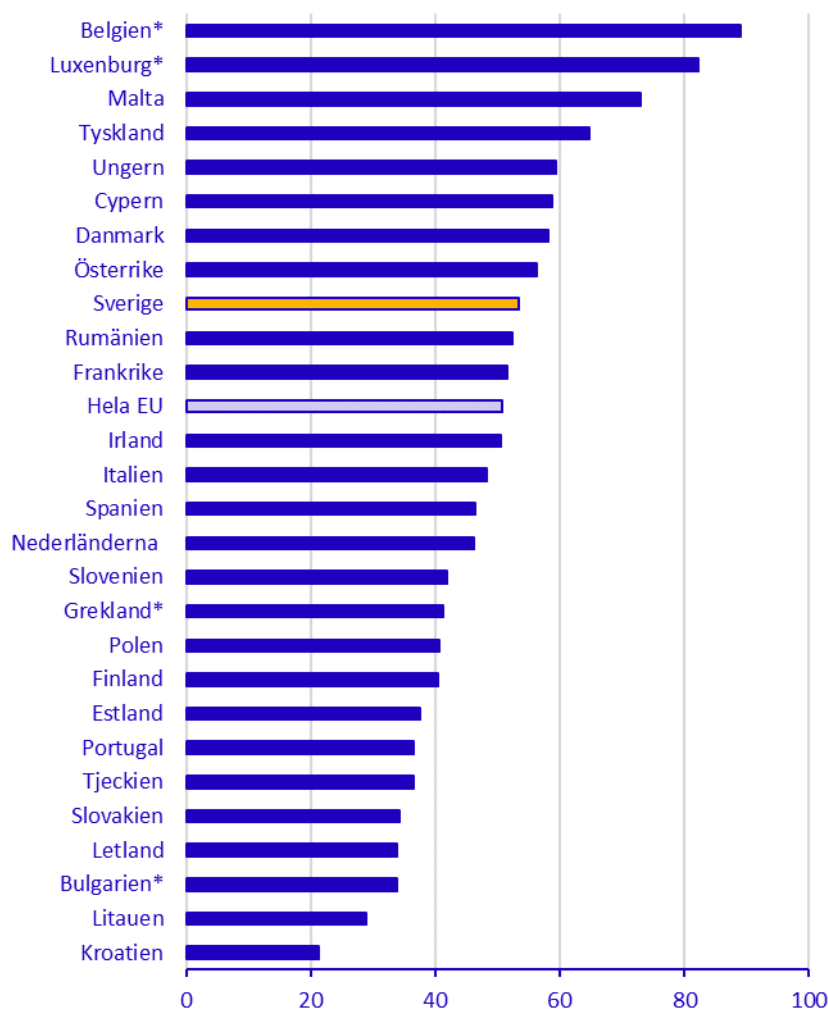

Grunden till dagens EU bildades av sex medlemsländer år 1952. Med åren har EU vuxit och i dag har unionen 27 medlemsländer. Som mest

var det 28 länder i unionen men Storbritannien lämnade EU-samarbetet den sista januari 2020.

Det var stor spridning i valdeltagande mellan medlemsländerna i Europaparlamentsvalet 2024. Valdeltagandet var högst i Belgien, 89 procent, och lägst i Kroatien, 21 procent. Sverige hade det nionde högsta valdeltagandet år 2024.

Diagram 2.2. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 efter medlemsland. Procent

Källa: <https://results.elections.europa.eu/sv/valdeltagande/> 2025-03-18.

Kommentar: asterisk (*) markerar länder med obligatoriskt deltagande. I Grekland gäller inte det obligatoriska deltagandet för alla.³ Det är endast i Belgien och Luxemburg som det får verklig påföljd att inte rösta.

Högst valdeltagande ser vi Belgien, Luxemburg och Malta. En möjlig förklaring till det höga valdeltagandet i Belgien och Luxemburg är att de som enda länder i EU har en lagstiftning om obligatorisk röstning med

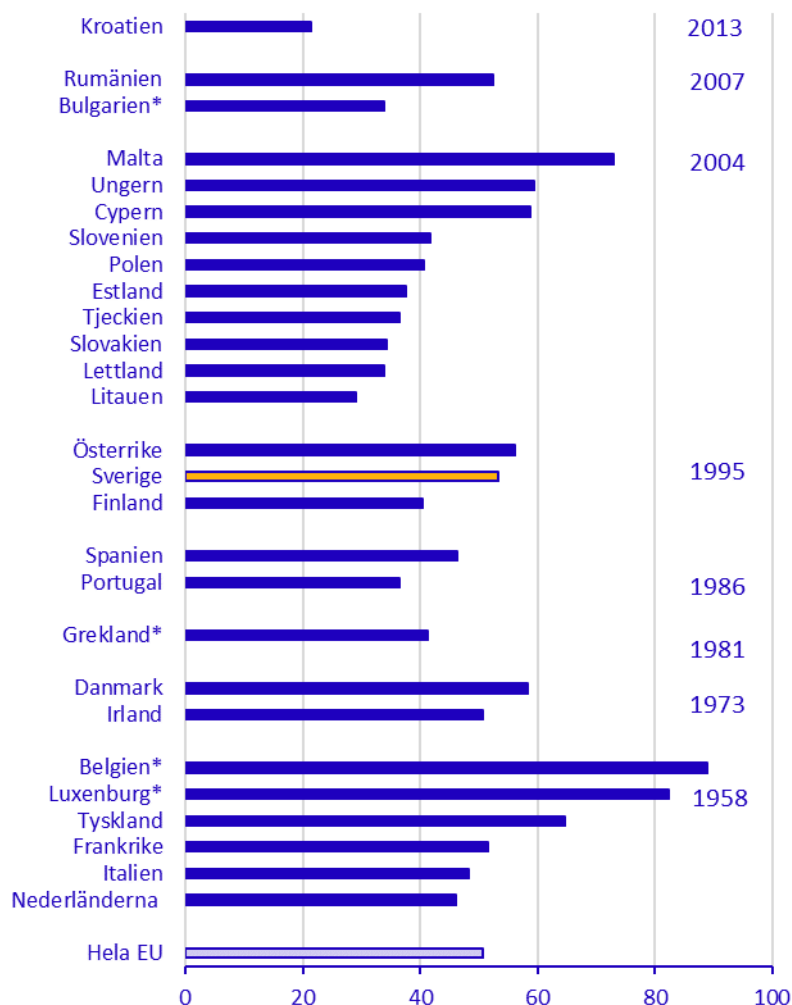
³ 2024 European elections: National rules

en verklig påföljd. Kroatien, Litauen och Bulgarien var de tre länder som hade lägst valdeltagande 2024.

De länder vars valdeltagande ökat mest mellan 2019 och 2024 års Europaparlamentsval är Ungern som gått från 43 procent till 59 procent, Cypern som gått från 45 till 59 procent och Slovenien som hade ett valdeltagande på 29 procent 2019 och 42 procent 2024.

Medlemsstaterna har varit medlemmar i EU olika länge. I topp i valdeltagande finns Belgien och Luxemburg som varit medlemmar sedan starten 1958. Malta blev dock medlem 2004 och Danmark 1973, så något tydligt mönster att längre tid som medlem i EU leder till ett högre valdeltagande i Europaparlamentet kan inte konstateras.

Diagram 2.3. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 efter medlemsland. Grupperade efter medlemsår. Procent

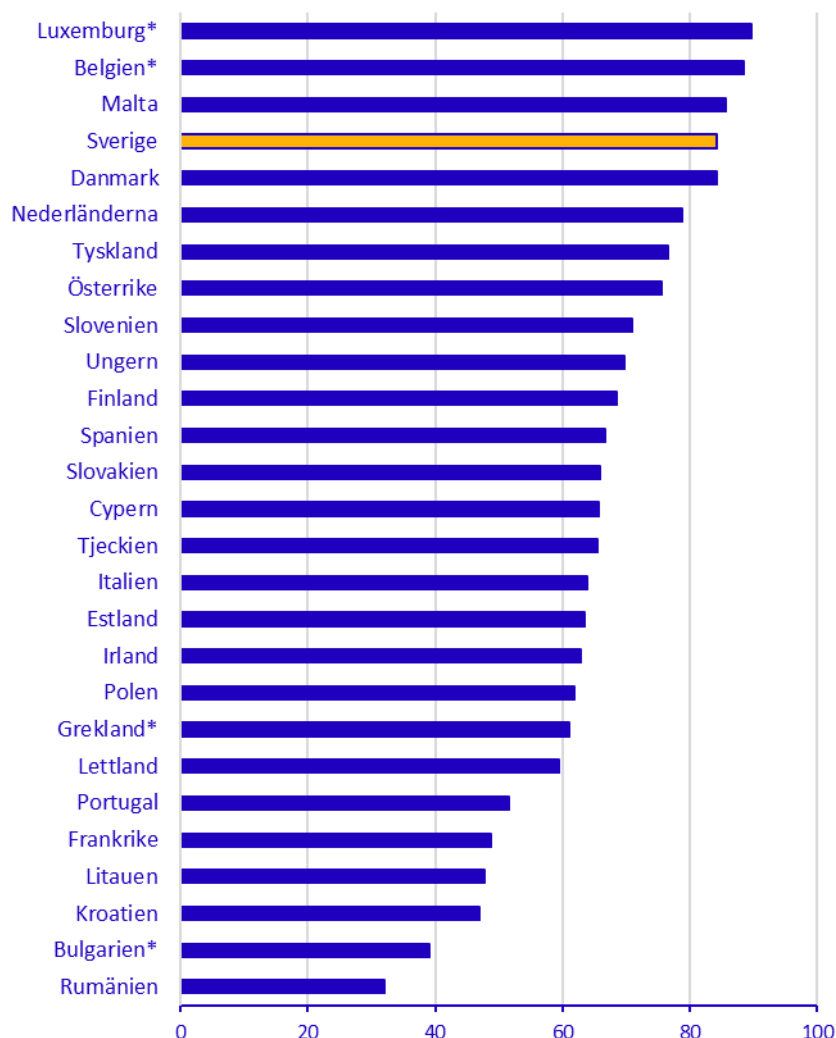

Källa: <https://results.elections.europa.eu/sv/valdeltagande/> 2025-03-18.

Kommentar: asterisk (*) markerar länder med obligatoriskt deltagande. I Grekland gäller inte det obligatoriska deltagandet för alla. Det är endast i Belgien och Luxemburg som det får verklig påföljd att inte rösta.

Sett till valdeltagandet i det senaste valet till nationellt parlament bland EU:s medlemsstater hamnar Sverige på en fjärdeplats efter Luxemburg, Belgien och Malta.

Diagram 2.4. Valdeltagande i (senaste) val till nationellt parlament efter medlemsland. Procent

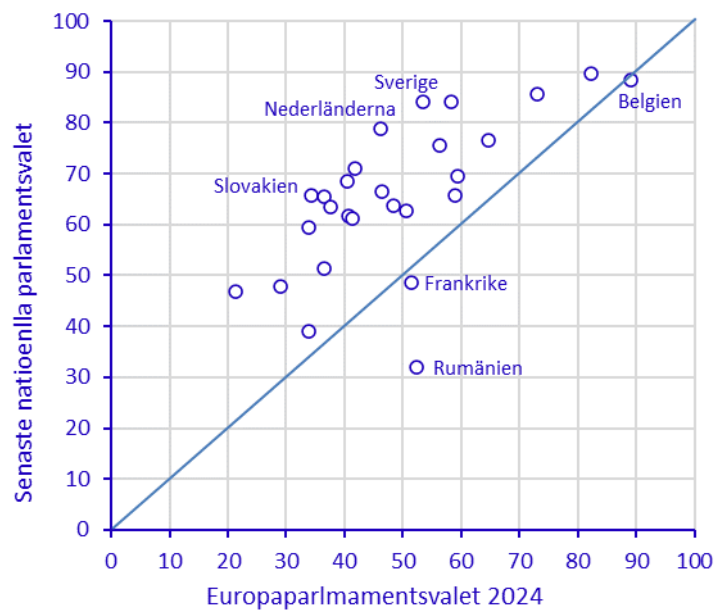

Källa: [Voter Turnout Database | International IDEA](#) 2025-03-18.

Kommentar: asterisk (*) markerar länder med obligatoriskt deltagande. I Grekland gäller inte det obligatoriska deltagandet för alla. Det är endast i Belgien och Luxemburg som det får verklig påföljd att inte rösta.

Tillsammans med Nederländerna och Slovakien är Sverige ett av de länder som har störst skillnader i valdeltagande mellan Europaparlamentsvalet 2024 och det senaste valet till det nationella parlamentet, en skillnad på över 30 procentenheter. Belgien har ungefär lika högt valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 som i valen till nationellt parlament. Rumänien har ett högre valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 än i det senaste valet till sitt nationella parlament.

Diagram 2.5. Valdeltagande i val till nationellt parlament (senaste) och valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 efter medlemsland. Procent

Källa: Voter Turnout Database | International IDEA/ 2025-03-18 och <https://results.elections.europa.eu/sv/valdeltagande/> 2025-03-18.

3. Valdeltagande, demografi, sociala nätverk och resurser

Ett högt valdeltagande ger beslutande organ legitimitet eftersom det då är en stor del av befolkningen som indirekt representeras. Men även att valdeltagandet är jämnt mellan grupper är viktigt för den representativa demokratins legitimitet. Om vissa grupper varken finns representerade i de parlamentariska rummen eller har haft inflytande på vem som väljs in i dessa rum så kan legitimiteten sjunka oavsett om deras intressen tas tillvara. I det här kapitlet visar vi i vilken utsträckning olika grupper av befolkningen deltagit i det svenska valet till Europaparlamentet 2024 och jämför det med tidigare Europaparlamentsval och med riksdagsvalet 2022. Även om det totala valdeltagandet har ökat i de tre senaste valen till Europaparlamentet så kan vissa demografiska eller socio-ekonomiska grupper ha ett lägre eller till och med sjunkande valdeltagande.

I detta kapitel jämförs i huvudsak valdeltagandet för en eller två egenskaper i taget, exempelvis hur valdeltagandet skiljer mellan grupper med olika ålder eller utbildningsnivå. Eftersom det är en rad faktorer som samvarierar med röstbeteende har vi även gjort logistiska regressionsanalyser där flera egenskaper studeras tillsammans för att skatta effekten på att rösta eller inte, detta för att se hur sambanden mellan en variabel och valdeltagande påverkas av att hänsyn tas till fler egenskaper hos de röstberättigade samtidigt.

Regressionsanalyserna har genomförts stegvis. Modell A inkluderar demografiska egenskaper (juridiskt kön, ålder och om personen är född i Sverige eller inte), modell B inkluderar förutom variablerna i modell A även om man är sammanboende eller ensamstående och i modell C inkluderas även om man har eftergymnasial utbildning eller inte. Modell D inkluderar, förutom alla tidigare variabler, även inkomstnivå samt typ av bostad (ägar rätt eller hyresrätt). Resultat från dessa analyser kommenteras i detta kapitel och samtliga resultat från analyserna finns i bilaga B. Vad som påverkar valdeltagandet kan variera mellan olika faser av livet. Därför görs samma regressionsanalyser separat för personer under och över 75 år, den ålder då valdeltagandet vänder nedåt. Analyserna presenteras i tabell B2 och B3 i bilaga B och kommenteras löpande i texten.⁴

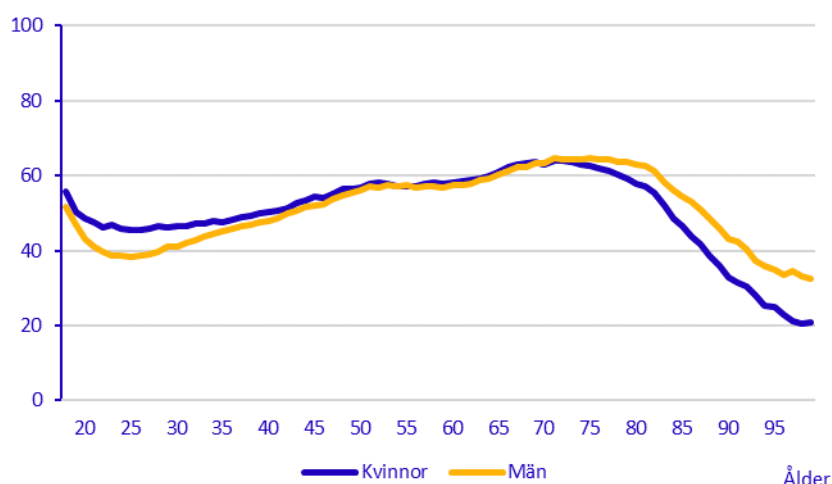
⁴ Vi har använt oss av logistisk regressionsanalys för att se vilka skillnader som kvarstår när vi analyserar flera egenskaper samtidigt. Modeller visar dock enbart på samband och dessa behöver inte vara kausala, de kan enbart tolkas som samvariation.

Kvinnors och mäns valdeltagande

I valet till Europaparlamentet 2024 röstade 54 procent av röstberättigade kvinnor och 53 procent av män.⁵ Det något högre valdeltagandet bland kvinnor har rapporterats i tidigare valundersökningar och även för riksdagsvalet 2022. (SCB 2023)

Totalt sett är valdeltagandet bland kvinnor och män ungefär lika högt, men det skiljer sig åt mellan olika åldrar. I diagram 3.1 illustreras valdeltagandet för kvinnor och män efter ålder i ettårsklasser. I åldrarna under 70 år har män ett lägre valdeltagande än kvinnor. För personer som är 70 år eller äldre är det i stället män som har ett högre valdeltagande och den skillnaden ökar med stigande ålder, från 85 års ålder och uppåt är skillnaden cirka tio procentenheter. I åldrarna under 30 år är skillnaden mellan män och kvinnor nästan lika stor, cirka 8 procentenheter, men kvinnor röstar i större utsträckning än män. I kommande avsnitt undersöks valdeltagande och ålder mer i detalj.

Diagram 3.1. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024 efter kön och ålder. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Valdeltagande och ålder

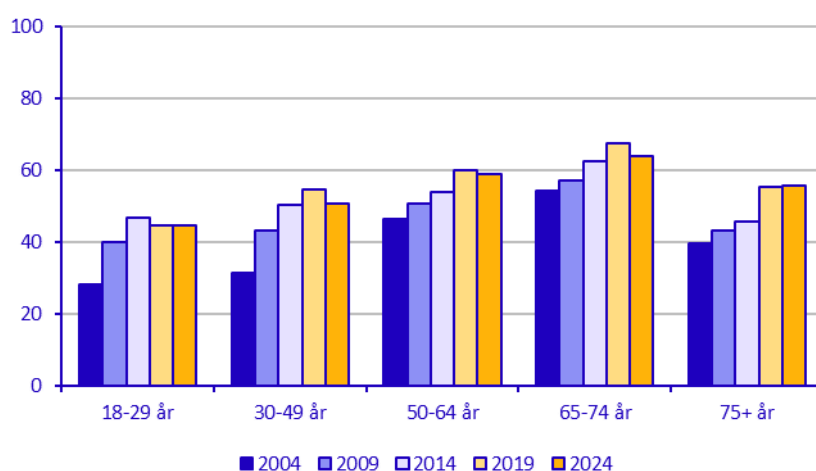
I valet till Europaparlamentet 2024 var valdeltagandet lägst i åldersgruppen 18–29 år. Det blir gradvis högre över de mellersta åldersgrupperna, och är sedan lägre i den äldsta åldersgruppen igen. Även tidigare valdeltagandeanalyser visar att valdeltagandet skiljer sig åt mellan olika åldersgrupper (SCB 2023). I både tidigare val till Europaparlamentet och val till riksdagen är valdeltagandet lägre i den yngsta och den äldsta åldersgruppen. I åldersgruppen 18–29 år röstade 47 procent i Europaparlamentsvalet 2024 medan 51 procent i ålders-

⁵ I denna rapport avses juridiskt kön (man/kvinna), det kön som registrerats för en person i folkbokföringen

gruppen 30–49 år röstade. I gruppen 50–64 år var valdeltagandet 58 procent och i gruppen 65–74 år var det 63 procent. I den äldsta gruppen, 75 år och äldre, var valdeltagandet 52 procent.

Jämfört med föregående Europaparlamentsval är valdeltagandet 2024 lägre i alla åldersgrupper utom den yngsta och den äldsta där det är i nivå med 2019. I åldersgruppen 30–49 år skedde den största minskningen, från 55 procent 2019 till 51 procent 2024.

Diagram 3.2. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet efter ålder, 2004–2024. Procent

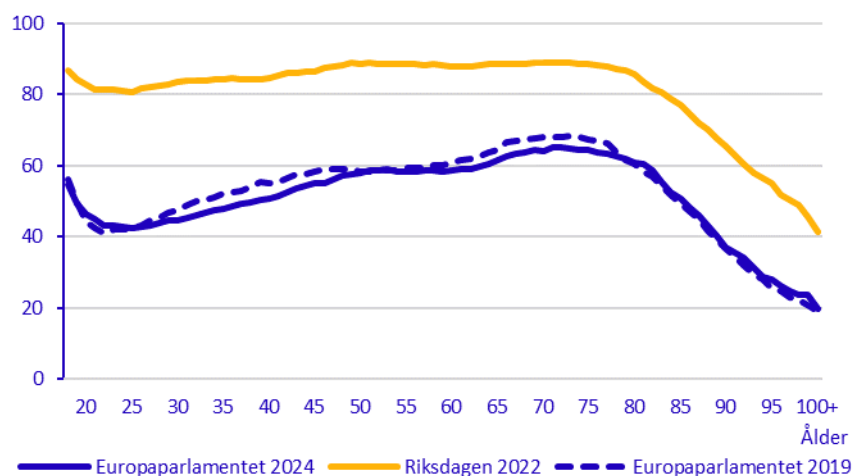
Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

I diagram 3.3 presenteras valdeltagandet i ettårsklasser för valen till Europaparlamentet 2024 och 2019 samt, som jämförelse, för valet till riksdagen 2022. För valet till Europaparlamentsval finns tydlig variation efter ålder, med ett lägre deltagande bland de yngre åldrarna och ett gradvis högre deltagande över åldersklasser, med det högsta valdeltagandet runt 70–75 års ålder. Efter 75 års ålder blir det ett allt lägre valdeltagande med stigande ålder. Valdeltagandet var något högre bland unga 20–24 år, samt 80 år och äldre 2024 jämfört med 2019.

I riksdagsvalet ses ett annat mönster: utöver ett något lägre valdeltagande en period mellan 20 och 40 års ålder så ligger valdeltagandet ganska stabilt, innan det blir lägre vid 75 års ålder och fortsätter sjunka i ungefär samma grad som deltagandet i Europaparlamentsvalet.

Diagram 3.3. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2019 och 2024 samt i riksdagsvalet 2022 efter ålder. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

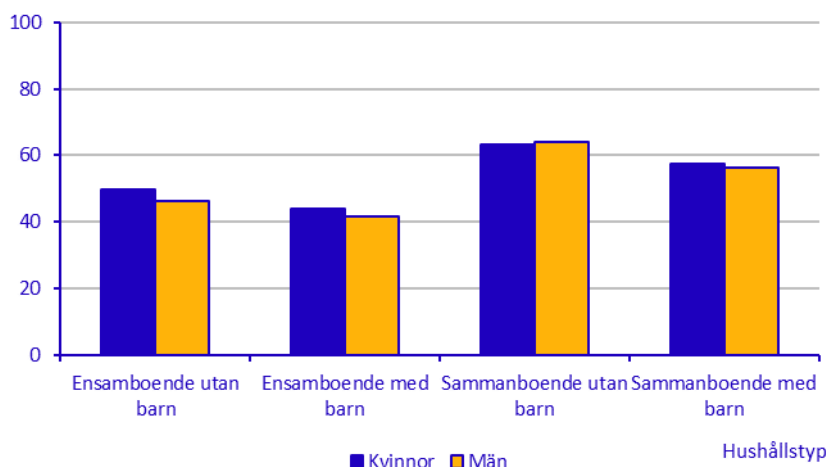
Senare i kapitlet analyseras andra faktorerers betydelse för valdeltagandet, faktorer som samvarierar med kön och ålder. Förstgångsväljare analyseras separat i kapitel 7.

Valdeltagande och sociala nätverk

I tidigare valdeltagandeundersökningar konstateras att en persons sociala sammanhang spelar roll för benägenheten att rösta. Detta har synts i ett högre valdeltagande i riksdagsvalet såväl som i Europaparlamentsval bland gifta än ej gifta (SCB 2020; SCB2022). I 2024 års Europaparlamentsval röstade 63 procent av gifta jämfört med 49 procent av ej gifta. Bland gifta röstade kvinnor och män i ungefär samma utsträckning, det skiljer en knapp procentenhet till kvinnornas förmån. Bland ej gifta röstade kvinnor i något större utsträckning än män, 50 procent jämfört med 47 procent.

Ett annat sätt att se på det sociala sammanhanget är att i stället för civilstånd se till boendesituationen som en aspekt av det sociala sammanhanget. En jämförelse av personer som är ensamstående eller bor med en annan vuxen samt som bor med eller utan barn visar att valdeltagandet är högre för personer som bor med en annan vuxen än för ensamstående, det gäller oavsett om man bor tillsammans med barn eller inte. Utöver att valdeltagandet var högre var även skillnaden mellan kvinnors och mäns valdeltagande något mindre, men valdeltagandet är lägre där det finns hemmaboende barn. För ensamstående är valdeltagandet högre bland kvinnor än män oavsett om de bor med barn eller inte. Lägst valdeltagande återfinns bland män som är ensamstående med barn. Mönstren var därmed liknande som i 2019 års EU-val.

Diagram 3.4. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024 efter hushållstyp och kön.
Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Regressionsanalysen visar att skillnaden i valdeltagande mellan sammanboende och ensamstående minskar när hänsyn tas till skillnader i inkomst och typ av boende mellan grupperna. Det är tydligare gällande personer 75 år och äldre.

Valdeltagande och utbildning

Det har visats både i internationell forskning och i SCB:s tidigare valdeltagandeundersökningar att eftergymnasial utbildning har ett tydligt samband med en ökad benägenhet att rösta. (SCB 2019; SCB 2023) Sambandet gäller även i valet till Europaparlamentet. (SCB 2015b; SCB 2020) I denna rapport har konstaterats att det finns skillnader i valdeltagande mellan olika åldersgrupper. Både inkomst och utbildning varierar med ålder, och utbildningssammansättningen bland röstberättigade har ändrats över tid.

Valdeltagandet i Europaparlamentsvalet har ökat gradvis sedan valet 2004. Då röstade personer med förgymnasial utbildning i lika hög grad som personer med gymnasial utbildning men sedan valet 2009 röstar personer med förgymnasial utbildning i mindre utsträckning än personer med gymnasial utbildning.

Störst andel röstande i alla val mellan 2004 och 2024 har gruppen med eftergymnasial utbildning. Skillnaden mot personer med gymnasial utbildning var som störst i valet 2014 då valdeltagandet var 26 procentenheter högre i gruppen med eftergymnasial utbildning. I valet 2024 var skillnaden 24 procentenheter, vilket är en liknande skillnad som 2019.

Utbildningsnivån hos den röstberättigade befolkningen har förändrats under 2000-talet. Andelen med förgymnasial utbildning har sjunkit stadigt från 26 procent till 16 procent mellan 2004 och 2024 medan

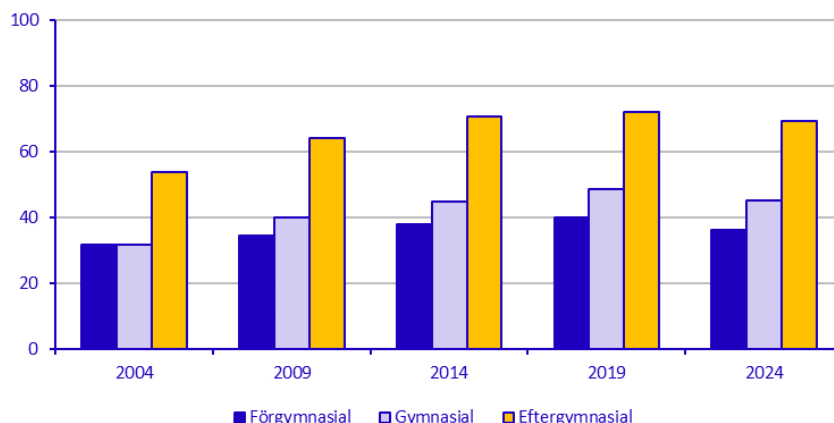
andelen med gymnasial utbildning är relativt konstant. Andelen med efter-gymnasial utbildning har ökat över dessa år från 28 till 40 procent.

Bland röstberättigade mellan 30 och 49 år gamla är det vanligast med en eftergymnasial utbildning, medan det är vanligast med en gymnasial utbildning i övriga åldersgrupper. Det är ungefär dubbelt så vanligt med förgymnasial utbildning i den äldsta och yngsta åldersgruppen jämfört med övriga åldersgrupper.

Tabell 3.1. Röstberättigades utbildningsnivå i olika åldersklasser 18–74 år 2024. Procent

Utbildning	18–29 år	30–49 år	50–64 år	65–74 år
Förgymnasial utbildning	22	8	10	18
Gymnasial utbildning	48	38	48	46
Eftergymnasial utbildning	29	52	42	35

Diagram 3.5. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2004–2024 efter utbildningsnivå. 18–74 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Uppgifter om utbildning har hämtats från SCB:s register Befolkningens utbildning som innehåller uppgifter om högsta slutförda utbildning för personer i åldrarna 16–74 år. Uppgifterna har hämtats från den registerversion som avser 1 januari för respektive valår. Utbildningarna är klassificerade enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

I den fördjupade analysen undersöks om det finns ett renodlat samband mellan längre utbildning och högre valdeltagande, eller om det ser så ut på grund av att grupper med olika utbildningsnivå skiljer sig åt i exempelvis ålder eller inkomst. Det högre valdeltagandet hos personer med eftergymnasial utbildning påverkas bara i mindre utsträckning av att hänsyn tas till skillnader mellan grupperna i ålderssammansättning, andel kvinnor och män, födelseland, inkomst och typ av boende. Även efter att ha kontrollerat för dessa faktorer har personer med eftergymnasial utbildning en högre benägenhet att rösta. Det gäller den röstberättigade befolkningen i stort, men det är något tydligare för personer under 75 år än över.

När hänsyn tas till skillnader i ålder, födelseland, samboskap och utbildningsnivå har kvinnor inte längre en högre benägenhet att rösta än män, tvärt om. Men när även hänsyn till ekonomiska faktorer som

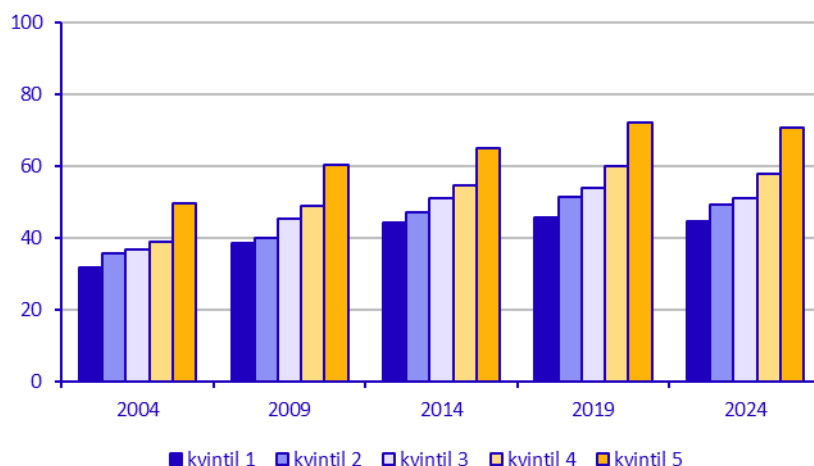
inkomst och ägande av bostad ökar sannolikheten för kvinnors röstande. Det hänger samman med att kvinnor, som har ett något högre valdeltagande, också har en högre utbildningsnivå än män, men samtidigt lägre inkomster.

Valdeltagande efter inkomst och tillgångar

Det finns ett tydligt samband mellan inkomstnivå och valdeltagande. I den här rapporten används kvintiler som mått på inkomstnivå. Den vuxna befolkningen delas in i fem lika stora grupper där de 20 procent som har de lägsta inkomsterna tillhör kvintil 1, de 20 procent som har näst lägst inkomstnivå kvintil 2 osv. upp till kvintil 5 som omfattar de 20 procent med högst inkomstnivå.⁶

Över tid har skillnaden i valdeltagande ökat baserat på inkomst. Tydligast är skillnaden mellan personer som tillhör de 20 procenten av röstberättigade som har högst inkomster jämfört med personer som tillhör de 20 procenten med de lägsta inkomsterna, där det skiljer 26 procentenheter i valdeltagande 2024. Denna skillnad har i val före 2019 varit mellan 18 och 22 procentenheter. Ökningen i valdeltagande har således inte inneburit ett mer jämlikt valdeltagande med avseende på inkomst.

Diagram 3.6. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2004–2024, efter inkomstkvintil. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Inkomstuppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT). Med inkomst avses här summan av den sammanräknade förvärvsinkomsten, dvs. inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Inkomst av kapital ingår inte. Inkomstklasserna är baserade på inkomstkvintiler. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning över 18 år. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i första inkomstkvintilen tillhör de 20 procent av befolkningen över 18 år som har lägst inkomster, osv. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst ingår inte i fördelningarna. Uppgifterna avser inkomster under året innan

⁶ De som tillhör inkomstkvintil 1 har en årsinkomst mellan 1 krona och 180 710 kronor, kvintil 2 tjänar mellan 180 711 och 282 241 kronor, kvintil 3 mellan 282 242 och 385 114 kronor, kvintil 4 mellan 385 115 och 512 788, och i inkomstkvintil 5 finns de som tjänar över 512 788 kronor.

respektive valår enligt valårets taxering. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Tabell 3.2. Skillnad i valdeltagande mellan inkomstkventiler 2004–2024. Procentenheter.

	2004	2009	2014	2019	2024
Kvintil 2 minus kvintil 1	+4,0	+1,6	+2,7	+5,9	+4,9
Kvintil 3 minus kvintil 2	+0,9	+5,2	+4,1	+2,6	+1,8
Kvintil 4 minus kvintil 3	+2,2	+3,4	+3,5	+5,9	+6,8
Kvintil 5 minus kvintil 4	+10,8	+11,6	+10,2	+12,4	+12,9
Kvintil 5 minus kvintil 1	+17,9	+21,8	+20,5	+26,8	+26,4

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Inkomstuppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT). Med inkomst avses här summan av den sammanräknade förvärvsinkomsten, dvs. inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Inkomst av kapital ingår inte. Inkomstklasserna är baserade på inkomstkventiler. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning över 18 år. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i första inkomstkventilen tillhör de 20 procent av befolkningen över 18 år som har lägst inkomster, osv. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst ingår inte i fördelningarna. Uppgifterna avser inkomster under året innan respektive valår enligt valårets taxering. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Högre inkomst hänger ihop med ett högre valdeltagande, men samvarierar också med andra faktorer som är viktiga för ett högre valdeltagande såsom kön, utbildning och ålder. Den fördjupade analysen visar att inkomstens effekt på valdeltagandet minskar när vi samtidigt studerar den röstberättigade befolkningens kön, ålder och utbildningsnivå. Men för röstberättigade 75 år och äldre finns sambandet att valdeltagande är högre ju högre inkomstkventil de tillhör även när hänsyn tas till övriga faktorer.

Vidare var valdeltagandet bland äldre kvinnor lägre än bland äldre män, men när hänsyn tas till övriga faktorer och även inkomst inkluderas i analysen var sannolikheten att äldre kvinnor skulle rösta högre än bland äldre män.

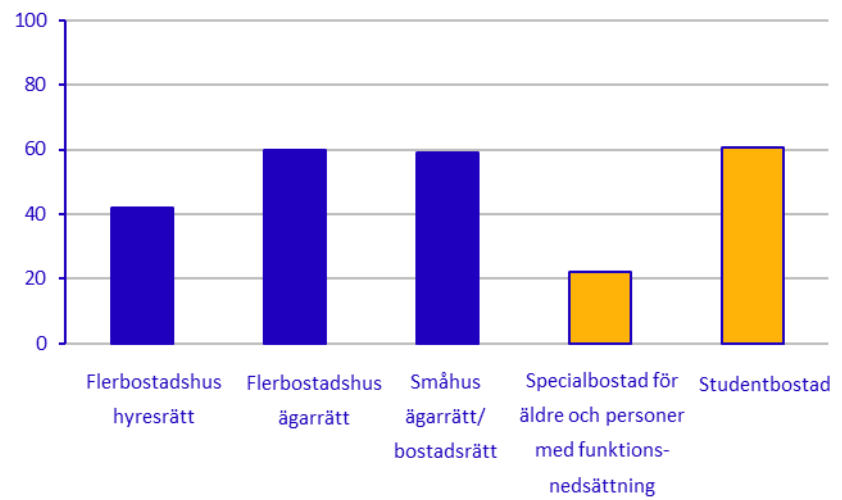
Ett annat tänkbart mått på resurser förutom inkomst är att äga eller hyra sin bostad.⁷ Personer som hyr sin bostad röstar i mindre utsträckning. Skillnaden mot personer som äger sin bostad är 18 procentenheter i Europaparlamentsvalet.

Vad beträffar övriga boendeformer har personer som bor i studentbostad ett högre valdeltagande än genomsnittet av röstberättigade, medan personer som bor i specialbostad ett lägre deltagande.⁸ Tidigare i kapitlet har det konstaterats att valdeltagandet sjunker efter 75 års ålder. Valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning studeras närmare i kapitel 8.

⁷ Här räknas upplåtelseformen för den bostad som den röstberättigade är folkbokförd på och inte ägandet av bostad i sig. Det innebär att vissa som hyr sin bostad kommer att räknas som att de äger sin bostad om bostaden är en bostadsrätt som ägs av någon annan och hyrs ut till den röstberättigade.

⁸ Specialbostad inkluderar här både specialbostad för äldre och specialbostad för personer med funktionsnedsättning.

**Diagram 3.7. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024 efter boendeform.
Procent**

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

4. Valdeltagande och integration

Andelen av befolkningen som är utrikes födda har ökat i Sverige och 2024 var 21 procent födda i ett annat land än Sverige. Från att under 1800-talet vara ett utvandringsland har Sverige sedan dess blivit mer av ett invandringsland, sedan 1930 har fler människor flyttat till Sverige än från Sverige varje år. I början av 1900-talet kom återvändande utvandrare tillbaka från Amerikas förenta stater med sina utrikes födda barn och människor sökte skydd undan krig och revolutioner. Sedan följde ett antal år av arbetskraftsinvandring från framför allt Finland. Från 1970-talet och framåt har invandring till följd av krig och politisk instabilitet varit vanligare än arbetskraftsinvandring.

Under perioden för de senaste fyra valen till Europaparlamentet har befolkningen förändrats. Gruppen utrikes födda har vuxit från 12 procent 2004 till 21 procent 2024. Om vi ser till sammansättningen var Finland det vanligaste födelselandet i den utrikes födda befolkningen 2004, 17 procent av utrikes födda var födda där. Finland var fortfarande det vanligaste födelselandet 2009 och 2014 men utgjorde då 13 respektive 8 procent av utrikes födda. År 2024 var 6 procent av utrikes födda från Finland, men det var inte längre den största gruppen bland utrikes födda: 9 procent var födda i Syrien och 7 procent i Irak. Utrikes födda är således en heterogen grupp med avseende på födelseland, vistelsetid och anledning till bosättning i Sverige.

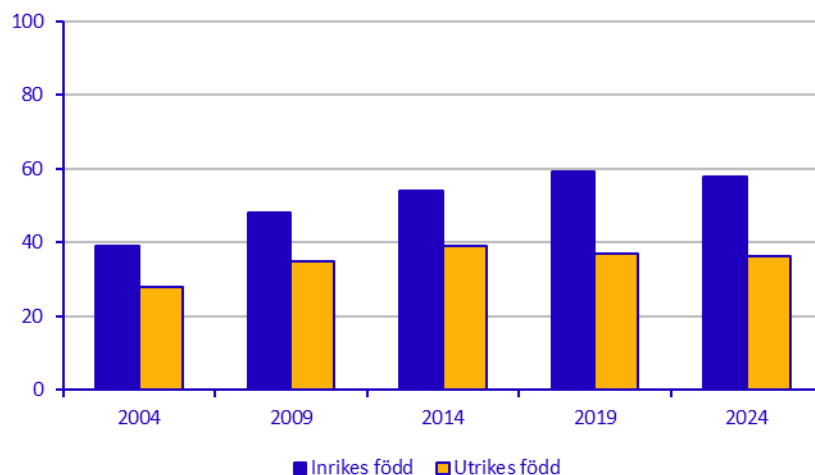
Ju fler svenska medborgare som är födda utanför Sverige, desto fler som är födda i Sverige vars föräldrar inte är det. Även denna grupp har ökat som andel av befolkningen: från fyra procent 2004 till sju procent 2024.

Valdeltagande efter födelseland

Liksom vid tidigare val finns det tydliga skillnader i valdeltagande mellan inrikes och utrikes födda personer. Bland inrikes födda blev valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 58 procent, bland utrikes födda var valdeltagandet 36 procent. Precis som i senaste riksdagsvalet var skillnaden i valdeltagande 22 procentenheter, vilket var som på en liknande nivå som 2019, men en fördubbling sedan 2004 års EU-val.

Valdeltagandet var 59 procent bland inrikes födda kvinnor och 57 bland inrikes födda män. Bland utrikes födda kvinnor var valdeltagandet 37 procent, och 35 procent bland utrikes födda män.

Diagram 4.1. Valdeltagande i val till Europaparlamentet 2004–2024 efter födelseland. Procent

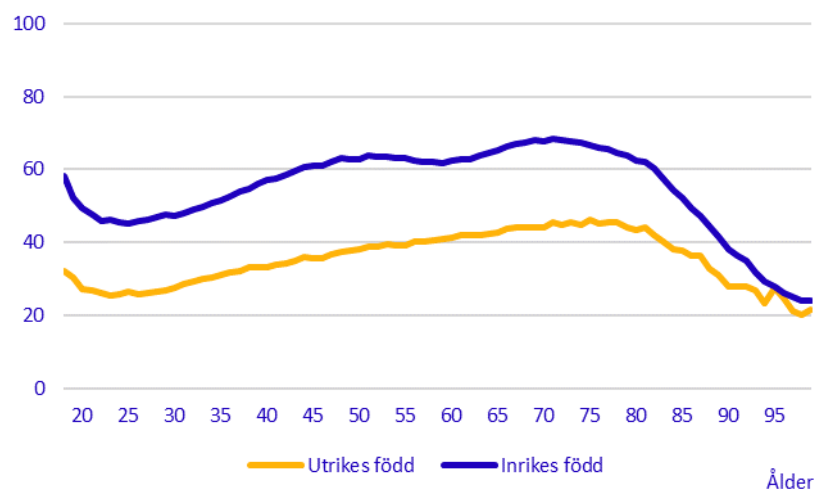

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Utrikes födda har ett lägre valdeltagande än inrikes födda oavsett ålder. Skillnaderna är som störst i åldrarna 30 till 50 år. Efter 75 års ålder minskar skillnaden i valdeltagande mellan grupperna.

Diagram 4.2. Valdeltagande i val till Europaparlamentet 2024 efter ålder och födelseland. Procent

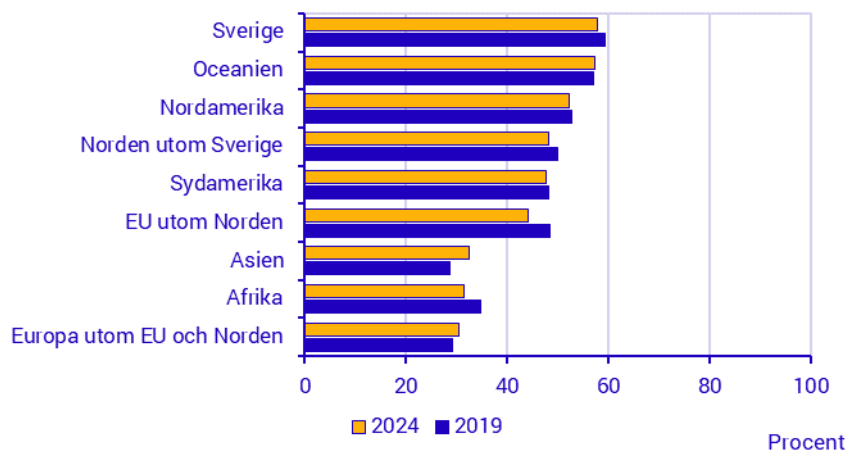

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

För utrikes födda är valdeltagandet som högst bland personer som är födda i Oceanien, Nordamerika och Norden utom Sverige. Lägst valdeltagande har personer som är födda i Europa utom EU och Norden. Valdeltagandet ökade bland personer födda i Asien, och personer födda i Europa utanför EU och Norden. I alla andra landgrupper minskade valdeltagandet. Mest bland personer födda i EU utom Norden.

Diagram 4.3. Valdeltagande i val till Europaparlamentet 2024 efter födelselandets världsdel. Procent

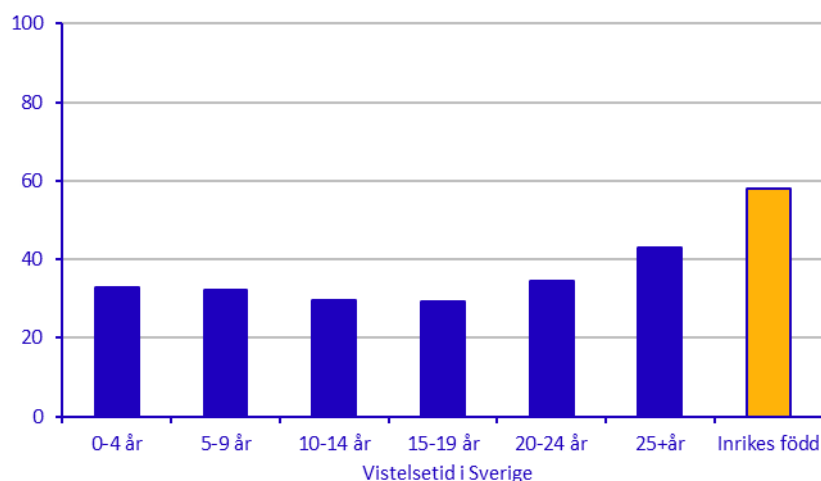
Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Från tidigare valdeltagandeanalyser har det visat sig att valdeltagandet i riksdagsvalet bland utrikes födda ökar med tiden som tillbringats i Sverige. Det kan bero på ett successivt närmande till det svenska samhället, språk eller grad av etablering såsom arbete och familj i landet. (SCB 2015b) Det är dock inte lika tydligt förrän vistelsetiden blir 20 år eller längre.

För utrikes födda är valdeltagandet som högst bland personer som bott i Sverige i 25 år eller längre, som har ett valdeltagande på 43 procent och lägst bland de med en vistelsetid på mellan 15–19 år, 29 procent.

Diagram 4.5. Valdeltagande i val till Europaparlamentet 2024 efter vistelsetid. Procent

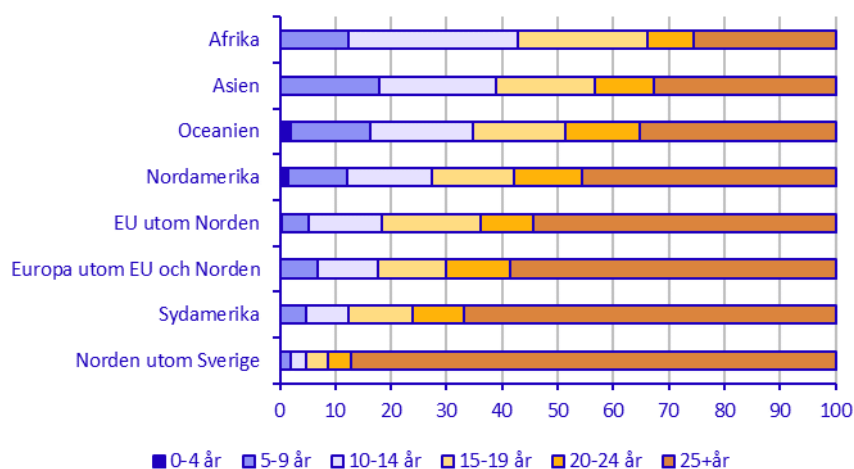

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Som tidigare påpekats är gruppen utrikes födda heterogen avseende födelseland. Vid analys av sammanlagd vistelsetid syns skillnader mellan röstberättigade från olika födelseregioner. Den grupp som har högst andel som bott i Sverige i 25 år eller längre är personer som är födda i Norden utanför Sverige, 88 procent har bott i Sverige i 25 år eller längre. En annan grupp med lång vistelsetid i Sverige är födda i Sydamerika. Bland röstberättigade från Sydamerika är det 67 procent som bott i Sverige i 25 år eller längre.

Diagram 4.6. Vistelsetid bland röstberättigade till Europaparlamentsvalet 2024 efter födelselandets världsdel. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Det lägre valdeltagandet för utrikes födda förklaras inte av skillnader mellan grupperna i andelen kvinnor, åldersfördelning, andelen som är sammanboende, utbildningsnivå, inkomstnivå eller ägandet av sin bostad. Eftersom gruppen är heterogen, det vill säga inkluderar personer födda i olika delar av världen och som bott olika lång tid i Sverige, har en separat analys genomförts som inkluderar olika grupper av födelseländer. Resultatet presenteras i tabell B4.

Analysen visar, när hänsyn tas till sammansättningen med avseende på alla faktorer som ingår i modell D, att valdeltagandet för personer födda i Sydamerika är högst av alla födelselandsgrupper förutom födda i Sverige. Det är också den grupp som har störst andel med lång vistelsetid i Sverige, bortsett från personer födda i Norden. Därefter var det högst valdeltagande bland personer födda i Afrika, en grupp med betydligt färre personer med lång vistelsetid.

Personer födda i Europa har lägre valdeltagande än inrikes födda personer och valdeltagandet är lägre bland personer födda i övriga EU-länder jämfört med personer födda i Norden, och än lägre bland personer födda i ett europeiskt land utanför Norden. När det gäller den sistnämnda gruppen kan det lägre valdeltagandet till viss del förklaras i

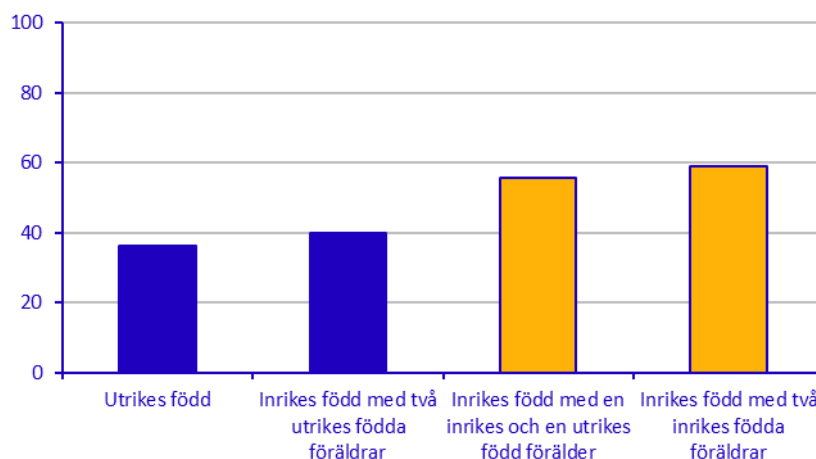
sammansättningen av gruppen avseende andelen kvinnor, åldersfördelning, andelen som är sammanboende, utbildningsnivå, inkomstnivå eller ägandet av sin bostad, men inte i någon större utsträckning. Ett liknande förhållande gäller för personer födda i Asien när hänsyn till flera faktorer tas samtidigt.

Utländsk och svensk bakgrund

Hittills i kapitlet har valdeltagande analyserats för personer som är födda i Sverige och personer som är födda utanför Sverige. På en ökande andel av befolkningen som inte är född i Sverige följer en ökande andel som är födda i Sverige och har en eller två utrikes födda föräldrar. I Europaparlamentsvalet 2024 var 72 procent av de röstberättigade inrikes födda med två inrikes födda föräldrar. Andelen med en inrikes och en utrikes född förälder var 7 procent och andelen inrikes födda med två utrikes födda föräldrar var 4 procent. Utrikes födda utgjorde 17 procent av de röstberättigade.

I tidigare analyser av valdeltagande i riksdagsval har det visat sig att inrikes födda med två utrikes födda föräldrar har högre valdeltagande än personer som är utrikes födda, men lägre än inrikes födda med en eller två inrikes födda föräldrar. Högst valdeltagande i riksdagsvalet har inrikes födda med två inrikes födda föräldrar (SCB 2015b; SCB 2019; SCB 2023). Liknande mönster finns gällande valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024. Här syns en tydlig uppdelning i två nivåer, med utrikes födda och inrikes födda med två utrikes födda föräldrar med ett lägre valdeltagande och personer som har minst en inrikes född förälder med ett högre valdeltagande. Inrikes födda med två inrikes födda föräldrar har ett valdeltagande på 59 procent. Av inrikes födda med en inrikes och en utrikes född förälder röstade 56 procent och bland inrikes födda med två utrikes födda föräldrar var valdeltagandet 40 procent. Samtidigt var valdeltagandet bland personer som själva är födda utanför Sverige 36 procent.

Diagram 4.7. Valdeltagande i val till Europaparlamentet 2024 efter svensk och utländsk bakgrund. Procent

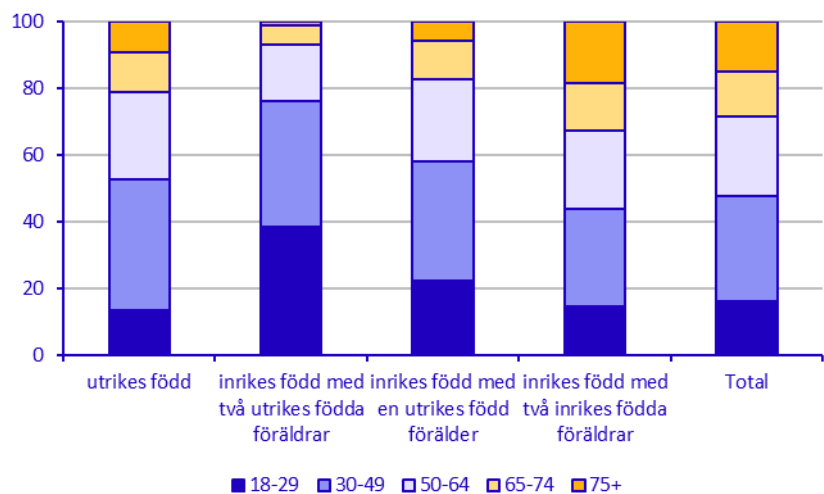

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

En tydlig skillnad mellan grupperna är ålderssammansättningen. I förra kapitlet framgick att valdeltagandet är lägre i gruppen 18–29 år, och en betydligt högre andel av personer som är inrikes födda med två utrikes födda föräldrar är mellan 18 och 29 år gamla.⁹ De yngsta röstberättigade och deras valdeltagande undersöks mer ingående i kapitel 7.

Diagram 4.8. Röstberättigade i val till Europaparlamentet 2024 efter svensk och utländsk bakgrund och ålder. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

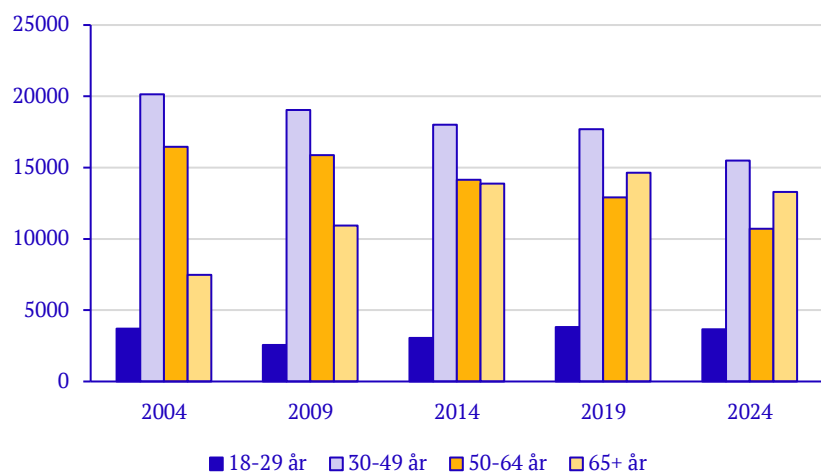
Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

⁹ Av röstberättigade till Europaparlamentsvalet är 16 procent mellan 18 och 29 år gamla. För gruppen utrikes födda är samma andel 14 procent. För inrikes födda med två utrikes födda föräldrar är 38 procent mellan 18 och 29 år gamla, för gruppen med en inrikes och en utrikes född förälder är andelen 22 procent.

5. Unionsmedborgare

För att rösta i valet till Europaparlamentet utan svenskt medborgarskap krävs medborgarskap i en av medlemsstaterna och dessutom behövs en registrering till röstlängden. En medborgare i ett EU-land som är folkbokförd i Sverige kan anmäla eller avanmäla sig till den svenska röstlängden senast 30 dagar före valdagen. Vid Europaparlamentsvalet 2024 hade drygt 43 000 personer gjort det, vilket är något färre än tidigare EU-val under 2000-talet. Det var något fler kvinnor, 52 procent, än män, 48 procent och det var vanligast att vara i åldern 30–49 år. De allra flesta är födda i något av unionsländerna. Endast fyra procent har ett födelseland utanför Europa.

Diagram 5.1. Registrerade till val till det svenska Europaparlamentet 2004–2024 för medborgare i EU utanför Sverige efter ålder. Antal

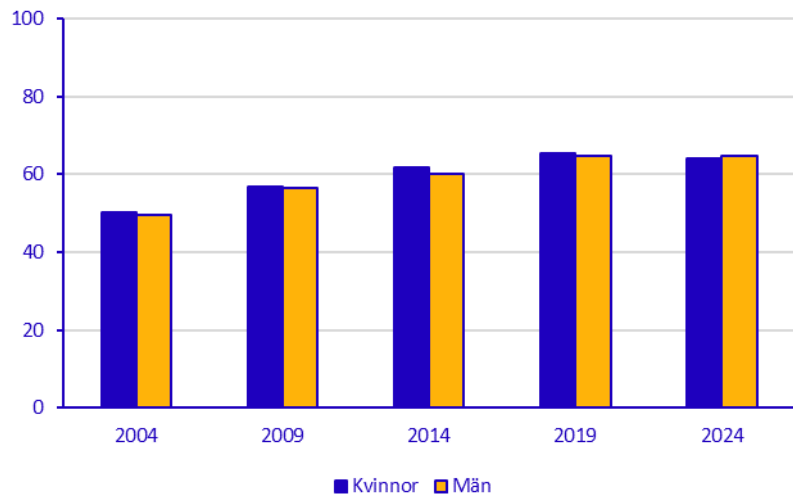

Källa: SCB:s valstatistik

När antalet röstberättigade unionsmedborgare jämförs med antalet utländska unionsmedborgare 18 år och äldre som var folkbokförda i Sverige 2024 kan vi konstatera att 16 procent hade anmält sig till Valmyndigheten för att rösta i det svenska valet till Europaparlamentet. Det var drygt dubbelt så många som anmälde sig som var medborgare i ett EU-land utanför Norden, 29 700 personer, jämfört med som var medborgare i Danmark och Finland, 13 400 personer. Men en större andel nordiska medborgare var anmälda jämfört med övriga EU-länder, 25 procent jämfört med 14 procent.

Huruvida de som inte registrerat sig till röstlängden i Sverige valt att rösta i de länder de är medborgare i är inte känt för detta datamaterial. Totalt var valdeltagandet 64 procent bland röstberättigade unionsmedborgare i Europaparlamentsvalet 2024. Av de som anmält sig är dock valdeltagandet jämnt. Kvinnor och män röstar i liknande omfattning och har så gjort under samtliga val under 2000-talet.

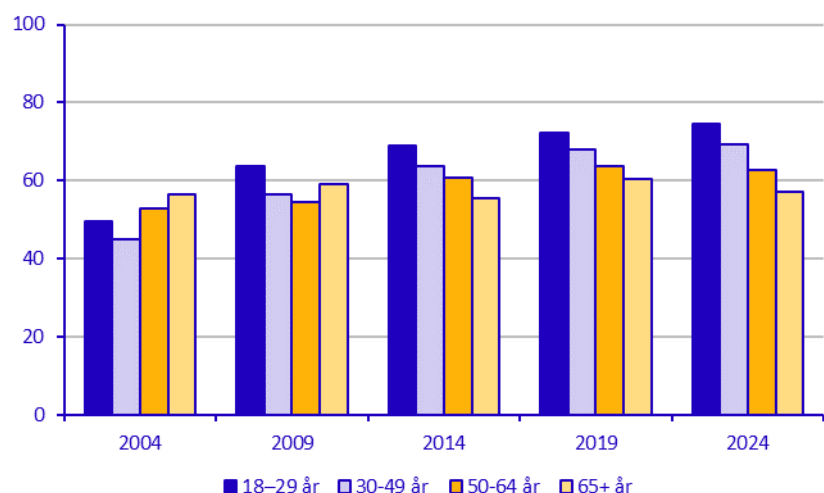
Diagram 5.2. Valdeltagande bland medborgare i EU (utanför Sverige) som registrerats att rösta i det svenska valet till Europaparlamentet 2004–2024 efter kön. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Till skillnad mot vad vi tidigare i rapporten konstaterat för svenska medborgare i Sverige var valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024 bland unionsmedborgare högst bland de yngsta och lägst bland de äldsta. I åldrarna 18–29 år röstade 74 procent av de som anmält sig till röstlängden i Sverige. Detta kan ha sin förklaring i förfarandet med anmälan och avanmälan från röstlängden där de yngsta troligen aktivt registrerat sig till just detta val medan de äldre kan vara kvar sedan en tidigare anmälan. Skillnaden i valdeltagande mellan de yngsta och äldsta utländska medborgarna ökade ytterligare i 2024 års val.

Diagram 5.3. Valdeltagande i det svenska valet till Europaparlamentet 2004–2024 för medborgare i EU (utanför Sverige) efter ålder. Procent

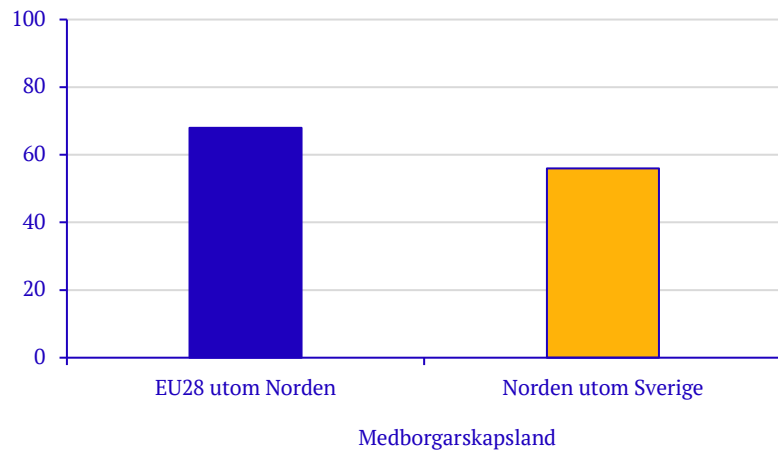

Källa: SCB:s valstatistik

Tidigare konstaterades att det är vanligare att personer från länder i Norden finns med i den svenska röstlängden jämfört med medborgare i övriga unionsländer som är folkbokförda i Sverige. Sett till val-

deltagandet var deltagandet lägre bland de nordiska ländernas röstberättigade – 56 procent röstade jämfört med 68 procent bland övriga unionsmedborgare.

Diagram 5.4. Valdeltagande i val till det svenska valet till Europaparlamentet 2024 för medborgare i EU utanför Sverige efter medborgarskapsgrupp. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

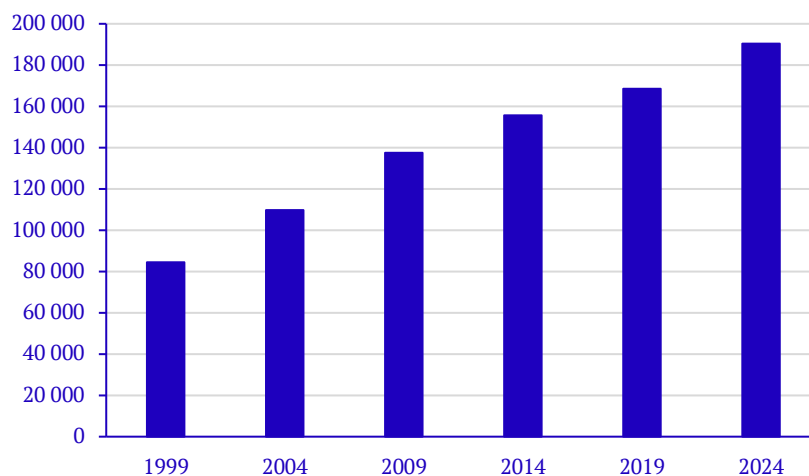
6. Utlandssvenskars valdeltagande

Svenska medborgare som har valt att bosätta sig i ett annat land, så kallade utlandssvenskar, har rätt att rösta i Europaparlamentsval oavsett om de är bosatta i ett medlemsland eller inte. Precis som för övriga röstberättigade behöver personen ha fyllt 18 år senast på valdagen, vara svensk medborgare samt vara eller ha varit folkbokförd i Sverige. Svenska medborgare som är folkbokförda i ett annat EU-land kan välja vilket lands val de vill rösta i, de kan dock inte delta i båda ländernas val. För att rösta i valet i sitt bosättningsland behöver utlandssvenskar anmäla sig till röstlängden i bosättningslandet.

Svenska medborgare som utvandrar tas upp i den svenska röstlängden per automatik i tio år från och med utvandringstillfället. Vid anmälan till röstlängden i land för bosättning så ska det landet informera Valmyndigheten i Sverige så att väljaren kan strykas ur den svenska röstlängden. Inför val till Europaparlamentet genomför därför EU-länderna ett omfattande informationsutbyte där information delas angående vilka EU-medborgare som är upptagna i bosättningsländernas röstlängder. Inför Europaparlamentsvalet 2024 ströks drygt 5 000 svenska medborgare ur den svenska röstlängden av detta skäl. (Valmyndigheten 2024)

Sett över de senaste fem Europaparlamentsvalen från 2004 till 2024 har antalet röstberättigade utlandssvenskar mer än fördubblats. Antalet har ökat från omkring 84 500 vid Europaparlamentsvalet 2004 till drygt 190 000 vid Europaparlamentsvalet 2024.

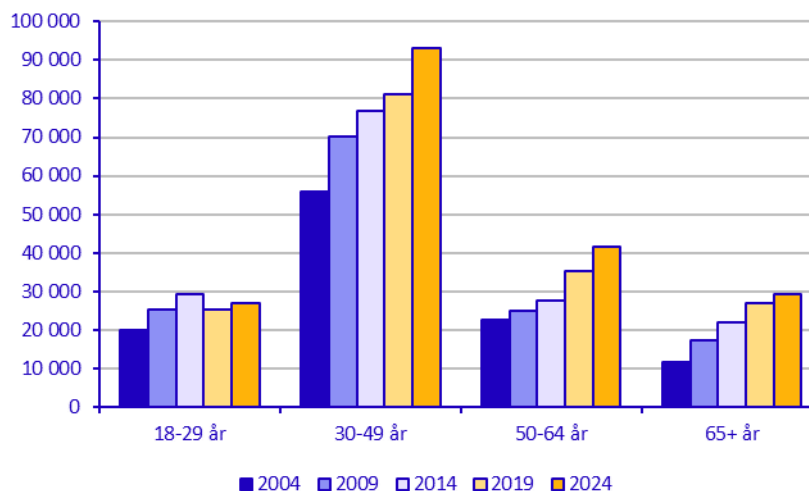
Diagram 6.1. Röstberättigade utlandssvenskar i valen till Europaparlamentet 2004–2024.
Antal

Källa: SCB:s valstatistik

Av de röstberättigade 2024 var 52 procent kvinnor och 48 procent män. Det största antalet röstberättigade finns i åldrarna 30–49 år. Ökningen över tid återfinns i samtliga åldersgrupper utom för de yngsta.

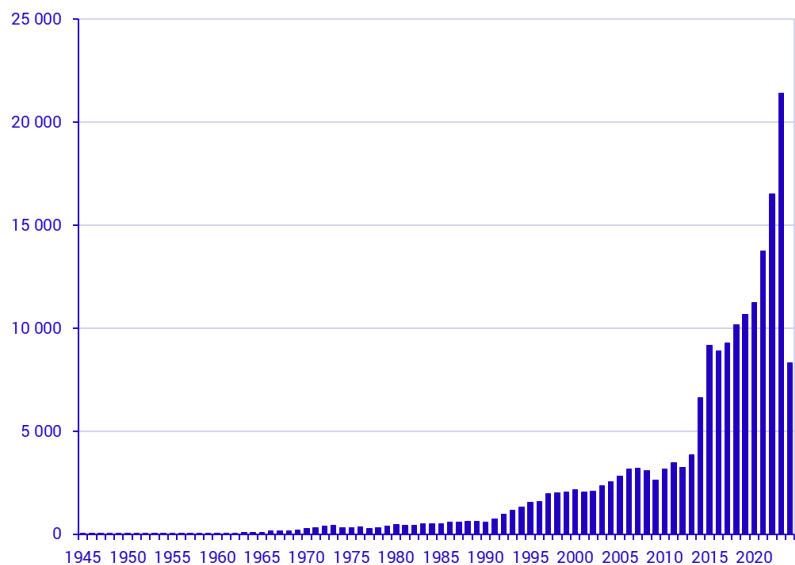
Diagram 6.2. Röstberättigade utlandssvenskar i valen till Europaparlamentet 2004–2024 efter ålder. Antal

Källa: SCB:s valstatistik

Grafen nedan visar antalet röstberättigade utlandssvenskar efter utvandringsår. Den största andelen röstberättigade har tagits upp i röstlängden automatiskt; mer än sex av tio har utvandrat under de senaste tio åren.

Diagram 6.3. Röstberättigade utlandssvenskar i valet till Europaparlamentet 2024 efter utvandringsår. Antal

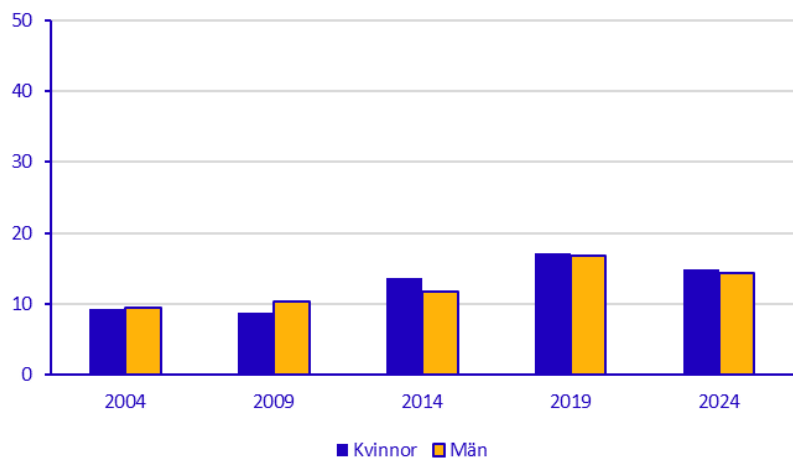

Källa: SCB:s valstatistik

Röstningen från utlandet sker antingen genom brevöst från utlandet eller röstning på ambassad eller konsulat. Röstningsperioden skiljer sig något från den som gäller de som röstar i Sverige. Det finns speciella röstkort som är anpassade för utlandssvenskar. Dessa skickas ut tidigare än ordinarie röstkort, cirka 50 dagar före valet.

Valdeltagandet bland utlandssvenskar var 15 procent 2024. Kvinnor och män röstade i nästan lika stor utsträckning, vilket även gäller för tidigare Europaparlamentsval under 2000-talet.

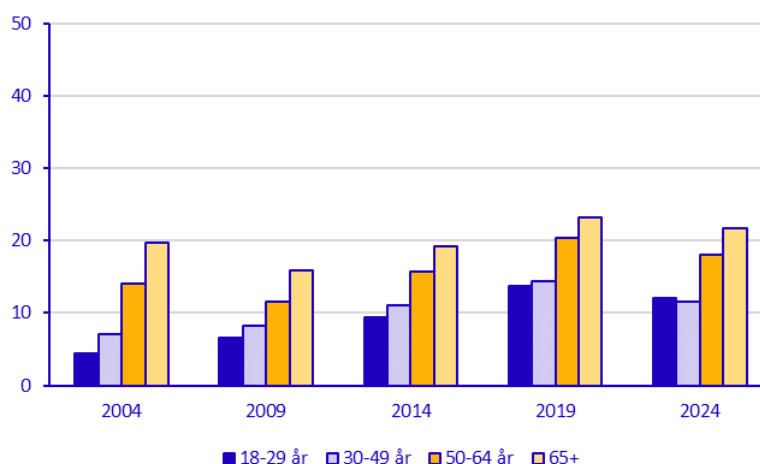
Diagram 6.4. Valdeltagande bland utlandssvenskar i svenska val till Europaparlamentet 2004–2024 efter kön. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Äldre röstar i större utsträckning än yngre. I 2024 års Europaparlamentsval deltog 22 procent av röstberättigade i gruppen 65 år och äldre medan valdeltagandet bland personer 18–29 år var 12 procent. Oavsett vilken åldersgrupp som studeras så minskade valdeltagandet med mellan två och tre procentenheter jämfört med 2019 års val.

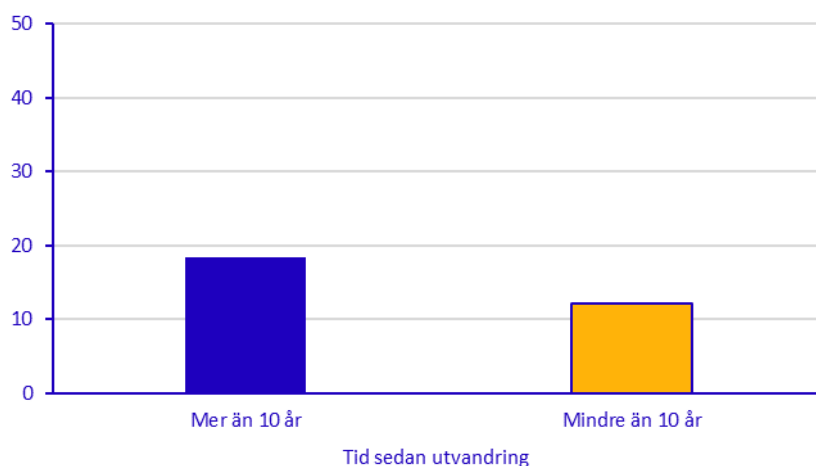
Diagram 6.5. Valdeltagande bland utlandssvenskar i svenska val till Europaparlamentet 2004–2024 efter ålder. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Valdeltagandet är högre bland personer som utvandrat för mer än tio år sedan än bland personer som utvandrat för kortare tid sedan. Det hänger troligen samman med att personer som utvandrat för mer än 10 år sedan varit tvungna att aktivt registrera sig för att bli röstberättigade, medan övriga har upptagits i röstlängden automatiskt.

Diagram 6.6. Röstberättigade utlandssvenskar i valen till Europaparlamentet 2024 efter senaste mer/mindre än 10 år sedan utvandring. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

7. Förstagångsväljares valdeltagande

I det svenska valet till Europaparlamentet 2024 var det 562 000 röstberättigade svenska medborgare i Sverige som hade uppnått rösträttsåldern 18 år efter 2019 års Europaparlamentsval, vilket motsvarar drygt 7 procent av samtliga röstberättigade svenska medborgare.¹⁰

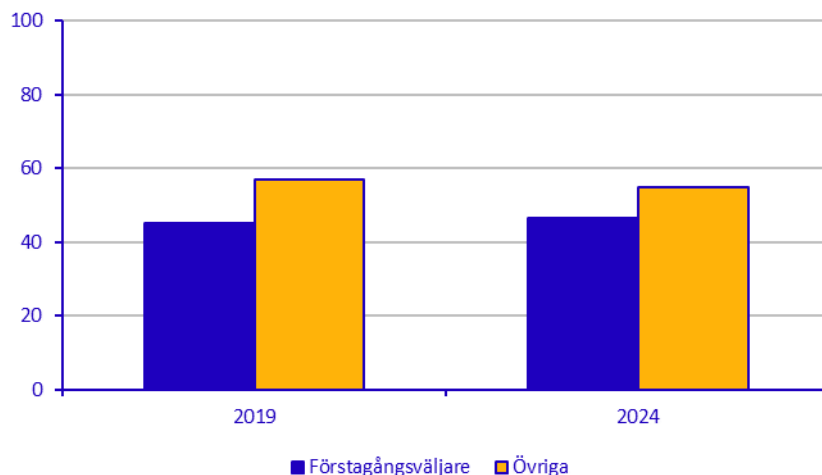
Förstagångsväljare kan definieras på olika sätt. Detta kapitel avser personer som uppnått rösträttsålder sedan föregående Europaparlamentsval och det är den grupp som undersöks. Det är viktigt att komma ihåg innan jämförelser görs att det ligger i sakens natur att i varje val utgörs denna grupp av helt andra personer än i tidigare val.

Förstagångsväljare är en välstuderad grupp. De är särskilt intressanta eftersom forskning ägnats åt att studera om röstande är en vanehandling och att det därför vore värdefullt att påverka unga att rösta då det skulle leda till ett högt valdeltagande senare i livet (Öhrvall, 2018). I kapitel 3 konstateras att andelen som röstar är större bland personer som är 18 år och precis uppnått rösträttsåldern än bland unga som är något äldre. Detta är ett mönster som finns även i tidigare svenska val. En möjlig förklaring kan vara att en hög andel av 18-åringar fortfarande går i gymnasieskolan i samband med valet (jfr. Wolfinger & Rosenstone 1980: kapitel 3). I skolan kan information kring valsystemet och partierna förmedlas, vilket förmodligen ökar medvetenheten och förhoppningsvis även intresset bland skoleleverna. En annan förklaring som har lyfts fram av Yosef Bhatti och Kasper M. Hansen (2012) är att de allra yngsta i högre grad bor hos sina föräldrar. Deras studie visar att det finns en positiv påverkan på benägenheten att rösta bland unga som bor hemma hos föräldrar som röstar.

Valdeltagandet i 2024 års val till Europaparlamentet var, sett till alla röstberättigade, knappt två procentenheter lägre än det var i 2019 års val. För gruppen förstagångsväljare var valdeltagandet 46 procent och har därmed ökat med en dryg procentenhet. Skillnaden i valdeltagande mellan förstagångsväljare och övriga har därmed minskat från närmare 12 procentenheter 2019 till 8 procentenheter 2024.

¹⁰ Om även utlandssvenskar och utländska EU-medborgare inkluderas var antalet förstagångsväljare 572 000. Resultaten i detta kapitel avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Diagram 7.1. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2019 och 2024. Förstagångsväljare och övriga röstberättigade. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

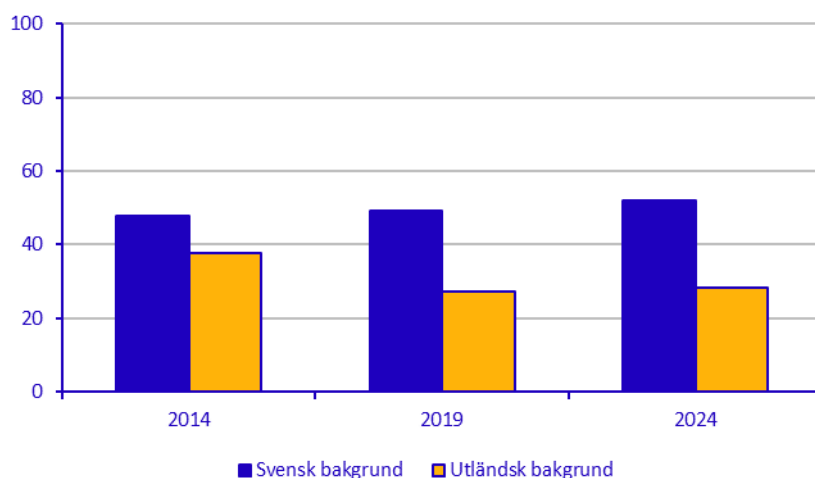
Kommentar: Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

I kapitel 3 konstateras att valdeltagandet är högre bland kvinnor 18–29 år än bland män 18–29 år. Även vid riksdagsvalen finns en skillnad i valdeltagande mellan unga kvinnor och män, den har varit mellan tre och fem procentenheter i de tre senaste valen.

Bland förstagångsväljarna röstade 49 procent av inrikes födda och 28 procent av utrikes födda. Liknande skillnader mellan personer med svensk och utländsk bakgrund som visas i kapitel 4 för alla röstberättigade finns även bland förstagångsväljare. Bland förstagångsväljare i Europaparlamentsvalet 2024 röstade 52 procent av personer med svensk bakgrund och 28 procent av personer med utländsk bakgrund.¹¹ Det är på en liknande nivå som i 2019 års EU-val, men en större skillnad mellan grupperna jämfört med 2014.

¹¹ Personer med svensk bakgrund är inrikes födda med minst en inrikes född förälder. Utländsk bakgrund innefattar personer som antingen själva är utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.

**Diagram 7.2. Valdeltagande i Europaparlamentsval 2014, 2019 och 2024.
Förstagångsväljare efter utländsk eller svensk bakgrund. Procent**

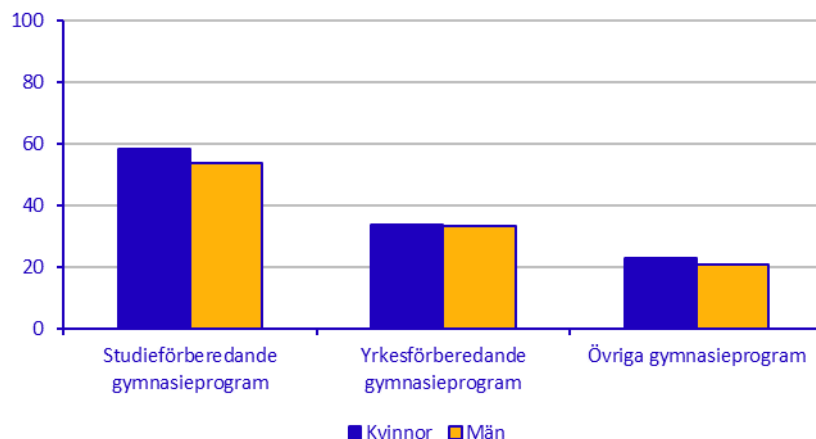

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Avser personer som uppnått rösträttsålder efter sedan föregående Europaparlamentsval respektive riksdagsval. Utländsk bakgrund avser utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar, svensk bakgrund avser övriga. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Valdeltagandet skiljer sig även åt bland förstagångsväljare beroende på inriktning på gymnasieutbildningen. Högst är valdeltagandet bland förstagångsväljare inom studieförberedande utbildningsprogram, 56 procent, jämfört med 33 procents deltagande bland förstagångsväljare med yrkesförberedande utbildningsinriktning. Skillnaden mellan kvinnor och män syns främst inom de studieförberedande utbildningarna.

Diagram 7.3. Valdeltagande bland förstagångsväljare i valet till Europaparlamentet 2024 efter kön. Procent

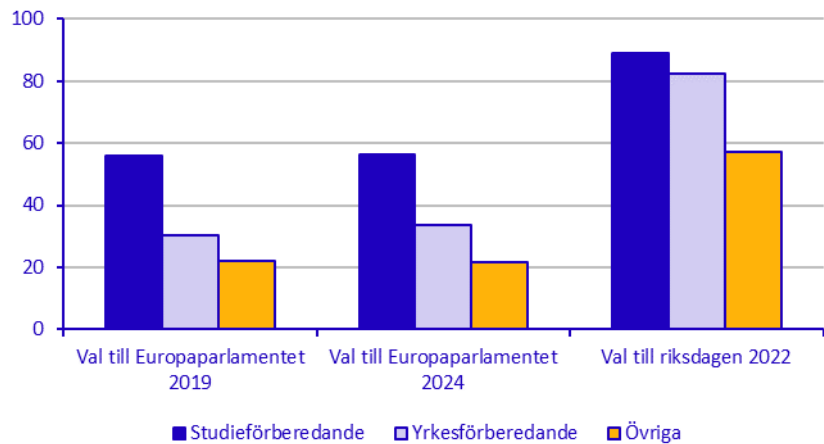

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Avser personer som uppnått rösträttsålder sedan föregående Europaparlamentsval. Indelningen baseras på uppgifter från SCB:s utbildningsregister. För de förstagångsväljare som hade avslutat sin gymnasieutbildning vårterminen 2024 eller tidigare avser studieinriktningen den slutförda utbildningen. För dem som fortfarande gick på gymnasiet under hösten 2024 avser uppgiften den pågående utbildningen. De förstagångsväljare som inte tillhör någon av dessa grupper hamnar i kategorin Övriga. I den kategorin hamnar även de elever som har gått individuella programmet eller går introduktionsprogram. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Valdeltagandet var högre bland förstagångsväljare med yrkesförberedande och studieförberedande inriktning i 2024 års val jämfört med 2019 års val. Skillnaden mellan 2019 och 2024 är störst för studerande i yrkesförberedande utbildningsprogram, där valdeltagandet ökade med drygt tre procentenheter. I riksdagsvalet 2022 var valdeltagandet bland förstagångsväljare som gick eller hade gått en studieförberedande gymnasieutbildning 89 procent. Det kan jämföras med 82 procent bland förstagångsväljare som gick eller hade gått en yrkesinriktad gymnasieutbildning. Det innebär en skillnad på 6 procentenheter vilket kan jämföras med en skillnad på 23 procentenheter i EU-valet.

Diagram 7.4. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019 och 2024, samt riksdagsvalet 2022. Förstagångsväljare efter studieinriktning i gymnasieskolan. Procent

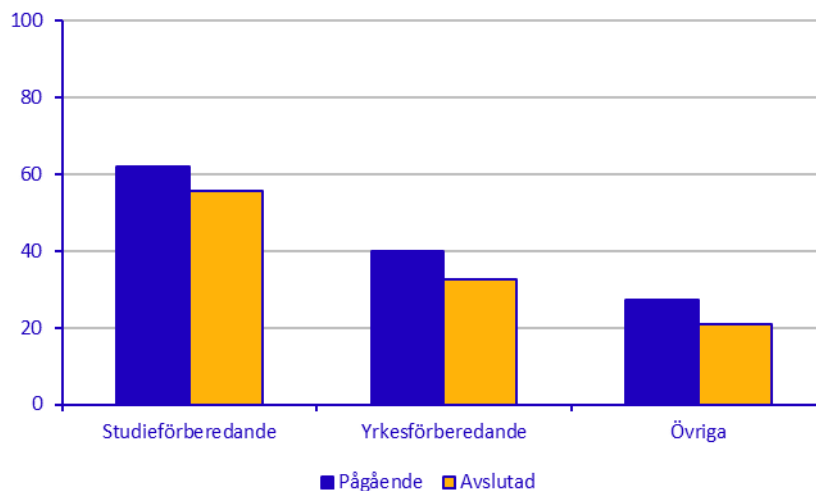

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Avser personer som uppnått rösträttsålder sedan föregående Europaparlamentsval respektive riksdagsval. Indelningen baseras på uppgifter från SCB:s utbildningsregister. För de förstagångsväljare som hade avslutat sin gymnasieutbildning vårterminen 2024 eller tidigare avser studieinriktningen den slutförda utbildningen. För dem som fortfarande gick på gymnasiet under hösten 2024 avser uppgiften den pågående utbildningen. Av förstagångsväljarna i Europaparlamentsvalet 2024 hade 12 procent en pågående gymnasieutbildning. De förstagångsväljare som inte tillhör någon av dessa grupper hamnar i kategorin Övriga. I den kategorin hamnar även de elever som har gått individuella programmet eller går introduktionsprogram. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Som nämndes inledningsvis i detta kapitel är en möjlig förklaring till det något högre valdeltagandet bland de yngsta i gruppen förstagångsväljare att ha en pågående gymnasieutbildning. Således görs en analys avseende studieinriktning uppdelad på slutförd respektive pågående utbildning. Analysen visar att valdeltagandet är högre bland förstagångsväljarna med en pågående gymnasieutbildning för alla inriktningar.

Diagram 7.5. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 bland förstagångsväljare efter pågående eller avslutad studieinriktning i gymnasieskolan. Procent

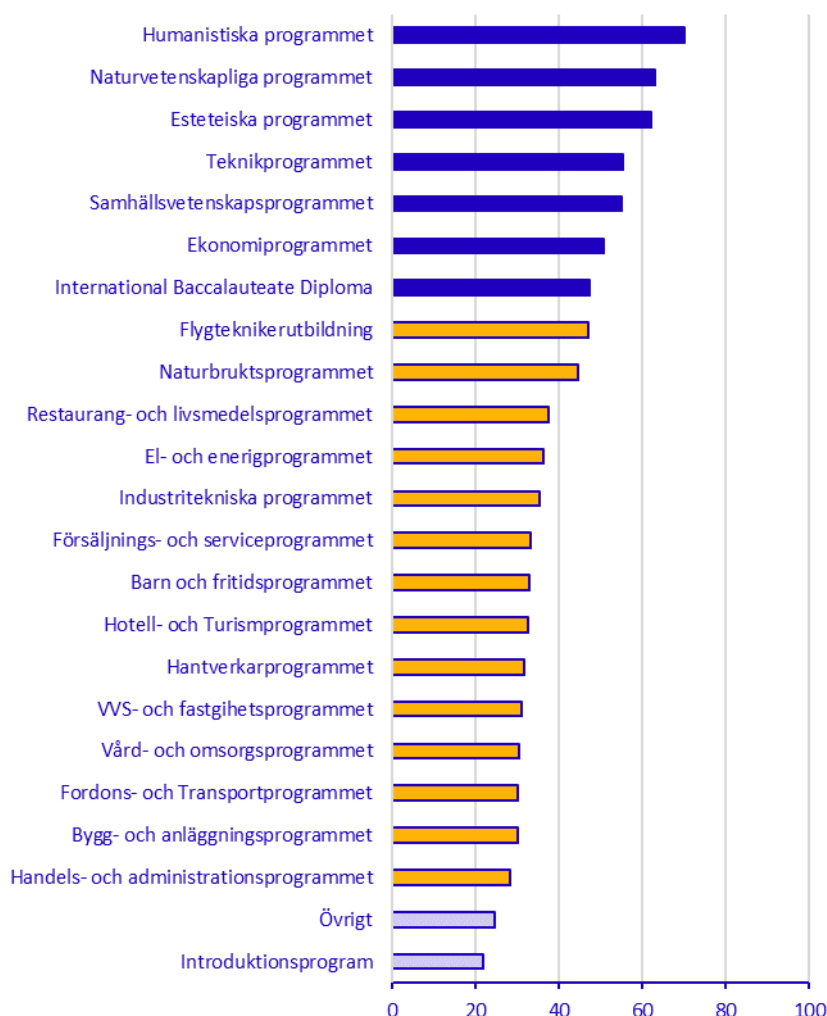

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Avser personer som uppnått rösträttsålder sedan föregående Europaparlamentsval respektive riksdagsval. Indelningen baseras på uppgifter från SCB:s utbildningsregister. För de förstagångsväljare som hade avslutat sin gymnasieutbildning vårterminen 2024 eller tidigare avser studieinriktningen den slutförda utbildningen. För dem som fortfarande gick på gymnasiet under hösten 2024 avser uppgiften den pågående utbildningen. Av förstagångsväljarna i Europaparlamentsvalet 2024 hade 12 procent en pågående gymnasieutbildning. De förstagångsväljare som inte tillhör någon av dessa grupper hamnar i kategorin Övriga. I den kategorin hamnar även de elever som har gått individuella programmet eller går introduktionsprogram. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

I diagram 7.6 visas de enskilda programmen. Det finns en tydlig skillnad mellan de studieförberedande och yrkesinriktade utbildningsprogrammen. Valdeltagandet är över 50 procent bland elever i samtliga studieförberedande utom International Baccalaureate Diploma där det var strax under. Högst är valdeltagandet bland personer som är eller har varit elever på humanistiska programmet, av dem röstade 70 procent. Lägst är valdeltagandet bland personer som studerat eller har genomfört studier i introduktionsprogrammen där 22 procent röstade.

Diagram 7.6. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 bland förstagångsväljare efter påbörjad eller avslutad studieinriktning i gymnasieskolan. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

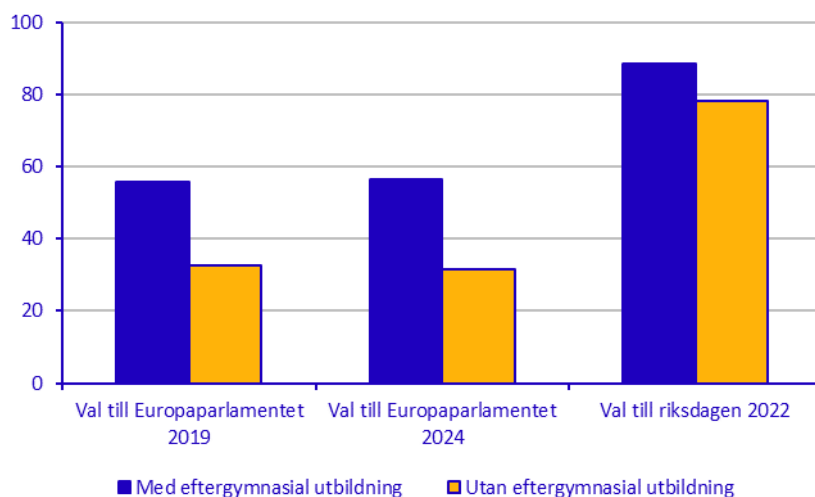
Kommentar: Blå staplar är för studieförberedande gymnasieprogram, gula staplar för yrkesförberedande och ljusblå för övriga. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Analysen av riksdagsvalen 2018 och 2022 har gett liknande resultat men skillnaderna mellan utbildningarna var inte lika tydliga som i Europaparlamentsvalet. Även vid riksdagsval var det elever från humanistiskt och naturvetenskapligt program som hade högst valdeltagande.

Statsvetenskaplig forskning visar att familjen har betydelse för unga personers valdeltagande. Liksom tidigare studier bekräftar även denna rapport sådana mönster. De förstagångsväljare som har någon förälder med slutförd eftergymnasial utbildning röstade i större utsträckning än förstagångsväljare som inte hade det. I Europaparlamentsvalet 2024 röstade 56 procent av förstagångsväljare som hade åtminstone en förälder med eftergymnasial utbildning och 32 procent av dem utan någon förälder med eftergymnasial utbildning. Samma mönster

återfinns i såväl 2019 års Europaparlamentsval som i 2022 års riksdagsval. I riksdagsvalet 2022 röstade 89 procent av förstagångsväljare som hade åtminstone en förälder med eftergymnasial utbildning jämfört med 78 procent av förstagångsväljare utan någon förälder med eftergymnasial utbildning.

Diagram 7.8. Europaparlamentsvalet 2019 och 2024, samt riksdagsval 2022. Valdeltagande efter föräldrars högsta utbildningsnivå. Procent

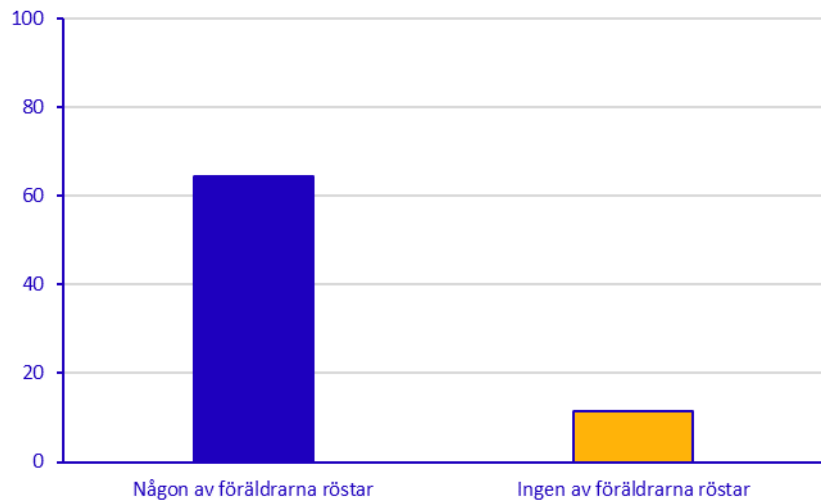

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Avser personer som uppnått rösträttsålder efter senaste Europaparlamentsvalet. Utbildningsnivån avser den högsta slutförda utbildning för den av föräldrarna som uppnått högst utbildningsnivå. Uppgifter om utbildningsnivå kommer från SCB:s utbildningsregister. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

I tidigare rapporter avseende EU-val 2019 (SCB 2020) såväl som riksdagsval 2022 och 2018 (SCB 2023; SCB 2019) visas att föräldrars röstbeteende har ett tydligt samband med det egna valdeltagandet. Även i Europaparlamentsvalet 2024 finns ett tydligt samband mellan förstagångsväljarnas valdeltagande och föräldrarnas valdeltagande. Av förstagångsväljare som hade åtminstone en förälder som röstade var det 64 procent som själva röstade. Det kan jämföras med 11 procents valdeltagande bland förstagångsväljare där ingen av föräldrarna röstat.

Diagram 7.9. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024, bland förstagångsväljare efter föräldrars röstande i Europaparlamentsvalet 2024. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Avser personer som uppnått rösträttsålder efter senaste Europaparlamentsvalet. Minst en förälder måste vara röstberättigad för detta mått, 98 procent av röstberättigade förstagångsväljare ingår. Statistiken avser svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Den fördjupade analysen av förstagångsväljare som presenteras i bilagan med regressionsanalys tabell B5 visar att det starkaste sambandet för förstagångsväljares röstande är att ha minst en förälder som röstar i valet. Denna effekt förklaras bara till viss del av skillnader mellan grupperna i sammansättningen av övriga faktorer.

Förstagångsväljare som är födda i Sverige röstar i högre grad än förstagångsväljare som inte är det. Den fördjupade analysen visar att denna skillnad delvis förklaras av att fler av inrikes födda har minst en förälder som också röstat i valet.

Förstagångsväljare vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning röstar i högre grad än förstagångsväljare vars föräldrar inte har det. Denna skillnad förklaras i någon grad av skillnader mellan grupperna med avseende på andelen män och kvinnor, utländsk eller svensk bakgrund, men i högre grad av skillnader i andelen pågående respektive avslutad gymnasieutbildning och utbildningsinriktning. I än högre grad förklaras det av att en högre andel har en förälder som själv röstar.

Personer som valt en studieförberedande utbildningsinriktning har ett högre valdeltagande än personer som valt en yrkesinriktad eller en övrig utbildningsinriktning (huvudsakligen övriga gymnasieprogram och introduktionsprogram). Den skillnaden förklaras i mindre utsträckning av skillnader i sammansättning mellan grupperna i övrigt.

Skillnaden mellan unga kvinnors och mäns valdeltagande kan inte förklaras av skillnader i andelen med svensk bakgrund, föräldrarnas

utbildning, om de avslutat eller påbörjat sin utbildning, vilken utbildningsinriktning de valt eller om föräldrarna röstat eller inte.

8. Funktionsnedsättning och valdeltagande

I november 2017 antog riksdagen ett nytt nationellt mål och en ny inriktning för genomförandet av funktionshinderspolitiken. Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att "... med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund". Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas. (Prop. 2016/17:188)

För att nå det nationella målet är funktionshinderspolitiken inriktad mot fyra områden; principen om universell utformning, befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet samt att förebygga och motverka diskriminering.

Genom Sveriges nationella strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken har 29 myndigheter och Folkbildningsrådet fått i uppdrag av regeringen att arbeta med den nya funktionshinderspolitiska strategin. Strategin tydliggör att varje sektor i samhället systematiskt ska arbeta för att bidra till en socialt hållbar och jämlik samhällsutveckling utifrån människors olika behov. (S2021/06595) Myndigheten för delaktighet har regeringens uppdrag att stödja och följa upp arbetet med strategin. (MFD, 2017) I strategin är demokratisk delaktighet ett prioriterat område. MFD publicerar årligen en rapport om utvecklingen inom funktionshinderspolitiken. I uppföljningsrapporten 2024 ingår bland annat information om valet till Europaparlamentet 2024 (MFD, 2025).

Sverige har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Ds 2008:23) som FN antog 2006. Artikel 29 i konventionen behandlar deltagande i det politiska och offentliga livet och enligt denna ska konventionsstaterna säkerställa att personer med funktionsnedsättning har samma politiska rättigheter och möjligheter att kunna nyttja dem som befolkningen i övrigt¹². Artikel 29 ställer bland annat krav på att röstningsprocedurer, byggnader och material som används i samband med val är tillgängliga. Även att skydda rätten till bibehållen valhemlighet och att garantera att väljare med

¹² Konventionen trädde i kraft i Sverige i januari 2009 (SÖ 2008:26). Mer specifikt tar artikeln upp att konventionsstaterna ska säkerställa att valprocedurer, anordningar och material är ändamålsenliga, tillgängliga och lätta att förstå och använda samt att skydda rätten för personer med funktionsnedsättning att rösta genom hemlig röstning i val och folkomröstningar.

funktionsnedsättning själva får välja vem som ska hjälpa till i samband med röstningen, om ett sådant behov finns (OHCHR, 2006).

FN:s handlingsplan för hållbar utveckling, Agenda 2030, delmål 16.7, handlar om att säkerställa ett lyhört inkluderande, deltagande och representativt beslutsfattande på alla nivåer. Indikatorer för delmålet följer bland annat upp hur hög andel av befolkningen som anser att beslutsfattande är inkluderande och lyhört utifrån kön, ålder, funktionshinder och befolkningsgrupp. Enligt delmål 10.2 ska länderna främja den sociala, ekonomiska och politiska inkluderingen av alla, oavsett ålder, kön, funktionshinder, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan status (Prop. 2019/20:188).

Enligt vallagen ska val- och röstningslokaler som används i samband med allmänna val vara tillgängliga för alla som vill rösta. Ansvar för att det finns lämpliga lokaler som kan användas som vallokaler vilar på varje kommun. Med lämpliga lokaler avses lokalisering, tillgänglighet och öppethållande på ett sådant sätt att väljarna har goda möjligheter att rösta (Vallagen). Arbetet med att underlätta valdeltagandet för personer med funktionsnedsättning har lett till nya regler som gäller från den 1 januari 2015 och som tillämpades för första gången vid de allmänna valen 2018. Det handlar dels om regler som gör det möjligt att rösta utanför ett röstmottagningsställe i de fall lokalen inte är tillgänglig för väljare med funktionsnedsättning alternativt använda ambulerande röstmottagare som ska underlätta för väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder har svårt att ta sig till ett röstmottagningsställe.¹³ Dels att genom att tillåta partisymboler på valsedlarna underlätta för väljare som har svårt att tillgodogöra sig skrivet innehåll.

Olika slags funktionsnedsättningar påverkar människor på olika sätt i olika situationer, och det finns ingen fastställd definition av funktionsnedsättning som är användbar i alla sammanhang. I FN:s definition av funktionsnedsättning, enligt konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, omfattas personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar som i olika situationer och miljöer kan vara hindrade från att kunna delta i samhället på samma villkor som andra.

I detta avsnitt redovisas valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024 och riksdagsvalet 2022 för personer med funktionsnedsättning och övriga befolkningen. Redovisningen görs utifrån SCB:s *Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) 2024*. Valdeltagandet

¹³ Valmyndigheten har undersökt kommunernas erfarenheter av ambulerande röstmottagning och antalet mottagna röster har varierat mellan 0 och 359 röster per kommun. 236 av 290 kommuner har svarat på Valmyndighetens enkät. I ett flertal kommuner användes ambulerande röstmottagning som ersättning för institutionsröstningen. Totalt togs 11 951 röster emot genom ambulerande röstmottagare vilket är en ökning jämfört med antalet röster som tidigare tagits emot med kommunala bud. Kommunala bud försvann ur vallagen i samband med att ambulerande röstmottagning infördes.

analyseras efter kön, ålder, födelseland samt hushållstyp. För mer information om ULF, se kapitlet *Kort om statistiken*.

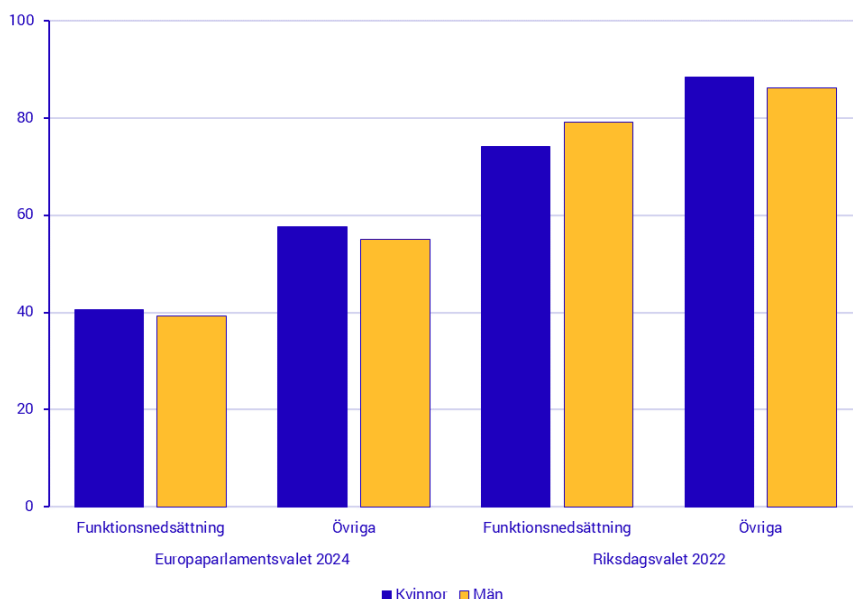
Gruppen med funktionsnedsättning

Gruppen personer med funktionsnedsättning identifieras utifrån Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) och avgränsas genom personer som svarar att de har stora svårigheter eller inte alls kan utföra minst någon av följande aktiviteter: se, höra, gå/gå i trappor, komma ihåg/koncentrera sig, ta hand om sig själv eller kommunicera, eller om man har svarat ja på en direkt fråga om funktionsnedsättning¹⁴. Med det sätt att mäta funktionsnedsättning som används här har 18 procent av Sveriges befolkning 16 år eller äldre någon form av funktionsnedsättning. Andelen personer med funktionsnedsättning är lika stor bland kvinnor som bland män men varierar med ålder. Störst är andelen personer med funktionsnedsättning bland de äldsta – nära var fjärde person som är 65 år eller äldre, 24 procent, har en funktionsnedsättning.

Valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning är lägre för personer med funktionsnedsättning jämfört med övriga befolkningen. I Europaparlamentsvalet 2024 var valdeltagandet 40 procent bland personer med funktionsnedsättning jämfört med 56 procent i övriga befolkningen. Det var ingen skillnad i valdeltagande mellan kvinnor och män för personer med funktionsnedsättning. Skillnaden i valdeltagande för personer med funktionsnedsättning jämfört med övriga befolkningen är större än i riksdagsvalet 2022, då 76 procent av personer med funktionsnedsättning röstade jämfört med 87 procent i övriga befolkningen.

¹⁴ Detta är den definition som kallas definition 2 i ULF och som ingår i Sveriges officiella statistik. Se även avsnittet Kort om statistiken.

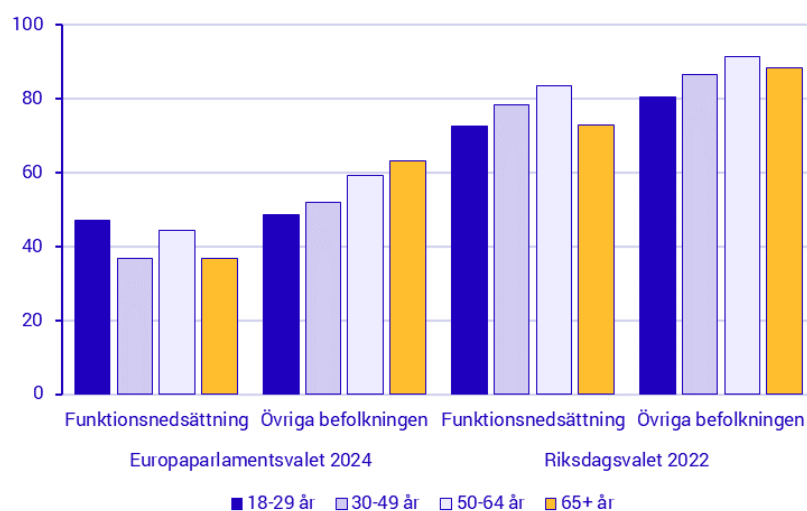
Diagram 8.1. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 och riksdagsvalet 2022 efter funktionsnedsättning och kön. Procent

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden 2022 och 2024 och Valdeltagandeundersökningen 2022 och 2024.

En jämförelse av valdeltagande mellan olika åldersgrupper för personer med funktionsnedsättning i Europaparlamentsvalet 2024 visar att valdeltagandet med hänsyn till funktionsnedsättning skiljer mest i den äldsta åldersgruppen, 65 år och äldre, där valdeltagandet är jämförelsevis lågt för personer med funktionsnedsättning. I övriga befolkningen är valdeltagandet tvärt om högst i den äldsta åldersgruppen.

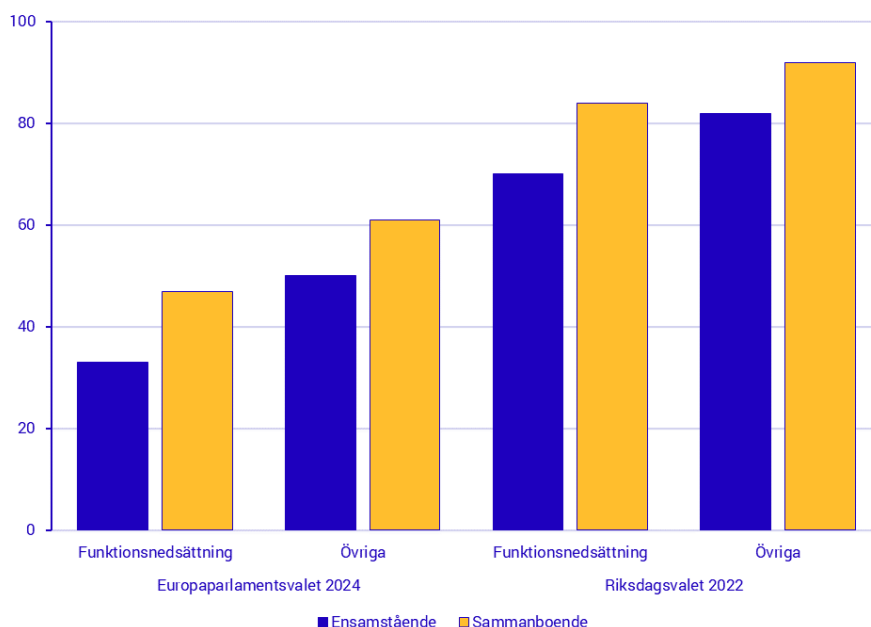
Diagram 8.2. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 och riksdagsvalet 2022 efter funktionsnedsättning och ålder. Procent

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden 2024 och 2022 och Valdeltagandeundersökningen 2024 och 2022

Valdeltagandet i befolkningen i stort är lägre bland ensamstående än bland sammanboende. Det brukar förklaras med att röstning är en social handling som har att göra med tillgång till sociala nätverk (Bhatti & Hansen 2012). Detta mönster förstärks ytterligare om man redovisar valdeltagande efter funktionsnedsättning jämfört med övriga befolkningen och i valet till Europaparlamentet jämfört med Riksdagsvalet. I Europaparlamentsvalet 2024 var valdeltagandet för personer med funktionsnedsättning 33 procent för ensamstående jämfört med 47 procent för sammanboende. I övriga befolkningen röstade 50 procent av ensamstående jämfört med 61 procent av sammanboende.

Diagram 8.3 Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 och riksdagsvalet 2022 efter funktionsnedsättning och hushållstyp. Procent

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden 2022 och 2024 och Valdeltagandeundersökningen 2022 och 2024

Typ av funktionsnedsättning

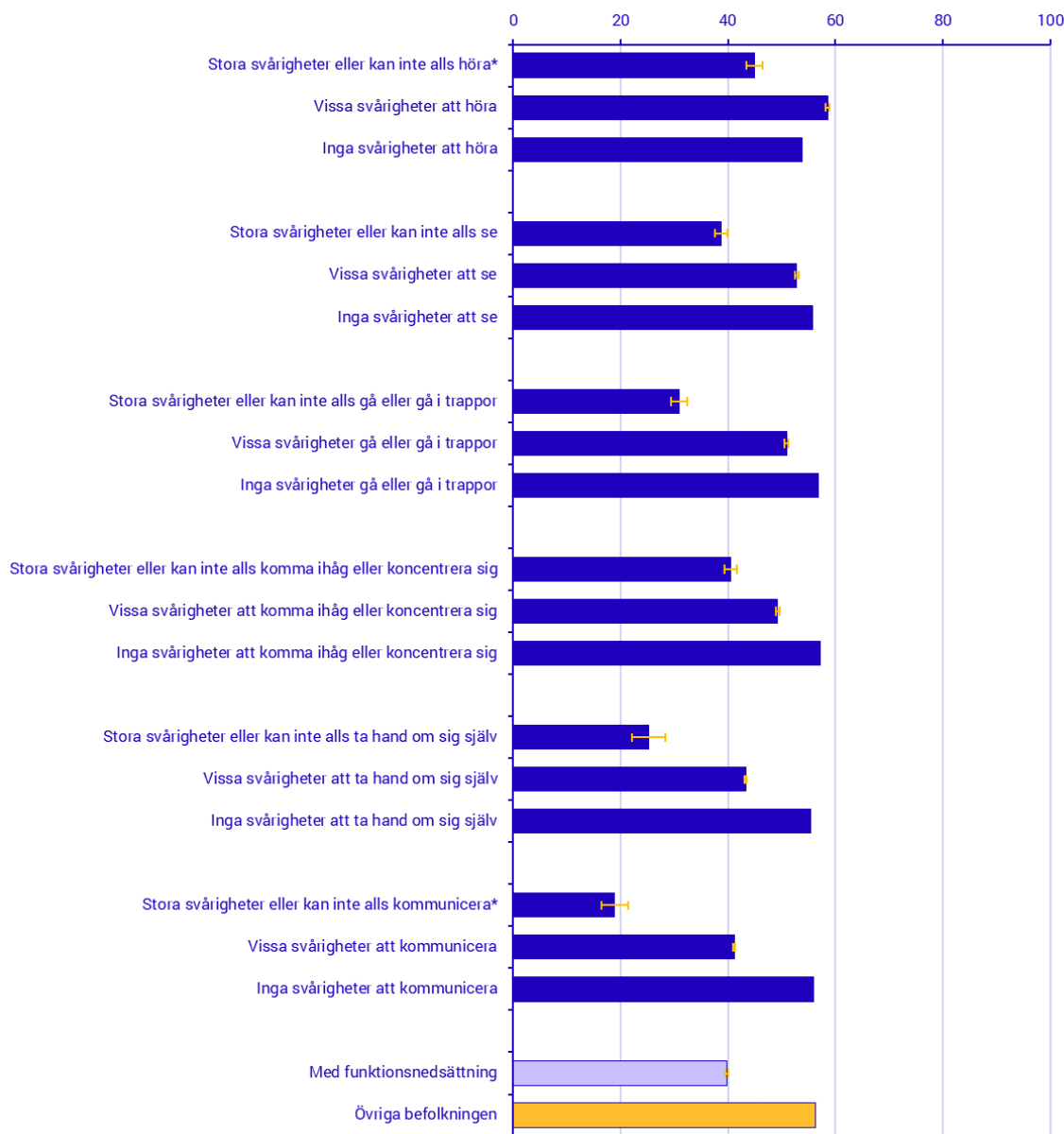
I detta avsnitt analyseras valdeltagandet utifrån svårigheter en person kan ha. Andel personer med en viss typ av svårighet i befolkningen 16 år och äldre hämtas från undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) 2024. Frågorna som ställs i ULF om funktionsnedsättning är Washington Group Short Set (WGSS) och handlar om svårigheter att höra, se, gå eller gå i trappor, komma ihåg eller koncentrera sig, ta hand om sig själv samt att kommunicera.

För flera av de indikatorer som mäts i ULF är valdeltagandet lägre även för personer med vissa svårigheter, jämfört med personer som inte har några svårigheter alls.

Om man jämför valdeltagandet för personer med stora svårigheter, efter typ av svårighet, så är valdeltagandet relativt lägre bland personer med

stora svårigheter att gå/gå i trappor, ta hand om sig själva eller kommunicera jämfört med personer som har stora svårigheter eller inte alls kan se, höra, komma ihåg eller koncentrera sig.

Diagram 8.4. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 efter typ av funktionsnedsättning. Procent

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden 2024 och Valdeltagandeundersökningen 2024

Svårigheter att höra

Omkring 15 procent av Sveriges befolkning 16 år och äldre har nedsatt hörsel (ULF 2024), svårigheter som kvarstår även om de använder hjälpmedel som exempelvis hörapparat. Andelen med nedsatt hörsel är som lägst bland de yngsta och högst bland de allra äldsta. I Europaparlamentsvalet 2024 var valdeltagandet bland personer med

stora svårigheter att höra eller som inte kan höra alls 45 procent, jämfört med 54 procent för personer utan svårigheter att höra.

Svårigheter att se

I Sveriges befolkningen 16 år och äldre har omkring 23 procent nedsatt syn (ULF2024). Till gruppen räknas personer som har vissa eller stora svårigheter att se, eller inte kan se alls, även om de använder glasögon eller linser. Andel i befolkningen 16 år och äldre med stora svårigheter att se, eller som inte kan se alls, är 2 procent.

Valdeltagandet varierar med grad av synsvårighet. I Europa-parlamentsvalet 2024 röstade 39 procent av personer med stora svårigheter att se eller som inte kan se alls, jämfört med 56 procent av personer utan svårigheter att se.

Svårigheter att gå eller gå i trappor

I befolkningen 16 år och äldre har omkring 18 procent svårt att gå eller gå i trappor (ULF 2024), och 4 procent har stora svårigheter eller kan inte gå/gå i trappor alls. Andelen med svårigheter att gå/gå i trappor är relativt låg i befolkningen under 50 år, jämfört med bland äldre.

I Europaparlamentsvalet 2024 skiljde sig valdeltagandet främst bland personer med stora svårigheter eller som inte kan alls, jämfört med personer utan svårigheter att gå/gå i trappor. För personer med stora svårigheter att gå/gå i trappor röstade 31 procent, jämfört med 57 procent bland personer utan svårigheter.

Svårigheter att komma ihåg eller koncentrera sig

I befolkningen 16 år och äldre har 26 procent svårigheter att komma ihåg eller koncentrera sig (ULF 2024), motsvarande andel med stora svårigheter är 4 procent.

Valdeltagandet skiljer sig efter grad av svårighet att komma ihåg eller koncentrera sig. I Europaparlamentsvalet 2024 röstade 40 procent i gruppen med stora svårigheter att komma ihåg eller koncentrera sig, jämfört med 49 procent i gruppen med vissa svårigheter och 57 procent i gruppen som inte har svårt att komma ihåg eller koncentrera sig.

Svårigheter att ta hand om sig själva

Ungefär 5 procent av befolkningen 16 år och äldre har svårigheter att ta hand om sig själva (ULF 2024) och en procent har stora svårigheter.

Valdeltagandet Europaparlamentsvalet 2024 bland personer med stora svårigheter att ta hand om sig själva var 25 procent jämfört 43 procent bland personer med vissa svårigheter och 56 procent bland personer utan svårigheter att ta hand om sig.

Svårigheter att kommunicera

Omkring 7 procent av befolkningen 16 år och äldre har svårigheter att kommunicera (ULF 2024) och knappt en procent stora svårigheter.

I Europaparlamentsvalet 2024 röstade 19 procent bland personer med stora svårigheter att kommunicera, 41 procent med vissa svårigheter och 56 procent bland personer utan svårigheter att kommunicera alls.

9. Flervalsdeltagande

Det här kapitlet fokuserar på svenska medborgare som varit röstberättigade i både EU-valet 2024 och EU-valet 2019. Här redovisas vilka som röstat i båda EU-valen och det mellanliggande riksdagsvalet, de som röstat i riksdagsvalet och något av EU-valen och de som inte röstat i något val. Det är 6,7 miljoner¹⁵ som har varit röstberättigade i båda EU-valen och då också i det mellanliggande riksdagsvalet. Av dem röstade 3,0 miljoner, eller 45 procent, i båda EU-valen och i riksdagsvalet. I princip alla, som röstat i båda EU-valen har också röstat i riksdagsvalet.

Det är 21 procent som röstade i riksdagsvalet, men inte i något av EU-valen och 11 procent som inte har röstat i något val.

Det är också 13 procent som röstade i EU-valet 2019, men inte 2024 och något färre, 10 procent, som röstade 2024 men inte 2019. Över 90 procent av de som röstat i ett av EU-valen har röstat i det mellanliggande riksdagsvalet. Det finns också ett fåtal, 0,5 procent, som röstat i båda EU-valen men inte i riksdagsvalet.

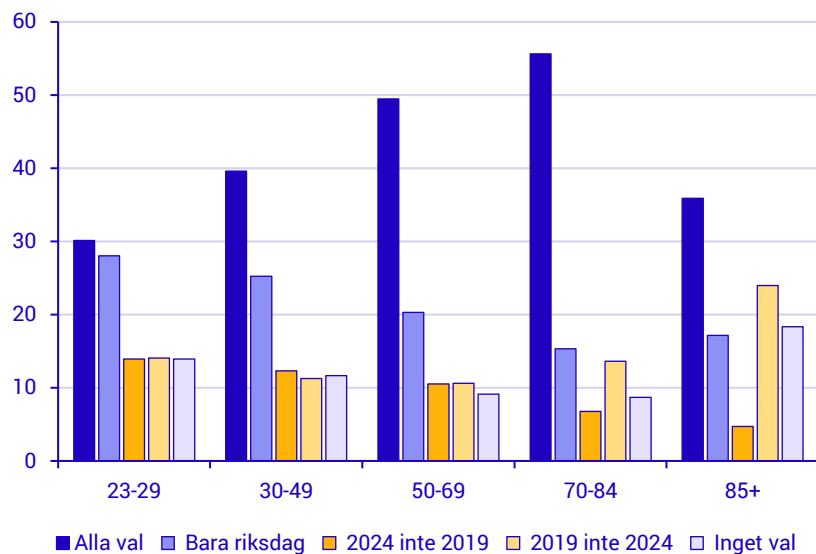
Mönstret är detsamma för kvinnor och män. Det är någon procentenhet fler kvinnor som röstat i alla val och någon procentenhet fler män som inte röstat i något val. Däremot är det skillnader mellan kvinnor och män i olika grupper. I kapitel 3 framgår också att valdeltagandet i 2024 års val varierar för kvinnor och män i olika åldrar.

I diagrammet nedan redovisas fördelningen över de olika röstningsbeteendena i olika åldersgrupper. Definitionen av ålder är åldern i slutet av år 2024.

I den yngsta åldersgruppen, de under 30 år, är det ungefär lika många, 30 respektive 28 procent, som röstat i alla val och som bara röstat i riksdagsvalet. Det är också ungefär lika många, 14 procent, som bara röstat i det ena EU-valet eller inte röstat i något val. Här finns några skillnader mellan kvinnor och män. 34 procent av kvinnorna har röstat i alla val, jämfört med 26 procent av männen. Samtidigt har två procentenheter fler män än kvinnor röstat bara i riksdagsvalet och sex procentenheter fler män än kvinnor inte röstat i något val.

¹⁵ Det är 6,8 miljoner svenska medborgare boende i Sverige och röstberättigade i båda valen. För 56 000 saknas uppgift om valdeltagande i något av valen. De är inte med i denna studie

Diagram 9.1. Andel som röstat i olika val efter åldersgrupp. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

I åldern 30–49 år är det 40 procent som röstat i alla valen och 25 procent som bara röstat i riksdagsvalet. Andelen som bara röstat i något EU-val eller inte röstat alls är på ungefär samma nivå som i den yngre åldersgruppen. Det är också skillnader mellan kvinnor och män på samma sätt som i den yngre åldersgruppen, men skillnaderna är något mindre. Fyra procentenheter fler kvinnor än män har röstat i alla valen och 3 procentenheter fler män än kvinnor har inte röstat i något val.

I nästa åldersgrupp, 50–69 år, fortsätter mönstret och blir än tydligare. 55 procent har röstat i alla val och 20 procent bara i riksdagsvalet. Omkring 10 procent har röstat i bara den ena EU-valet eller i inget val. Det är nästan inga skillnader mellan kvinnor och män.

I den näst äldsta åldersgruppen är det ett annat mönster än i de yngre åldersgrupperna. 55 procent har röstat i alla val, men här är skillnaden mellan kvinnor och män omvänd jämfört med bland de yngre, tre procentenheter fler män än kvinnor har röstat i alla valen. Jämfört med de yngre åldersklasserna så är det en högre andel som röstade 2019 men inte 2024.

I den äldsta åldersgruppen är mönstret annorlunda och här är det också störst skillnad mellan kvinnor och män. 36 procent har röstat i alla val och omkring 20 procent har röstat i bara riksdagsvalet, i EU-valet 2019 men inte 2024 eller inte röstat i något val. En lägre andel, fem procent har röstat i EU-valet 2024 men inte 2019. Det är tolv procentenheter fler män än kvinnor som röstat i alla val och nio procentenheter fler kvinnor som inte röstat i något val. Det är också två procentenheter fler kvinnor än män som bara röstade i riksdagsvalet.

I de yngre åldersgrupperna är det ungefär lika många som röstat i EU-valet 2024 men inte 2019 som de som röstat 2019 men inte 2024. Det tyder på att det inte är en trend åt någotdera hållet. I de äldre åldersgrupperna är det fler som röstade 2019 jämfört med 2024. Det är ett resultat av att valdeltagandet sjunker med stigande ålder.

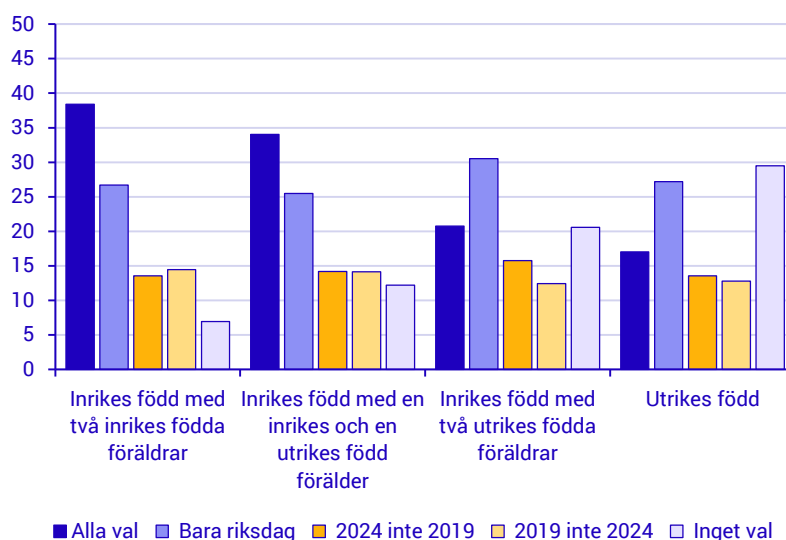
23–29-åringar

En stor del av denna grupp var förstagångsväljare i EU-valet 2019. I den här åldersgruppen finns det skillnader mellan olika grupper och också mellan kvinnor och män i olika grupper.

Kvinnor som är födda i Sverige med två inrikes födda föräldrar röstar i störst utsträckning i alla val, 38 procent, och något färre, 27 procent, röstade bara i riksdagsvalet. Ungefär lika många, 14 procent, röstade i EU-valet 2019 men inte 2024, som röstade i EU-valet 2024 men inte 2019. De yngsta i denna åldersgrupp var förstagångsväljare förra EU-valet. För kvinnor födda i Sverige med en förälder född i Sverige är mönstret detsamma, om än med några procentenheter färre som röstade och några procentenheter fler som inte röstade i något val.

Kvinnor med utländsk bakgrund har ett annat mönster. För dem är det vanligare att bara ha röstat i riksdagsvalet än att ha röstat i alla val. För kvinnor med två utrikes födda föräldrar är det lika många, 20 procent, som röstat i alla val som inte röstat i något val. För kvinnor födda utomlands är det lika många, 30 procent, som inte röstat alls, som bara röstat i riksdagsvalet och färre som röstat i alla val.

Diagram 9.2. Andel som röstat i olika val efter bakgrund. Kvinnor 23–29 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

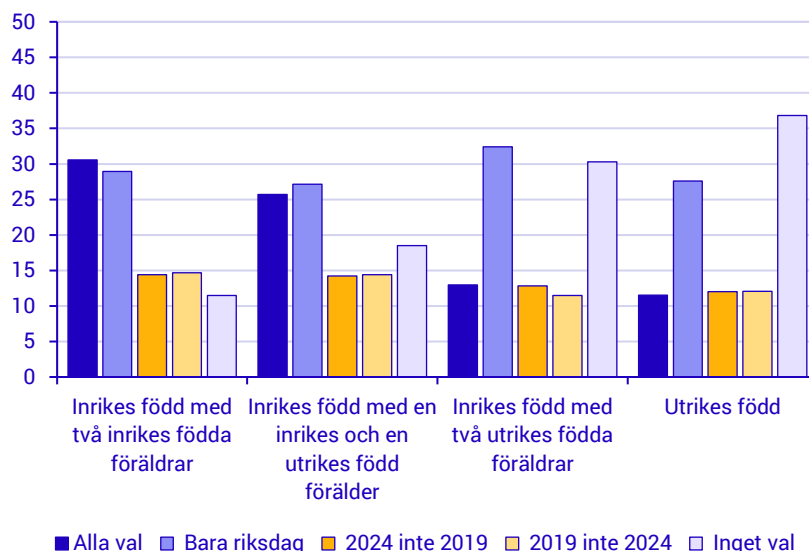
Männen har delvis samma mönster som kvinnorna, men inte helt och hållet. Det är en högre andel som röstat i grupperna med svensk bakgrund än i grupperna med utländsk bakgrund. En skillnad är att männen i mindre utsträckning än kvinnorna röstar i alla val, det gäller i

alla grupper. Männen röstar också i större utsträckning än kvinnorna bara i riksdagsvalet eller inte alls.

I grupperna med svensk bakgrund är det ungefär lika många män som röstat i alla val som bara röstat i riksdagsvalet. Det gäller knappt 30 procent. Samtidigt är det ungefär 15 procent vardera som röstat i något av EU-valen eller inte alls. De med en utrikes född förälder röstar i mindre utsträckning än de med två föräldrar födda i Sverige.

I gruppen med två utrikes födda föräldrar är det 30 procent som bara röstat i riksdagsvalet och ungefär lika många som inte röstat alls. Det är ungefär lika många, 12 procent, som röstat i alla val eller något EU-val. I gruppen som är född utomlands har samma mönster, men de som inte röstat alls är fler än de som bara röstat i riksdagsvalet.

Diagram 9.3. Andel som röstat i olika val efter bakgrund. Män 23–29 år. Procent

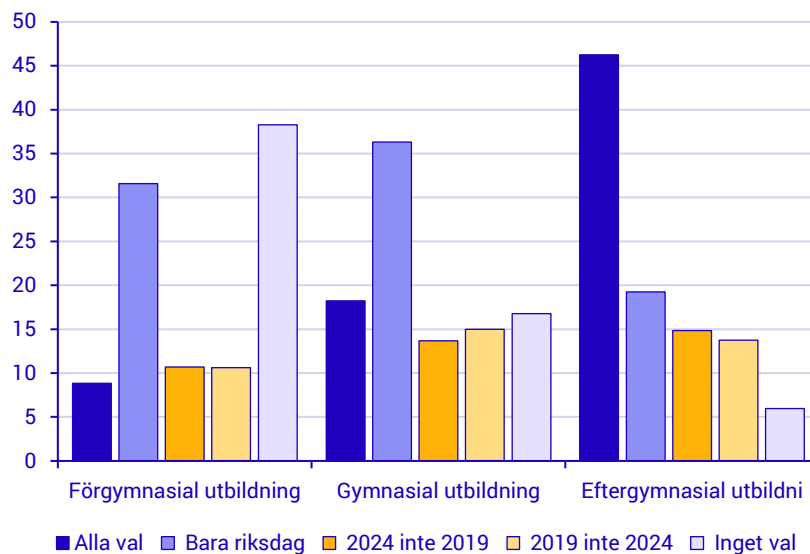

Källa: SCB:s valstatistik

När man ser på röstbeteende efter utbildningsnivå är det små skillnader mellan kvinnor och män, förutom att kvinnor generellt röstar i högre grad än män.

För de med en eftergymnasial utbildning är det nära 50 procent som röstat i alla val och ungefär 15 procent som antingen röstat i bara riksdagsvalet och/ eller i något av EU-valen. Ett fåtal, sex procent, har inte röstat i något val.

Diagram 9.4. Andel som röstat i olika val efter utbildning, 23–29 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

I gruppen med gymnasial utbildning är det färre som röstat i alla val och fler som bara röstade i riksdagsvalet. Det är ungefär samma andel som röstat i alla val, som röstat i EU-valet 2024 men inte i EU-valet 2019 och som inte röstat i något val.

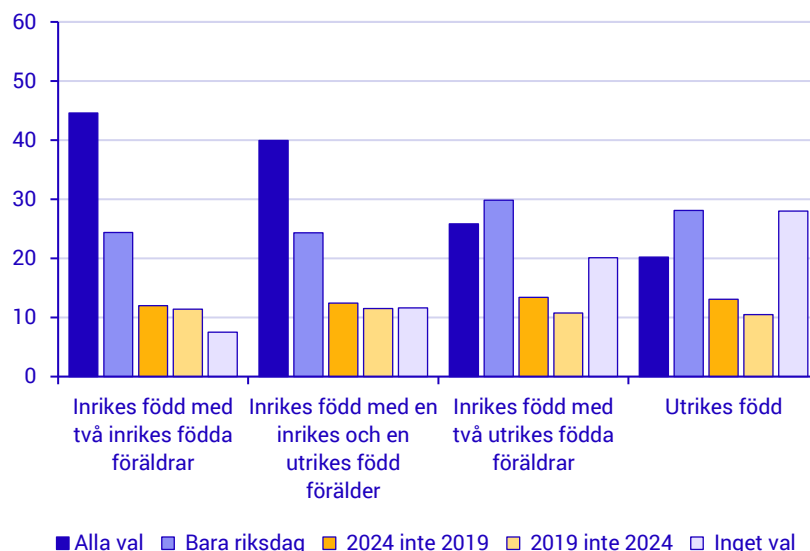
I gruppen med förgymnasial utbildning är det få som röstar i EU-valet. 40 procent har inte röstat i något val och 30 procent röstade bara i riksdagsvalet. Det är ungefär lika många som röstat i alla val, som inte röstat i något av EU-valen.

I den här åldersgruppen redovisas inte röstningsbeteendet efter hushållstyp. I dessa åldrar är det en stor rörlighet, många lämnar föräldrahemmet, bor ensamma och bildar familj. Det boende man har 2024 speglar inte på något sätt det boende man hade vid tidigare val.

30–49-åringar

I den här åldersklassen är det små skillnader mellan kvinnor och män. Några procentenheter fler kvinnor än män röstar i alla val och män röstar i något högre utsträckning än kvinnor inte alls. För övrigt är det små skillnader mellan könen.

Diagram 9.5. Andel som röstat i olika val efter bakgrund. 30–49 år. Procent

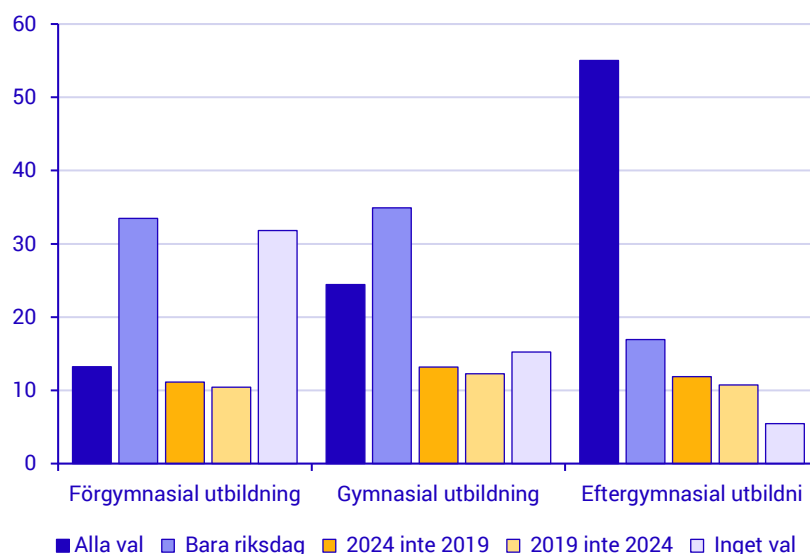

Källa: SCB:s valstatistik

Av de födda i Sverige med två föräldrar födda i Sverige och de med en förälder född utomlands är det små skillnader i röstningsbeteende. Omkring 40 procent har röstat i alla val, 24 procent bara i riksdagsvalet och 24 procent har missat något av EU-valen.

Bland de med utländsk bakgrund är det fler som röstat bara i riksdagsvalet än som röstat i alla val. Dessa två grupper är två av få där det är fler som röstat i EU-valet 2024 och inte i EU-valet 2019 än tvärtom.

Diagram 9.6. Andel som röstat i olika val efter utbildningsnivå. 30–49 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

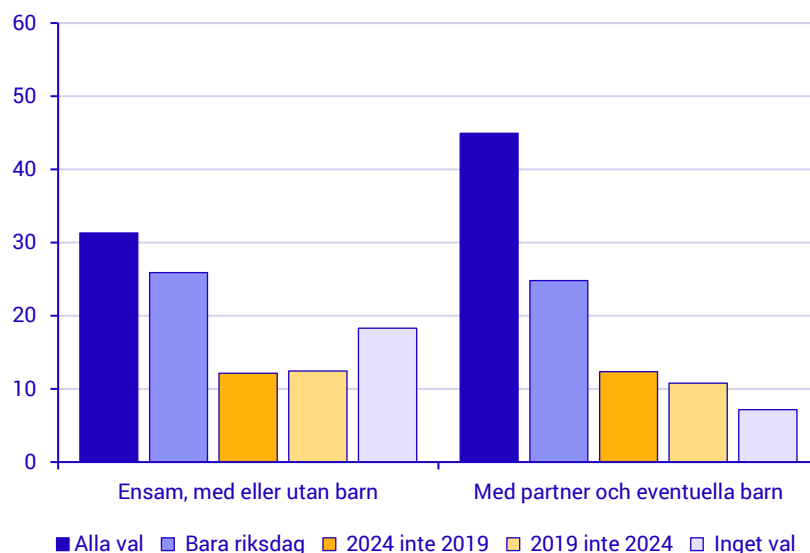
Det är lika många personer med förgymnasial utbildning som röstar bara i riksdagsvalet som inte röstar i något val, drygt 30 procent. De övriga fördelar sig jämnt mellan de som röstar i alla val eller som missat något EU-val. De med gymnasieutbildning röstar i ungefär samma utsträckning som de med lägre utbildning bara i riksdagsvalet, men i högre grad i alla val och i lägre grad inte i något val.

De med eftergymnasial utbildning har i högre grad röstat i alla val, nära 60 procent har gjort det. 17 procent har bara röstat i riksdagsvalet, omkring tio procent har missat något av EU-valen och fem procent har inte röstat i något val.

De som bor med en partner har i högre grad röstat i alla val än de som bor utan partner. Det är ungefär lika stor andel som röstat i bara riksdagsvalet oavsett om man bor med eller utan partner. De större skillnaderna är de som inte röstat i något val, där de som bor ensamma i större utsträckning inte röstat alls jämfört med de som bor med en partner.

Skillnaden mellan de som bor med en partner är främst mellan de som röstat i alla val och de som inte röstat i några val. Det är ungefär samma andel som bara röstat i riksdagsvalet, och de som röstat i något av EU-valen oavsett om man bor med en partner eller inte.

Diagram 9.7. Andel som röstat i olika val efter hushållstyp. 30–49 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

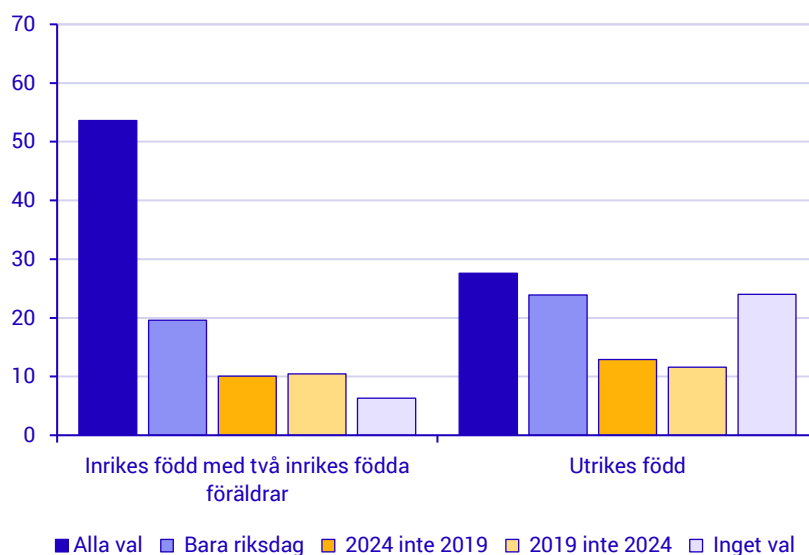
50–69-åringar

I den här åldersgruppen röstar ungefär hälften i alla val och 20 procent enbart i riksdagsvalen. Totalt är det nästan inga skillnader mellan kvinnor och män.

Det är inte heller någon skillnad mellan kvinnor och män födda i Sverige eller utomlands. De födda i Sverige har i högre utsträckning

röstat i alla val. Bland de utrikes födda är det ungefär lika många som röstat i alla val, enbart i riksdagsvalet eller inte röstat alls. Det är också en något högre andel bland de utrikes födda som röstat i ett av EU-valen, och här är det fler som röstat i EU-valet 2024 och inte 2019 än tvärtom.

Diagram 9.8. Andel som röstat i olika val efter bakgrund. 50–69 år. Procent

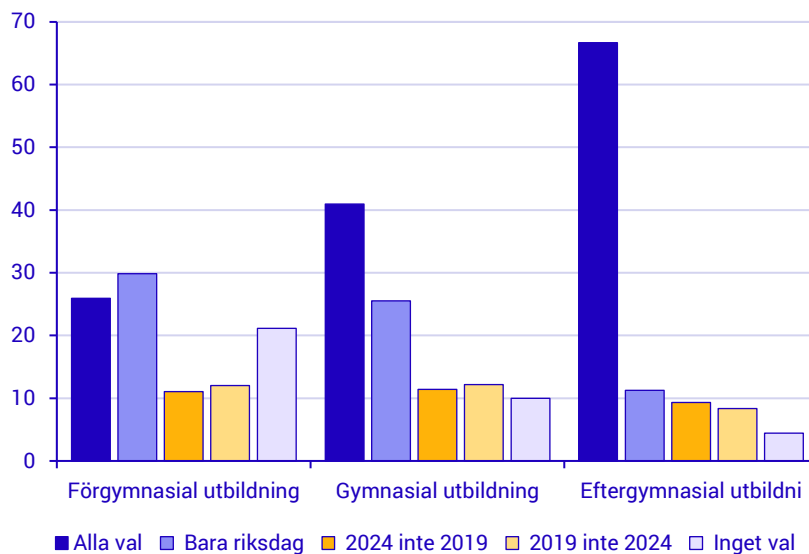

Källa: SCB:s valstatistik

Röstningsbeteendet efter utbildningsnivå är i stort detsamma som i de yngre åldersgrupperna. De med längre utbildning röstar i högre grad än de med kortare utbildning. Bland de med förgymnasial utbildning röstar 30 procent bara i riksdagsvalet och 25 procent i alla val. I alla andra utbildningsnivåer är det fler som röstat i alla val, än vad det är som bara röstat i riksdagsvalet.

I alla utbildningsgrupper är andelen kvinnor som röstat i alla valen något högre än för männen medan det är en liten högre andel män i alla andra grupper av röstbeteende.

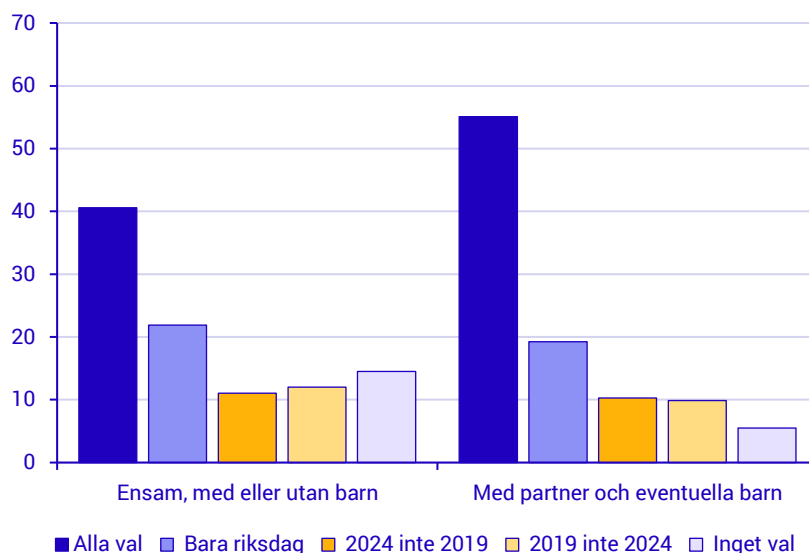
Diagram 9.9. Andel som röstat i olika val efter utbildningsnivå. 50–69 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

De som bor med en partner har i högre grad röstat i alla val än de som bor ensamma, och de som bor ensamma har i högre grad inte röstat i något val. Det är inte någon stor skillnad i andelen som röstat i bara riksdagsvalet eller de som inte röstat i ett av EU-valen. Bland de som bor med en partner finns inga skillnader mellan kvinnor och män. Ensamboende kvinnor har i något högre grad röstat i alla val och i något lägre grad inte röstat i något val jämfört med män.

Diagram 9.10. Andel som röstat i olika val efter hushållstyp. 50–69 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

70–84-åringar

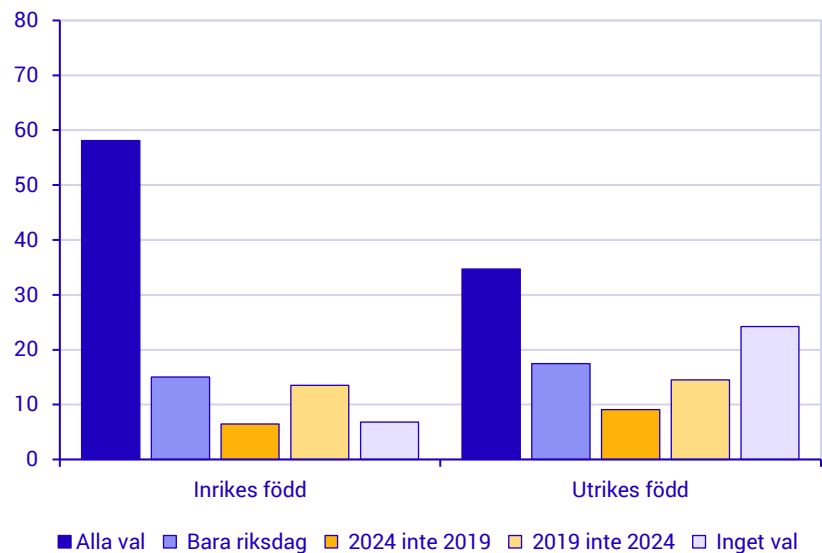
Det här är den åldersklass som har den högsta andelen som röstat i alla val, över 55 procent. Av männen har 57 procent röstat i alla val och av

kvinnorna har 54 procent röstat i alla val. Det här är också en åldersgrupp där det är betydligt fler som röstade i EU-valet 2019 än i EU-valet 2024. Generellt är det små skillnader mellan kvinnor och män. I den här åldersgruppen är det också tydligt fler som röstade 2019 och inte gjorde det 2024.

Inrikes födda har i större utsträckning röstat i alla val, 58 procent, jämfört med utrikes födda 35 procent. Trots att det är en lägre andel av de utrikes födda som röstat i alla val så är det ändå det vanligaste valbeteendet. De utrikes födda har i högre utsträckning än de födda i Sverige inte röstat i något val.

Diagram 9.11. Andel som röstat i olika val efter bakgrund. 70–84 år

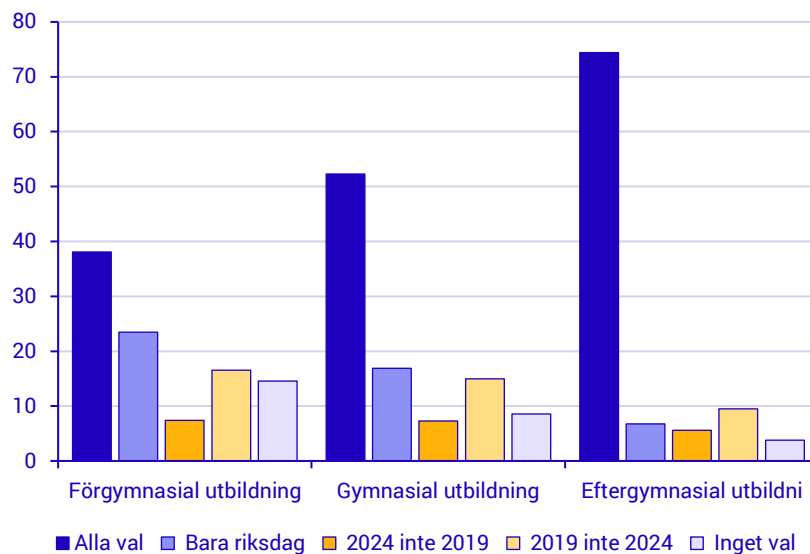
Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Nästan 75 procent av de med eftergymnasial utbildning i den här åldersklassen har röstat i alla val. Det här är en åldersgrupp med högt valdeltagande och det visar sig också i de olika utbildningsnivåerna. Till skillnad från de yngre åldersklasserna är det vanligare att de med förgymnasial utbildning har röstat i alla val och inte bara riksdagsvalet. Det är också tydligt att skillnaden mellan de som röstade 2019 och inte 2024 är större bland de med kort utbildning än bland de med lång utbildning.

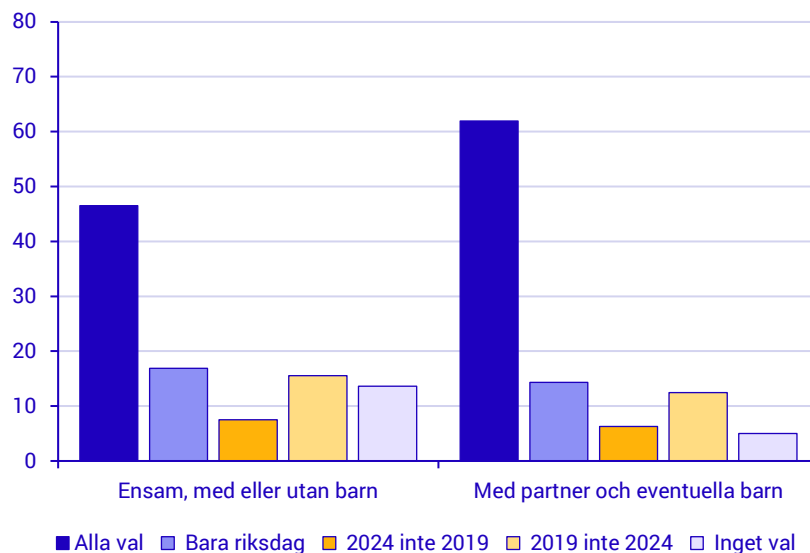
Diagram 9.12 Andel som röstat i olika val efter utbildningsnivå. 70–84 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Liksom i övriga åldersgrupper är det en högre andel som röstat i alla val bland sammanboende än bland de som bor ensamma. Det är inte lika tydligt som när man tittar på utbildningsnivå men de ensamboende, som generellt röstat i lägre grad än sammanboende, har också en större skillnad mellan de som röstade i EU-valet 2019 och inte 2024 än tvärtom.

Diagram 9.13 Andel som röstat i olika val efter hushållstyp. 70–84 år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

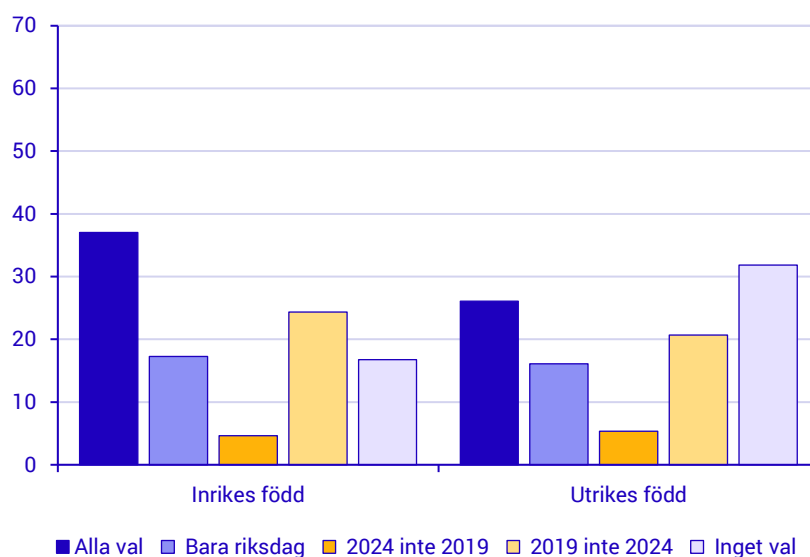
85 år och äldre

I den här åldersgruppen är det vanligt att sluta rösta. Det vanligaste är att ha röstat i alla val, det har 36 procent gjort. Men det näst vanligaste är att inte ha röstat i EU-valet 2024, men gjort det 2019. I den här

åldersgruppen är det också skillnader mellan män och kvinnor och det är en högre andel män än kvinnor som röstat i alla val och en högre andel kvinnor än män som inte röstat alls.

Det är en högre andel av de födda i Sverige än de födda utomlands som röstat i alla val och en högre andel som inte röstat i något val av de utrikes födda än av de födda i Sverige. Men det är en skillnad mellan kvinnor och män. 44 procent av de inrikes födda männen har röstat i alla val, jämfört med 32 procent av kvinnorna. Bland de utrikes födda är skillnaden mellan kvinnor och män något mindre, 32 procent av männen och 23 procent av kvinnorna har röstat i alla val.

Diagram 9.14. Andel som röstat i olika val efter bakgrund. 85+ år. Procent

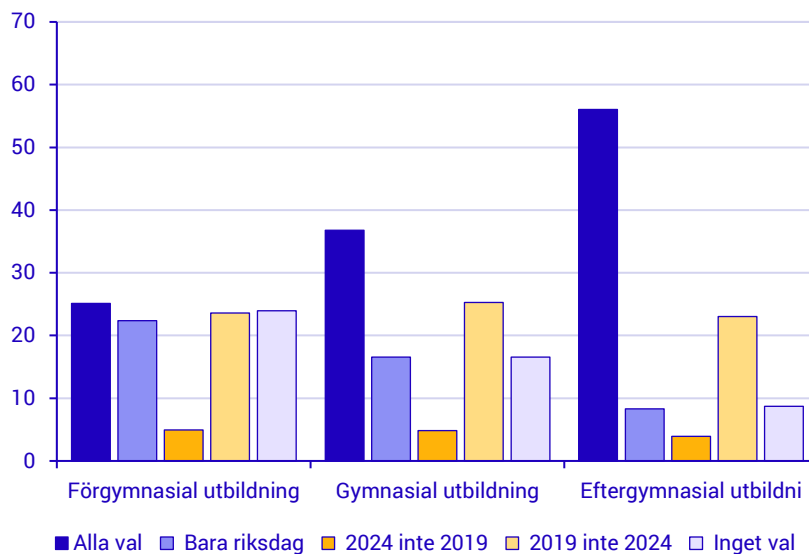

Källa: SCB:s valstatistik

Bland de med förgymnasial utbildning är det ungefär lika många som röstat i alla val, bara i riksdagsvalet, i EU-valet 2019 men inte 2024 eller inte röstat i något val. I de övriga utbildningsgrupperna, och särskilt de med eftergymnasial utbildning, så är det tydligt att det är vanligast att ha röstat i alla val.

Här är det också en skillnad mellan kvinnor och män. I alla utbildningsgrupper är det ungefär 10 procentenheter lägre andel kvinnor än män som röstat i alla val. Bland de med förgymnasial eller gymnasial utbildning är det ungefär lika stor skillnad, 10 procentenheter fler kvinnor än män som inte har röstat i något val. För de med eftergymnasial utbildning är mönstret något annorlunda. Liksom för de med kortare utbildning är det en högre andel kvinnor än män som inte röstat i något val, men dessutom är det också en högre andel kvinnor än män som röstat i EU-valet 2019 men inte i EU-valet 2024.

Diagram 9.15. Andel som röstat i olika val efter utbildningsnivå. 85+ år. Procent

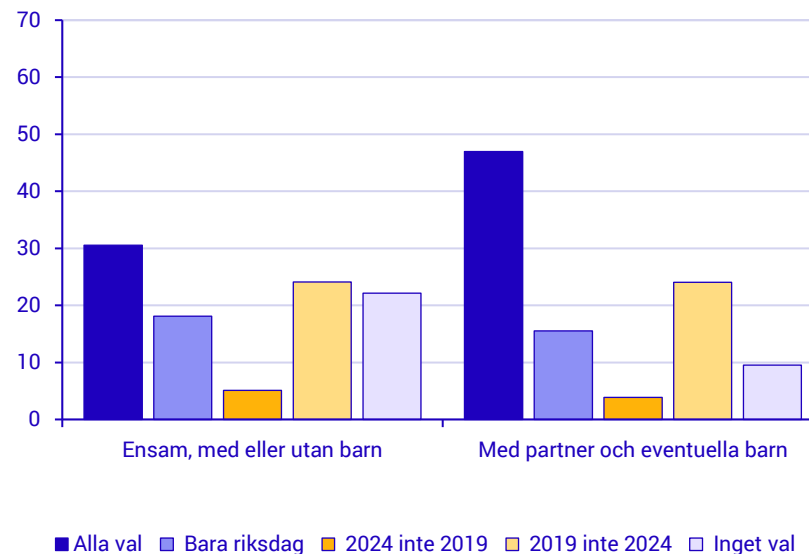

Källa: SCB:s valstatistik

Liksom i den yngsta åldersgruppen är det många som byter hushållstyp i de äldsta åldrarna, särskilt bland kvinnorna som i större utsträckning än män blir kvar efter partners dödsfall. Det medför att det kan vara svårtolkat att jämföra valdeltagande över tid, då en person som är ensamboende i slutet av 2024 mycket väl kan ha varit sammanboende vid valet 2019.

Det generella mönstret bland de äldre, att män röstar i alla val i större utsträckning än kvinnor, gäller också när man delar upp gruppen efter hushållstyp. Sex-sju procentenheter fler män än kvinnor har röstat i alla valen, både bland de ensamboende och de som bor med en partner.

Diagram 16. Andel som röstat i olika val efter hushållstyp. 85+ år. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

10. Valdeltagandets geografi

I denna rapport har fokus hittills varit att studera valdeltagandet i olika grupper av röstberättigade, det vill säga valdeltagandet utifrån individernas demografiska och socioekonomiska egenskaper. I detta kapitel läggs i stället fokus på valdeltagandets rumsliga variation genom att studera valdeltagandet i olika delar av landet. Från röstsammanräkningen är det känt hur valdeltagandet ser ut i olika geografiska områden ned till de minsta områdena i valsammanhang, valdistrikt. Detta kapitel kommer först att belysa dessa för att sedan gå vidare till kommuner och olika grupperingar av kommunerna.

Valdeltagandet i olika valdistrikt

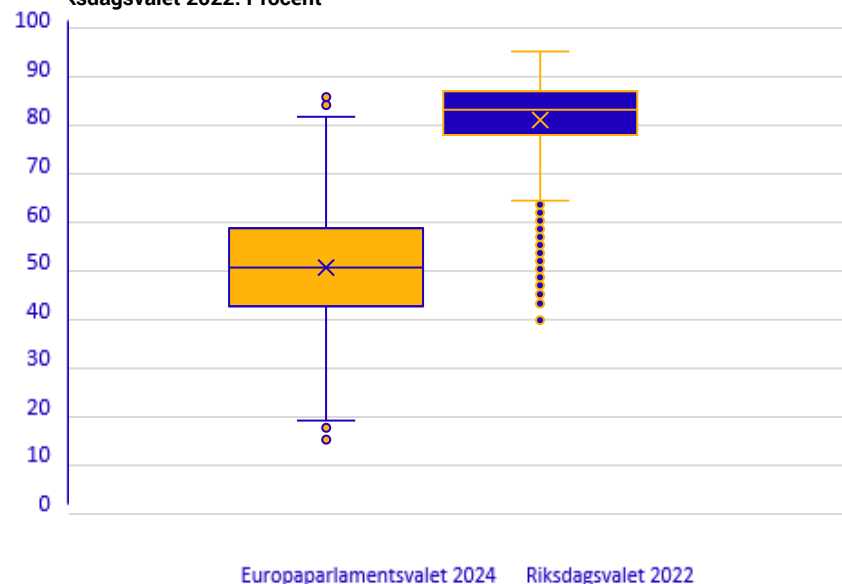
Den minsta geografiska enheten vid val utgörs av det område som hör till en vallokal, det området kallas valdistrikt. De allra flesta valdistrikt innefattar mellan 800 och 1 700 röstberättigade personer. I 2024 års val till Europaparlamentet var antalet valdistrikt 6 275. Svenska kommuner har i genomsnitt 22 valdistrikt men antalet varierar från ett enda i Bjurholms kommun till 592 valdistrikt i Stockholms stad. Alla röster räknas dock inte på valdistriktsnivå i den slutgiltiga sammanräkningen. En del röster, huvudsakligen sent avgivna förtidsröster, hinner inte distribueras till vallokalerna, utan tas i stället med i den så kallade onsdagsräkningen. Dessa röster redovisas inte efter valdistrikt då det skulle kunna röja valhemligheten. Totalt var det närmare fem procent av alla röster som inte räknades i valdistrikten vid 2024 års val till Europaparlamentet. Det var en ökning på omkring 1,5 procentenheter jämfört med 2019. Det innebär att valdeltagandet underskattas för i stort sett alla valdistrikt. Vissa kommuner väljer att inte distribuera ut alla förtidsröster till valdistrikt för att säkerställa att tillräckligt många röster tillkommer i onsdagsräkningen för att valhemligheten inte ska riskera att röjas. I de analyser som görs bör fokus därför riktas på generella mönster snarare än enskilda avvikande observationer.

I Europaparlamentsvalet 2024 syns stor variation i valdeltagandet mellan valdistrikten i hela Sverige men också inom kommuner. Högst var valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024 i valdistriktet *Skarpnäck 7 Skarpnäcks trädgårds* i Stockholms kommun där 86 procent röstade. Lägst var valdeltagandet i valdistriktet *Tärnaby-Hemavan* i Storuman där 15 procent röstade.¹⁶ Valdeltagandet var därmed nästan sex gånger så högt i valdistriktet med det högsta jämfört med det lägsta valdeltagandet. Av graferna framgår att variationen i valdeltagande är

¹⁶ Efter räknade onsdagsröster hade Södra Ängby i Stockholms kommun ett valdeltagande på 89 procent och Glasberga i Södertälje kommun hade lägst med 16 procent.

större mellan valdistrikt i Europaparlamentsvalet 2024 än i riksdagsvalet 2022.

Diagram 10.1. Spridning i valdeltagande efter valdistrikt i Europaparlamentsvalet 2024 och riksdagsvalet 2022. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

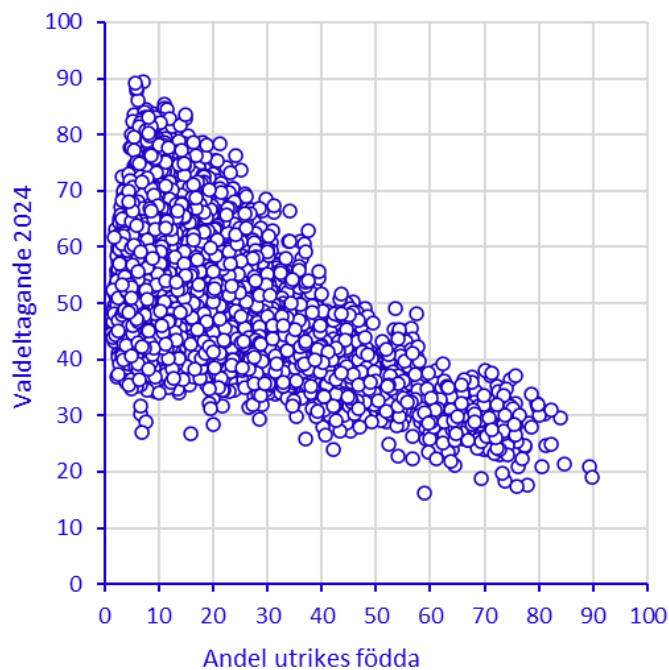
Kommentar: Diagrammet illustrerar spridningen bland valdistrikt i valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024 och Riksdagsvalet 2022 i ett lådagran. Lådorna inrymmer de mittersta 50 procenten av distrikt. Lådan avdelas på mitten vid medianen. Punkterna utanför de horisontella strecken har ett valdeltagande högre eller lägre än förväntat givet den totala spridningen av valdeltagande mellan distrikten.

Variationen i valdeltagande finns inte bara mellan olika delar av landet, det finns stora skillnader även inom kommuner. För Europaparlamentsvalet 2024 finns de största skillnaderna i valdeltagande mellan distrikt i de största kommunerna – Stockholms stad, Malmö stad, Göteborgs stad och Uppsala kommun. I dessa fyra kommuner finns en skillnad på valdistriktsnivå mellan högsta och lägsta andel röstande på 54 till 67 procentenheter. Även i riksdagsvalet 2022 fanns stora variationer i valdeltagande för landets största kommuner men inte lika stora som i Europaparlamentsvalet 2024. Mot bakgrund av det som visats i tidigare kapitel angående hur röstandet skiljer sig mellan olika grupper i befolkningen är det intressant att studera valdeltagandet i relation till valdistriktens befolkningssammansättning. Distrikten analyseras med avseende på andelen utrikes födda, medelinkomst och andelen personer med eftergymnasial utbildning.

Det finns ett tydligt samband mellan valdeltagandet och andelen utrikes födda i ett valdistrikt. I de 199 valdistrikt där över 60 procent var utrikes födda bland de röstberättigade var valdeltagandet inte över 40 procent i något av dem. Diagram 9.2 är ett punktdiagram där valdeltagandet i olika valdistrikt illustreras mot andelen utrikes födda i valdistriktet. Den lodräta axeln avser valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2024, och den vågräta axeln avser andelen utrikes födda. Varje punkt motsvarar ett valdistrikt. Diagrammet visar att valdistrikten med lägst val-

deltagande är distrikten med högst andel utrikes födda. Däremot finns en stor variation i valdeltagande bland distrikt med relativt låg andel utrikes födda.

Diagram 10.2. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval i valdistrikt efter andel utrikes födda. Procent

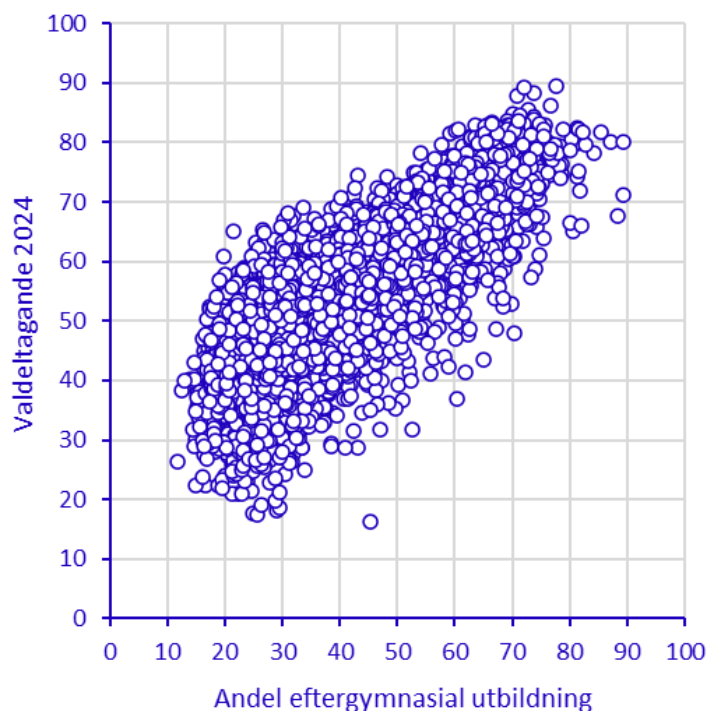

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Varje punkt i diagrammet motsvarar ett valdistrikt. Avser valdeltagande bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

I tidigare kapitel konstateras att det finns andra faktorer som samvarierar med valdeltagande. Samma tydliga mönster finns när distrikten studeras utifrån utbildningsnivå. Distrikt med en hög andel med eftergymnasial utbildning har genomgående ett högt valdeltagande och merparten av distrikt med låg andel med eftergymnasial utbildning har lågt valdeltagande.

Diagram 10.3. Valdeltagande i 2024 års europaparlamentsval i valdistrikt efter andel med eftergymnasial utbildning. Procent

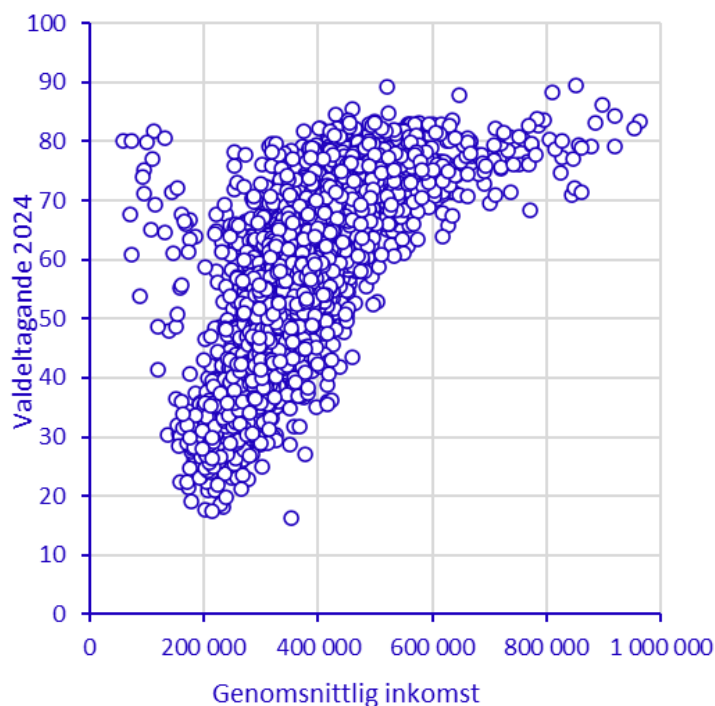

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Varje punkt i diagrammet motsvarar ett valdistrikt. Avser valdeltagande bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Samma mönster återfinns för valdeltagande efter medelinkomst i distriktet. Dock syns några skillnader – här finns ett relativt högt valdeltagande för en grupp distrikt med låg medelinkomst. Dessa är huvudsakligen valdistrikt i universitetsstäderna Lund, Uppsala, Linköping och Umeå. Det överensstämmer väl med resultaten i kapitel 3, avseende högt valdeltagande bland personer boende i studentbostad då studietiden för många innebär en relativt låg inkomst.

Diagram 10.4. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval i valdistrikt efter medelinkomst. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Varje punkt i diagrammet motsvarar ett valdistrikt. Avser valdeltagande bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

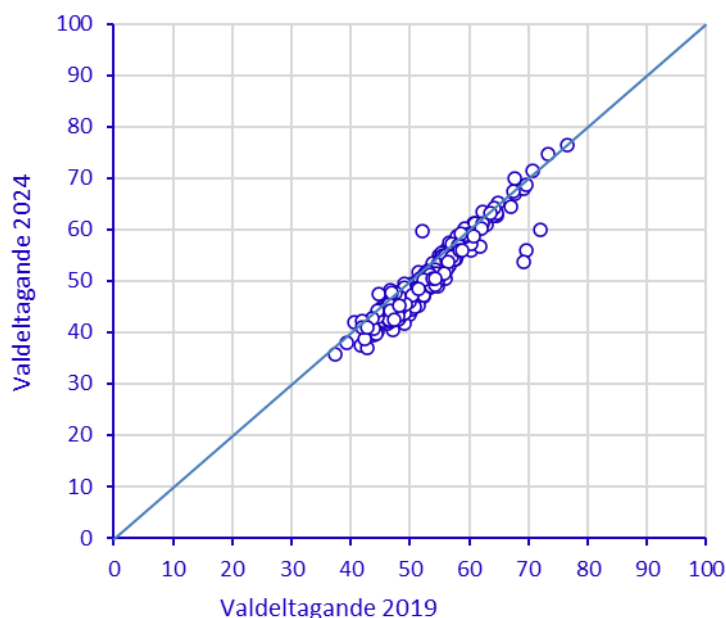
Valdeltagandet i kommuner

Lomma kommun hade med 74 procent det högsta valdeltagandet bland Sveriges 290 kommuner i Europaparlamentsvalet 2024. I Haparanda deltog 34 procent av de röstberättigade, vilket var det lägsta valdeltagandet i någon kommun. Skillnaderna är mindre när kommuner jämförs än när valdistrikt jämförs men valdeltagandet är ändå dubbelt så högt i kommunen med det högsta valdeltagandet jämfört med kommunen med det lägsta valdeltagandet.

Inledningsvis konstaterades att valdeltagandet minskade mellan 2019 och 2024 års val. Valdeltagandet minskade också i de flesta kommuner i valet till Europaparlamentet 2024 jämfört med det föregående valet. I ett 20-tal kommuner var dock valdeltagandet högre 2024 jämfört med föregående val. Störst var skillnaden i Mora kommun (+8 procentenheter), som hade en folkomröstning i samband med EU-valet. Därefter kom Sorsele kommun (+3 procentenheter) och Vaxholm (+2 procentenheter). I resterande kommuner var valdeltagandet antingen oförändrat eller lägre. Störst var minskningen i Svedala kommun (-15 procentenheter), Borgholms kommun (+13 procentenheter) och Mörbylånga kommun (-19,4 procentenheter) och. I dessa tre kommuner genomfördes kommunala folkomröstningar i samband med valet till Europaparlamentet 2019 men inte 2024.

I diagram 9.5 illustreras valdeltagandet i olika kommuner i 2019 och 2024 års val till Europaparlamentet i ett punktdiagram. De två axlarna i diagrammet avser nivån på valdeltagandet i respektive val och varje punkt motsvarar en kommun. Den diagonala linjen visar den linje kommunerna skulle placera sig på om de haft samma valdeltagande vid båda valtillfällena. Alla punkter till vänster om linjen är kommuner där andelen röstande är större i 2024 års val än i valet 2019. Ju större avstånd från linjen, desto större är skillnaden i valdeltagande mellan de två valen. På motsvarande sätt är punkter till höger om den diagonala linjen kommuner där valdeltagandet är lägre i 2024 års val än i valet 2019.

Diagram 10.5. Valdeltagande i 2019 och 2024 års Europaparlamentsval efter kommun. Procent

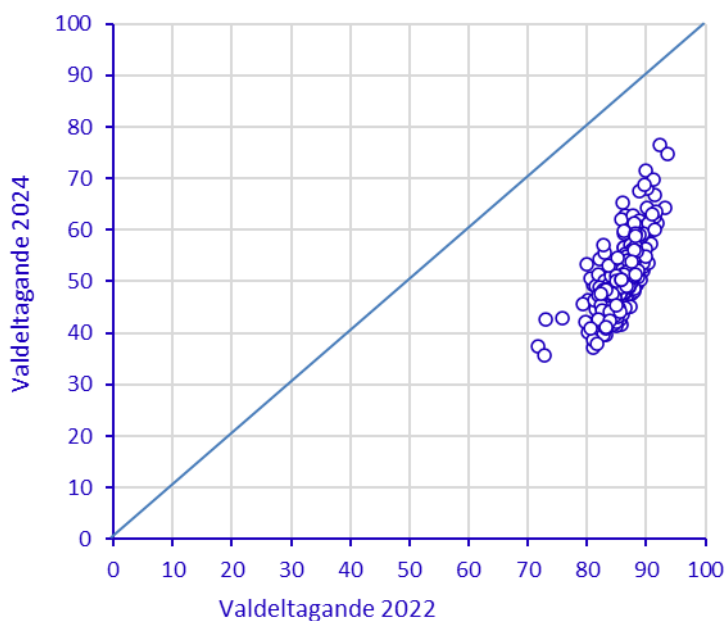

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Varje punkt i diagrammet motsvarar en av Sveriges kommuner. Avser valdeltagande bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

På samma sätt kan analyser göras av skillnader i valdeltagande mellan riksdagsvalet 2022 och Europaparlamentsvalet 2024. Detta tydliggör att valdeltagandet skiljer sig mellan valen i samtliga kommuner. Vidare visar det att kommuner som har lågt respektive högt valdeltagande i riksdagsvalet 2022 även har det i Europaparlamentsvalet 2024. Det finns ingen kommun som hade ett lägre valdeltagande i riksdagsvalet 2022 än i Europaparlamentsvalet 2024. Diagram 9.6 visar vidare att spridningen i valdeltagande bland kommuner är större i Europaparlamentsvalet än i riksdagsvalet.

Diagram 10.6. Valdeltagande i 2022 års riksdagsval och 2024 års Europaparlamentsval efter kommun. Procent

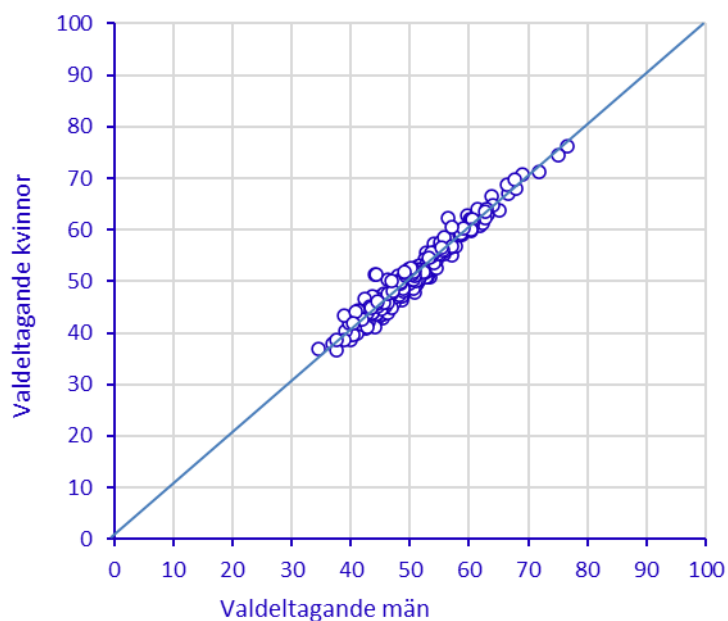

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Varje punkt i diagrammet motsvarar en av Sveriges kommuner. Avser valdeltagande bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

Med ett totalräknat valdeltagande kan valdeltagandet och motsvarande egenskaper som tidigare i rapporten studerats för individer även aggregeras till kommunnivå, för att undersöka om det finns regionala skillnader i de faktorer som hittills i rapporten konstaterats ha betydelse för valdeltagandet. Diagram 9.7 illustrerar valdeltagandet bland kvinnor och män i alla 290 kommuner och visar att det jämna valdeltagande som finns på riksnivå mellan män och kvinnor finns oavsett vilken kommun som studeras.

Diagram 10.7. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval efter kön och kommun. Procent

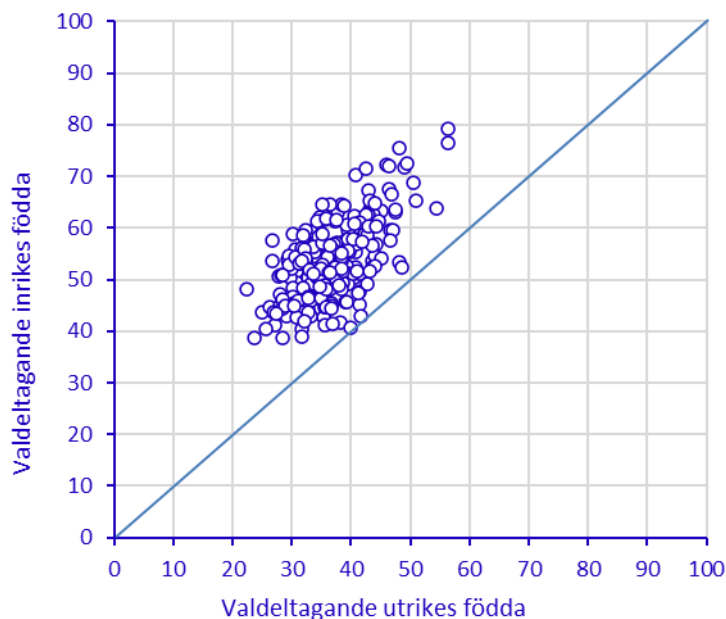

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Varje punkt i diagrammet motsvarar en av Sveriges kommuner. Avser valdeltagande bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

En annan bild framträder då motsvarande jämförelse per kommun istället görs för inrikes och utrikes födda. Resultaten visar att valdeltagandet är högre bland inrikes födda i samtliga kommuner. Skillnader i valdeltagande mellan grupperna varierar dock stort mellan kommunerna, större än variationen mellan kvinnor och män i diagram 9.7. Ett högt valdeltagande bland inrikes födda kan ses både i kommuner med högre och lägre valdeltagande bland utrikes födda, och vice versa. Resultaten visar vidare att en kommun med relativt högt valdeltagande för båda grupperna inte nödvändigtvis har en mindre skillnad i valdeltagande mellan grupperna än en kommun med lågt valdeltagande i båda grupper.

Diagram 10.8. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval efter födelse-land och kommun. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Varje punkt i diagrammet motsvarar en av Sveriges kommuner. Avser valdeltagande bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige.

I kapitel 4 konstaterades att personer med annat födelse-land än Sverige är en heterogen grupp. Det är också skillnad mellan kommuner hur stor andel av de röstberättigade i kommunen som är utrikes födda. Det finns även skillnader mellan kommuner i hur länge utrikes födda har bott i Sverige.

Gruppering av kommuner

Hittills i kapitlet har analyser av valdeltagandet skett för relativt små geografiska områden. Valdistrikt kan med begränsat antal röstberättigade och avgränsade geografiska områden av förklarliga skäl variera mer i socioekonomiska egenskaper. Variationen minskar vid analys av valdeltagande på kommunnivå eftersom en kommun ofta inrymmer olika typer av områden. I detta avsnitt tas ytterligare ett steg genom att aggregera kommuner och kommundelar i hela Sverige och studera skillnader i valdeltagande.

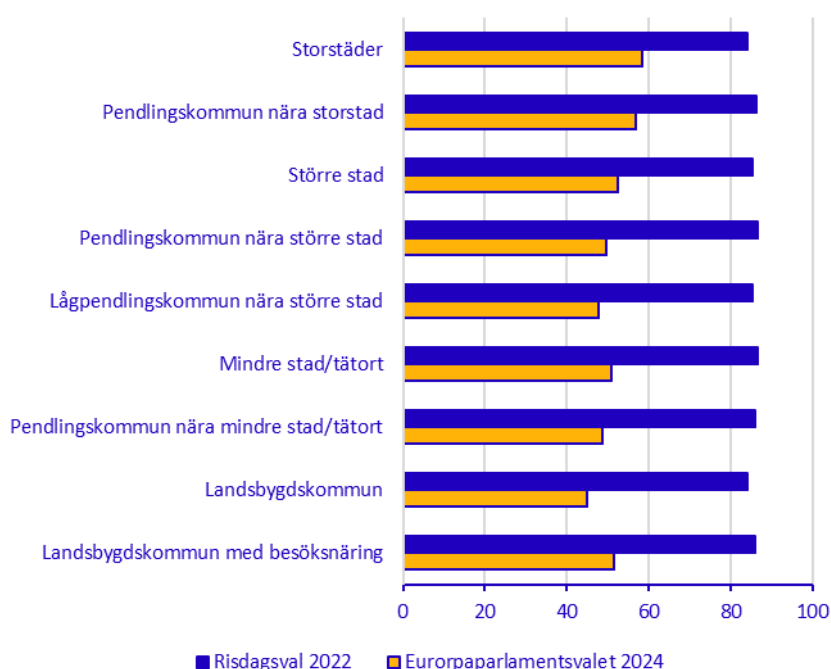
En vanligt förekommande gruppering av kommuner är Sveriges Kommuner och Regioners kommungruppsindelning. Den delar in kommuner i nio olika grupper efter befolkningsstorlek och näringsstruktur. Huvudgrupperna är:

- Storstäder och storstadsnära kommuner,
- Större städer och kommuner nära större stad, samt

- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner.¹⁷

I riksdagsvalet 2022 fanns en skillnad på omkring tre procentenheter mellan kommungruppen med högst respektive lägst valdeltagande – högst var valdeltagandet i mindre stad/tätort och lägst var det i storstäderna. Motsvarande analys för Europaparlamentsvalet 2024 visar på större skillnader. Högst var valdeltagandet i storstäder, alltså samma kommungrupp som hade lägst valdeltagandet i riksdagsvalet, 58 procent, medan landsbygdskommuner hade ett valdeltagande på 45 procent – en skillnad på 14 procentenheter.

Diagram 10.9. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval och 2022 års riksdagsval efter kommungrupp. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Indelningen av kommuner är enligt SKR:s kommungruppsindelning från 2023.

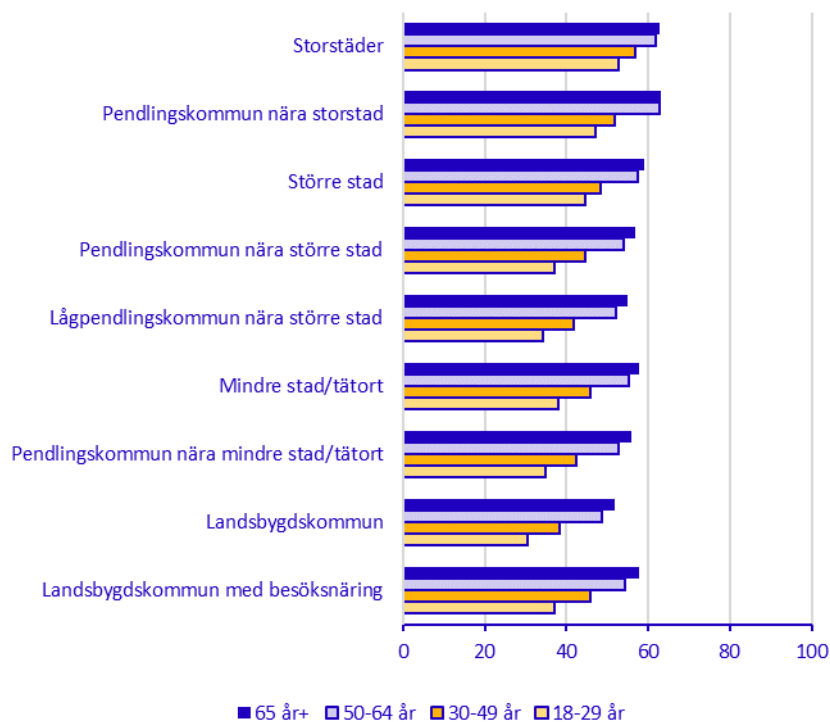
Totalt sett var det en procentenhets skillnad mellan kvinnors och mäns röstande. Valdeltagandet var också relativt jämnt mellan män och kvinnor i kommungrupperna. I storstäder var det dock något vanligare att kvinnor röstar, 60 procent, jämfört med män, 57 procent.

Efter ålder syns tydligare skillnader i valdeltagande mellan stad och land. I samtliga kommungrupper röstar de äldsta i störst utsträckning och de yngsta i minst utsträckning men skillnaden i valdeltagande mellan de äldsta och yngsta var mer än dubbelt så stor i

¹⁷ SKR:s kommungruppsindelning 2023, [Kommungruppsindelning | SKR](#)

landsbygdskommuner jämfört med i storstäderna, 21 jämfört med 10 procentenheter.

Diagram 10.10. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval efter kommungrupp och ålder. Procent

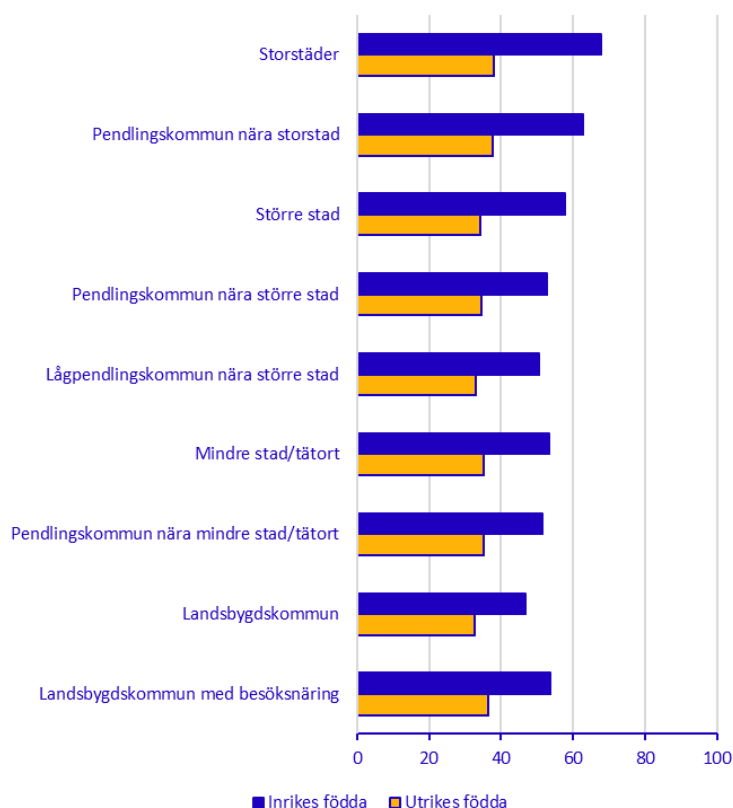

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Indelningen av kommuner är enligt SKR:s kommungruppsindelning.

I en jämförelse mellan inrikes och utrikes födda är förhållandet motsatt – skillnaderna i valdeltagande mellan grupperna är som störst i storstäder, pendlingskommuner nära storstad och större städer och minst i landsbygdskommuner och pendlingskommuner nära mindre stad/tätort.

Diagram 10.11. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval efter kommungrupp och inrikes/utrikes födda. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Indelningen av kommuner är enligt SKR:s kommungruppsindelning.

SKR:s kommungrupper klassificerar hela kommuner men som noterats tidigare i detta kapitel finns stora variationer inom kommuner. Ett annat sätt att på aggregerad nivå analysera valdeltagandet är att använda Demografiska statistikområden (DeSO). DeSO delar in Sverige i 5 984 områden som har mellan 700 och 2 700 invånare. Indelningen följer läns- och kommungränserna och delar upp kommuner i tre huvuddelar:

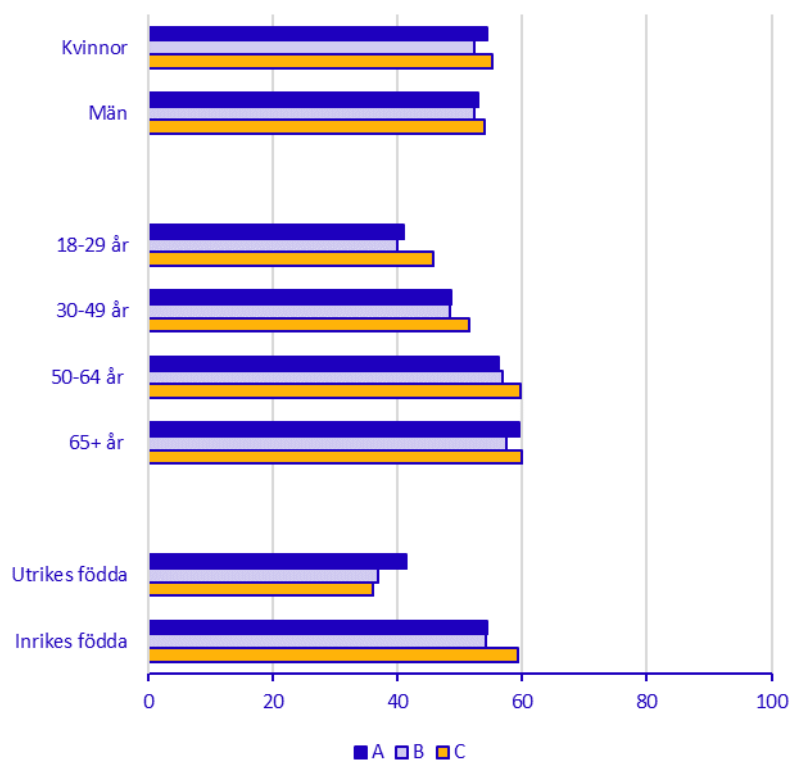
- Kategori A är områden som till största delen ligger utanför större befolkningskoncentrationer eller tätorter.
- Kategori B är områden som till största delen ligger i en befolkningskoncentration eller tätort, men inte i kommunens centralort.
- Kategori C är områden som till största delen ligger i kommunens centralort.

Totalt återfinns 18 procent av DeSO inom kategori A, 10 procent inom kategori B och 72 procent inom kategori C.

Likt analysen över valdeltagande efter kommungrupp visar motsvarande analys efter DeSO att valdeltagandet är jämnt mellan kvinnor

och män oavsett område men att valdeltagandet skiljer sig åt såväl efter ålder som efter födelseland. Bland de unga 18–29 år är valdeltagandet högre bland unga som bor i centralort jämfört med övriga områden. Omvänt är valdeltagandet bland utrikes födda högst bland boende i områden som till största delen ligger utanför större befolkningskoncentrationer eller tätorter. Valdeltagandet var totalt sett något lägre i områden som till största delen ligger i tätort men ej kommunens centralort.

Diagram 10.12. Valdeltagande i 2024 års Europaparlamentsval efter kön, ålder, inrikes/utrikes födda och DeSO. Procent

Källa: SCB:s valstatistik

Kommentar: Indelningen av kommuner är enligt DeSO: A – omland, B – tätort, C – centralort.

11. Slutsatser och diskussion

Det sjunde valet till Europaparlamentet i Sverige ägde rum söndagen den 9 juni 2024. Valdeltagandet i Sverige var 53 procent, vilket innebar ett högre valdeltagande än genomsnittet för hela EU men en minskning med 2 procentenheter jämfört med 2019 års Europaparlamentsval.

Liksom vid tidigare Europaparlamentsval är valdeltagandet betydligt lägre än i närliggande riksdagsval. Valdeltagandet var 31 procentenheter lägre än riksdagsvalet 2022. Men sett till valdeltagande i olika grupper var det liknande mönster oavsett om vi studerar riksdagsval eller Europaparlamentsval – valdeltagandet är lägre bland ensamstående, personer med lägre utbildningsnivå, personer med lägre inkomster och personer med utländsk bakgrund. Samtidigt är valdeltagandet högre bland gifta och sammanboende, personer med högre utbildningsnivå, personer med högre inkomster och bland personer med svensk bakgrund. Skillnaden mellan dessa grupper tenderar också att vara större i Europaparlamentsvalet än i riksdagsvalet.

Även om valdeltagandet minskade så minskade det inte i alla grupper. De yngsta väljarna, de så kallade förstagångsväljarna röstade i större utsträckning 2024 jämfört med 2019. Även väljare 80 år och äldre hade ett något högre valdeltagande 2024 jämfört med fem år tidigare. Därmed har valdeltagandet blivit jämnare sett till ålder i och med att både de yngsta och äldsta hade ett lägre valdeltagande än genomsnittet. Det är framför allt personer 30–49 år som röstade i mindre utsträckning än vid föregående EU-val.

Liksom i tidigare studier har personer med funktionsnedsättning ett lägre valdeltagande än personer som inte har någon funktionsnedsättning. Det var en skillnad i valdeltagande på 16 procentenheter mellan de som har en funktionsnedsättning respektive övriga befolkningen, vilket är en större skillnad än i föregående riksdagsval. På grund av ny frågeutformning i ULF går det inte att jämföra resultaten med föregående EU-val. Tydligast skillnad i valdeltagande mellan de som har en funktionsnedsättning och de som inte har en funktionsnedsättning var det bland personer 65 år och äldre. Stora svårigheter av funktionsnedsättningen innebar också genomgående ett lägre valdeltagande än vissa svårigheter.

Vidare finns stora regionala variationer i valdeltagande som delvis hänger samman med de individfaktorer som har studerats i denna rapport. Skillnader finns både på kommunnivå och valdistriktsnivå, men är större på valdistriktsnivå.

I fördjupade analyser studeras i vilken utsträckning skillnader i valdeltagande mellan olika grupper kan förklaras av skillnader i levnadsvillkor. Valdeltagandet är lägre i åldersgruppen 18–29 år. Men när hänsyn tas till skillnader i utbildningsnivå och inkomstnivå, då många i den yngre gruppen ännu inte uppnått sin slutliga utbildnings- och inkomstnivå var sannolikheten att rösta något lägre bland personer 30–49 år.

En analys av förstagångsväljare visar, likt tidigare analyser inom området, att valdeltagandet varierar stort inom gruppen. Föräldrarnas utbildningsnivå har betydelse för förstagångsväljarnas benägenhet att rösta, men betydelsen av föräldrarnas utbildning minskar när hänsyn tas till de ungas egen studieinriktning på gymnasiet samt om de har en pågående eller avslutad gymnasieutbildning. Störst betydelse för en ökad benägenhet att rösta bland förstagångsväljare tycks vara om minst en av föräldrarna röstat i valet. När denna uppgift inkluderas i analysen minskar även skillnaderna mellan in- och utrikes födda.

Rapporten visar liksom tidigare undersökningar att utrikes födda röstar i mindre utsträckning än inrikes födda, 36 procent jämfört med omkring 58 procent. Skillnaderna minskade något jämfört med 2019 och det berodde framför allt på att valdeltagandet bland utrikes födda under 50 år hade ett något större valdeltagande. I en fördjupad analys studeras i vilken utsträckning det lägre valdeltagandet för utrikes födda samvarierar med skillnader i levnadsförhållanden. Resultaten från analysen visar att skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda inte i någon större utsträckning kan förklaras av skillnader i exempelvis ålder, utbildningsnivå eller inkomstnivå men även att sambanden varierar beroende på vilken region födelselandet tillhör. Det är möjligt att andra faktorer, som inte ingår i de analyser som gjorts här, skulle minska skillnaderna jämfört med personer födda i Sverige. Vi vet exempelvis att utrikes födda som varit i Sverige en längre tid röstar i högre grad än de som varit i Sverige en kortare tid.

Röstberättigade är en föränderlig grupp. Fem år har gått sedan 2019 års val och en hel del har hänt i den röstberättigade befolkningen. Nya personer har tillkommit bland de röstberättigade genom att de blivit 18 år, genom invandring och medborgarskap. Andra är inte längre röstberättigade. Andelen av befolkningen som är utrikes född, som har en eftergymnasial utbildning och som tillhör olika åldersgrupper förändras kontinuerligt. För att få en bättre överblick över vilka som tenderar att rösta i samtliga val, vilka som bara röstar i vissa och de som helt låter bli undersöks detta närmare i kapitel 9. En slutsats därifrån är att grupper med högre valdeltagande i ett val även tenderar att ha ett högre ”flervalsdeltagande”. Det gäller såväl när kön, ålder, utbildningsnivå, födelseland och hushållstyp studeras, med viss variation i livets olika skeden.

Kort om statistiken

I det här kapitlet ges information kring den valdeltagandeundersökning som genomfördes i samband med Europaparlamentsvalet 2024. För mer information kring hur tidigare undersökningsomgångar har genomförts hänvisas till publikationer med redovisningar av resultat framställda efter respektive val. Dessa finns tillgängliga i elektroniskt format via SCB:s webbplats.

Statistikens ändamål och innehåll

Valdeltagandeundersökningen är en del av valstatistiken som utgör en grund för redovisningar av viktiga skeenden och förhållanden i svensk politik och demokrati. Syftet med valdeltagandeundersökningen är att producera utförlig statistik över valdeltagandet vid allmänna val. Av röstsammanräkningen framgår valdeltagandet totalt sett och i olika geografiska områden. Valdeltagandeundersökningen kompletterar den bilden genom att ta fram information om valdeltagandet i olika grupper i samhället.

Mer allmänt kan sägas att syftet är att allsidigt redovisa och ge en samlad bild av allmänna valen som en dokumentation av ett av de viktigaste inslagen i den svenska demokratin. Valstatistiken har i olika former producerats av SCB från och med 1872 års val. Valdeltagandeundersökningar i samband med allmänna val har genomförts sedan år 1911. Undersökningen har genomgått ett flertal större förändringar under årens lopp, exempelvis vad gäller upplägg och undersökningspopulation.

Population

Valdeltagandeundersökningen 2024 genomfördes för som en totalundersökning, vilket var andra gången vid ett Europaparlamentsval. En undersökning med liknande metodik genomfördes även vid de allmänna valen 2018 och 2022.

Populationen består av de röstberättigade vid 2024 års Europaparlamentsval. Man kan dela in de röstberättigade i 3 ömsesidigt uteslutande grupper:

1. Svenska medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och är folkbokförda i Sverige.
2. Svenska medborgare boende utomlands som är upptagna i röstlängden. Svenska medborgare boende utomlands som fyller 18 år senast på valdagen och som någon gång varit folkbokförda i Sverige har rätt att bli upptagna i röstlängden. Personer som varit folkbokförda i Sverige någon gång de senaste 10 åren tas automatiskt upp i röstlängden. Svenska medborgare boende utomlands som inte finns med i röstlängden måste själva

anmäla sig för att tas upp i röstlängden. Även en inkommen röst från utlandet vid ett val räknas som en anmälan till röstlängden. Efter en anmälan till röstlängden ingår en utlandssvensk automatiskt i röstlängden i ytterligare en tioårsperiod.

3. Medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater som fyller 18 år senast på dagen för valet och som har anmält sig till röstlängden 30 dagar före valdagen.

Innehåll

Uppgift om rösträtt hämtas från SCB:s register och från röstlängden. SCB får tillgång till röstlängden från Valmyndigheten.

Uppgift om valdeltagande hämtas från digitaliserade kopior av de fysiska röstlängderna. Mer information om tillvägagångssätt och granskning hittas under avsnitt "Information om statistikens framställning" nedan.

För att kunna beskriva valdeltagandet i olika befolkningsgrupper används uppgifter från SCB:s register över totalbefolkningen, inkomst- och taxeringsregistret, Utbildningsregistret, registret över hushållens boende, STATIV samt undersökningarna av levnadsförhållanden.

Detaljerad information om SCB:s register över totalbefolkningen finns på SCB:s webbplats www.scb.se/be0101

Detaljerad information om Inkomst- och taxeringsregistret finns på SCB:s webbplats www.scb.se/he0110

Detaljerad information om Utbildningsregistret finns på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0506.

Detaljerad information om Hushållens boende finns på SCB:s webbplats www.scb.se/he0111

Detaljerad information om STATIV finns på SCB:s webbplats.

Detaljerad information om SCB:s undersökningar av levnadsförhållanden finns på SCB:s webbplats www.scb.se/le0101

Definitioner

Kön

Med kön avses juridiskt kön, det kön som registrerats för en person i folkbokföringen.

Ålder

Med ålder avses ålder den 31 december respektive valår.

Civilstånd

I senare års valdeltagandeundersökningar hämtas uppgift om civilstånd från SCB:s befolkningsregister (RTB). Till gifta räknas även registrerade partners. Ej gifta inkluderar både ogifta och tidigare gifta, inklusive änkor och änklingar.

Hushållstyp

Hushållstyp anger hushållets sammansättning. Variabeln delas in i hushållstyperna Ensamstående, Ensamstående med barn, Sammanboende med och utan barn och Övriga hushåll med och utan barn. Uppgifterna om hushållstyp hämtas från SCB:s register om hushållens boende 2024.

Utbildning

Uppgifter om utbildning har hämtats från SCB:s register över befolkningens utbildning som innehåller uppgifter om högsta slutförda utbildning. Uppgifterna har hämtats från den registerversion som avser 1 januari valåret.

Information om förstagångsväljares pågående studieinriktning för gymnasieprogram är hämtade från registret Gymnasieskola: elever per 15 oktober valåret.

Inkomst

Inkomstuppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT). Med inkomst avses summan av den sammanräknade förvärvsinkomsten, dvs. inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Inkomst av kapital ingår inte. Inkomstklasserna är baserade på inkomstkvintiler. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning över 18 år. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i första inkomstkvintilen tillhör de 20 procent av befolkningen över 18 år som har lägst inkomster, osv. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst ingår inte i fördelningarna. Uppgifterna avser inkomster under året innan respektive valår enligt valårets taxering.

Boendeform

Boendeform är en kombination av hustyp (småhus, flerbostadshus) och upplåtelseform (äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt) samt specialbostad och en grupp med Övrigt. Uppgifterna om hushållstyp hämtas från SCB:s register om hushållens boende 2024.

Födelseland

De här redovisade uppgifterna om födelseland hämtas från SCB:s befolkningsregister (RTB) vars uppgifter i sin tur bygger på folkbokföringen.

Utländsk/Svensk bakgrund

Personer med utländsk bakgrund definieras som personer som är utrikes

födda, eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar. Personer med svensk bakgrund definieras som personer som är födda i Sverige med två inrikes födda föräldrar eller en inrikes född och en utrikes född förälder. Uppgifterna hämtas från SCB:s befolkningsregister (RTB) vars uppgifter i sin tur bygger på folkbokföringen.

Medborgarskapsland

Uppgifter om medborgarskapsland är hämtad från SCB:s befolkningsregister (RTB), vilket i sin tur baseras på folkbokföringen.

Sammanlagd tid i Sverige

Uppgifterna om sammanlagd tid i Sverige avser den sammanlagda tid som utrikes födda personer har varit folkbokförda i Sverige fram till och med sista december valåret. Informationen är hämtad från SCB:s longitudinella databas för integrationsstudier, STATIV 2024.

Medborgarskapsdatum

Uppgifter om medborgarskapsdatum avser datum för svenskt medborgarskap och är hämtade från SCB:s befolkningsregister (RTB), vilket i sin tur baseras på folkbokföringen

Senaste invandringsdatum

Uppgifter om senaste invandringsdatum avser datum för det senaste tillfället en person invandrat till Sverige. Uppgifterna är hämtade från SCB:s befolkningsregister (RTB), vilket i sin tur baseras på folkbokföringen.

Senaste utvandringsdatum

Uppgifter om senaste utvandringsdatum avser datum för det senaste tillfället en svensk medborgare har utvandrat från Sverige. Uppgifterna är hämtade från SCB:s historiska befolkningsregister (RTB), vilket i sin tur baseras på folkbokföringen.

Funktionsnedsättning

I Valdeltagandeundersökningen räknas man till grupper personer med funktionsnedsättning enligt ULF 2024, definition 2, det innebär att man har svarat ”stora svårigheter” eller ”kan inte alls” på minst en av frågorna i Washington Group Short Set och eller har svarat ja på den nationella frågan och funktionsnedsättning.

Washington Group Short Set:

1. Har du svårt att se, även om du använder glasögon eller linser?
2. Har du svårt att höra, även om du använder hörapparat?
3. Har du svårt att gå eller gå i trappor?

4. Har du svårt att komma ihåg eller att koncentrera dig? Räkna inte med tillfälliga svårigheter du har på grund av till exempel stress.
5. Har du svårt att ta hand om dig, till exempel att tvätta dig eller klä dig?
6. Har du svårt att kommunicera, till exempel med att förstå andra eller att själv bli förstådd? Om annat födelseland än Sverige: Frågan avser inte svårigheter att kommunicera på grund av att du eventuellt har ett annat modersmål än svenska.

Samtliga frågor i Short set har svarsalternativen:

- a) Nej, inga svårigheter
- b) Ja, vissa svårigheter
- c) Ja, stora svårigheter
- d) Ja, kan inte alls

Nationell frågan:

Har du någon funktionsnedsättning? Det kan till exempel vara en fysisk, psykisk, kognitiv, intellektuell eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

- a) Ja
- b) Nej
- c) Vet inte

I de resultat i Valdeltagandeundersökningen som handlar om typ av funktionsnedsättning, räknas de som svarat alternativ b) enligt de svarsalternativ som ges i WGSS till gruppen vissa svårigheter för respektive indikator. På samma sätt räknas de som svarat alternativ c) eller d) till gruppen stora svårigheter för respektive indikator.

Eftersom ULF är en urvalsundersökning räknas insamlade svar upp utifrån ett antal bakgrundsvariabler (bland annat ålder, kön, utbildning, och härkomst) så att skattade andelar representerar hela redovisningsgruppen och inte bara de individer som deltar i undersökningen.

SKR:s kommungruppsindelning

Kommungruppsindelningen avser Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) kommungruppsindelning från 2023 som är en tredelad indelning på huvudgruppsnivå och en mer finfördelad indelning med nio grupper. Mer information och en mer detaljerad beskrivning av den nya indelningen finns på [Kommungruppsindelning 2023 | SKR](#).

Statistiska mått

För variabler som baserar sig på totalräknade data:

Totaler i antal röstberättigade och andelar i procent. Gräns för redovisning är satt till 20 observationer.

För variabler som baseras på urval:

Andelar (procent), samt osäkerhetstal som beräknats för varje skattad procentandel. Osäkerhetstalet är halva det 95-procentiga konfidensintervall för skattningen. Skattningar baserade på färre än 50 observationer redovisas inte.

De statistiska målstorheterna skattas för en mängd olika redovisningsgrupper. Samtliga redovisningsgrupper presenteras uppdelade efter juridiskt kön. Vissa större redovisningsgrupper redovisas även efter ålder. Så långt möjligt följer redovisningsgrupperna samma indelningar som i den övriga statistikredovisningen inom demokratiområdet.

Information om statistikens framställning

Datainsamling

Uppgifter om valdeltagande har samlats in från röstlängderna. Länsstyrelserna har skannat in samtliga röstlängder och skickat in dem i form av bildfiler till SCB. På SCB har informationen i bildfilerna tolkats till uppgifter om valdeltagande för samtliga i den röstberättigade befolkningen.

Mätning

Mätningen avser insamling av kopior av allmänna handlingar, vilket innebär att inget mätinstrument har skapats. Däremot har SCB inför valets genomförande fått möjlighet att påverka de fysiska röstlängdernas utseende i form av färgstyrka, typsnitt, linjer och skanningskryss för att underlätta en digitalisering av uppgifterna. I mätningen har markeringarna i samtliga fält i röstlängderna räknats som en röst. Ingen hänsyn har tagits till felaktig markering av röster som sedan bedömts vara ogiltiga. Därmed kan uppgifterna skilja sig något från valresultatet.

Bearbetning

Eftersom det förekommer att det i röstlängderna, förutom markering av röst, även finns punkter som tillförts vid sluträkning har samtliga röstlängder gått igenom utifrån i vilken utsträckning markeringarna utgör en väldigt låg grad eller väldigt hög grad av ifyllnad. För låg grad av ifyllnad har fokus varit att urskilja svaga markeringar för röstning från en punkt/smuts. För hög grad av ifyllnad har fokus varit att uppmärksamma om någon ruta av någon anledning helt fyllts i för att uppmärksamma eventuella felmarkeringar.

Granskning

Vid inläsning av bildfiler har följande kontroller gjorts:

1. Tolkning av bildfilen för att säkerställa att bilden är tolkningsbar.
2. Verifiering av markeringar som blivit tolkade som röst, se beskrivning under Bearbetning ovan.
3. I ett tredje steg har aggregerade uppgifter kontrollerats och i de fall valdeltagandeuppgiften från det inskannade har skiljt sig mer än 0,2 procentenheter från det officiella resultatet per kommun har en genomgång gjorts för dessa specifika kommuner.

Skattning

Merparten av uppgifterna baseras på totalräknad statistik och därmed är uppgifterna inte uppskattade värden. Uppgifterna som baseras på undersökningarna av Levnadsförhållanden är skattningar med felmarginaler. I estimationsförfarandet har vi använt oss av den hjälpinformation som används i undersökningen samt tillfört information om det sanna valdeltagandet. I Appendix redovisas samtliga skattningar tillsammans med felmarginaler. För mer information om Undersökningarna av levnadsförhållanden, se <http://www.scb.se/le0101>.

Information om statistikens kvalitet

Nedan följer en närmare beskrivning av de olika felen som kan uppstå, hur de har hanterats samt i vilken omfattning de uppskattas påverka undersökningens resultat. För beskrivning av kvaliteten för de olika register som använts här hänvisas till den information som finns på SCB:s webbplats. Där finns även en mer utförlig beskrivning av Valdeltagandeundersökningens kvalitet i den dokumentation av undersökningen som finns tillgänglig via SCB:s webbplats.

Täckningsfel

Utgångspunkten för insamlingen har varit den definitiva röstlängd som upprättades inför valdagen och som låg till grund för de uppgifter som trycktes på röstlängderna. Personer som lagts till i röstlängden i efterhand finns inte med i denna undersökning. Täckningsfelet bedöms vara mycket begränsat i denna undersökning.

Urvalsfel

Statistiken baseras på totalräknad statistik.

Bortfallsfel

Bortfallsfelet är försumbart. För samtliga röstberättigade finns det uppgift om valdeltagande 99,9 procent av samtliga röstberättigade. För de som saknas handlar det om att ett mindre antal sidor saknas i de bildfiler som SCB tagit emot och det beror på att sidor dubbelmatats i skrivaren, alternativt att en röstlängd inte har kommit in.

När det gäller bakgrundsvariabler som hämtas från SCB:s undersökningar av levnadsförhållanden finns ett bortfall som uppgår till cirka 49 procent.

Bearbetningsfel

I samband med tolkning, verifiering och ibland stansning av de digitaliserade kopiorna av röstlängderna kan fel uppkomma. Dessa bedöms vara små och ej systematiska.

Modellantaganden

I princip inga modellantaganden har gjorts i denna undersökning. För ett par kommuner har röstlängderna varit så ljusa att information om röstning inte kunnat läsas maskinellt vilket lett till underskattning av valdeltagandet.

Referenser

Bhatti, Yosef & Hansen, Kasper M. (2012). "Leaving the Nest and the Social Act of Voting: Turnout among First-Time Voters", *Journal of Elections, Public Opinion and Parties*. 22: 380-406.

Ds 2008:23. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Oscarsson, Henrik & Sören Holmberg (2016). *Svenska Väljare*. Rapport nr 29 i serien Valundersökningar.

Regeringens proposition 1999/2000:79 Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken.

Wolfinger, Raymond E. & Steven J. Rosenstone (1980). *Who Votes?* New Haven, CT: Yale University Press.

SCB, Valdeltagandeundersökningen 2004–2019.

SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden år 2016/17 samt 2018/19.

SCB 2012a. *Valdeltagande vid omvalen 2011*. Rapport 11 i serien Demokratistatistik. Stockholm: SCB.

SCB 2012b. *Svenskt valdeltagande under hundra år*. Rapport 13 i serien Demokratistatistik. Stockholm: SCB.

SCB 2012c. *Ung i demokratin*. Rapport 14 i serien Demokratistatistik. Stockholm: SCB.

SCB 2015a. *Valdeltagande bland personer med funktionsnedsättning*. Rapport 18 i serien Demokratistatistik. Stockholm: SCB.

SCB 2015b. *Vilka valde att välja – Deltagandet i valen 2014*. Rapport 19 i serien Demokratistatistik. Stockholm: SCB

SCB 2019. Deltagandet vid de allmänna valen 2018.

SCB 2020. Uppväxtvillkor för barn med utländsk bakgrund.

SCB 2019 Migrationsstatistik

Vallag (2005:837)

SCB 2020. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019

SCB 2023. Valdeltagande i allmänna valen 2022

Valmyndigheten 2024. Erfarenhetsrapport val till Europaparlamentet 2024.

Öhrvall, Richard (2018). *Growing into voting – Election Turnout among Young People and Habit Formation*. Avhandling nr 752. Linköpings universitet.

Bilagor

A. Tabellbilaga

B. Logistiska regressionsmodeller

Bilaga A. Tabellbilaga

Kapitel 8. Funktionsnedsättning och valdeltagande

Tabell A1: Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2025 efter typ av funktionsnedsättning. Andel i procent och osäkerhetstal

Typ av funktionsnedsättning	Valdeltagande	Osäkerhetstal
Stora svårigheter eller kan inte alls höra	44,9	±5,5
Vissa svårigheter att höra	58,5	±1,5
Inga svårigheter att höra	53,9	±0,3
Stora svårigheter eller kan inte alls se	38,7	±4,1
Vissa svårigheter att se	52,8	±1,1
Inga svårigheter att se	55,8	±0,4
Stora svårigheter eller kan inte alls gå eller gå i trappor	30,9	±2,4
Vissa svårigheter gå eller gå i trappor	50,9	±1,5
Inga svårigheter gå eller gå i trappor	56,8	±0,3
Stora svårigheter eller kan inte alls komma ihåg eller koncentrera sig	40,4	±3,2
Vissa svårigheter att komma ihåg eller koncentrera sig	49,3	±1,1
Inga svårigheter att komma ihåg eller koncentrera sig	57,1	±0,4
Stora svårigheter eller kan inte alls ta hand om sig själv	25,2	±5,0
Vissa svårigheter att ta hand om sig själv	43,3	±3,1
Inga svårigheter att ta hand om sig själv	55,5	±0,2
Stora svårigheter eller kan inte alls kommunicera	18,9	±5,3
Vissa svårigheter att kommunicera	41,2	±2,5
Inga svårigheter att kommunicera	56,0	±0,2
Med funktionsnedsättning	39,8	±1,8
Övriga befolkningen	56,3	±0,2

Tabell A2. Valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2014 bland personer med funktionsnedsättning/övriga i befolkningen efter bakgrundsvariabler. Andel i procent och osäkerhetstal

	Med funktionsnedsättning		Övriga befolkningen	
	Valdeltagande	Osäkerhetstal	Valdeltagande	Osäkerhetstal
18–29 år	48,5	±1,6	48,7	±1,7
30–49 år	50,7	±0,9	51,9	±1,0
50–64 år	58,2	±1,1	59,3	±1,1
65+ år	59,2	±1,0	63,1	±1,1
Män	55,5	±1,7	56,7	±1,2
Kvinnor	49,5	±1,6	60,8	±1,2
Utrikes född	30,9	±4,3	38,3	±1,5
Inrikes född	41,8	±2,0	60,0	±0,4
Ensamstående	33,3	±2,5	49,6	±1,0
Sammanboende	46,8	±2,8	61,1	±0,6

Kapitel 9. Valdeltagandets geografi

Tabell A3. 10 valdistrikt med lägst valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024

Valdistrikt	Kommun	Andel röstande
Tärnaby-Hemavan	Storuman	15,3
Södertälje 15 Glasberga	Södertälje	15,9
Södertälje 9 Västra Blombacka	Södertälje	16,0
Södertälje 53 Ronna södra	Södertälje	16,3
Södertälje 51 Geneta norra	Södertälje	16,9
Södertälje 52 Bårstafältet	Södertälje	17,8
Södertälje 55 Ronna norra	Södertälje	18,1
Spånga 22 Rinkebysvängen Ö	Stockholm	18,2
Södertälje 54 Ronna västra	Södertälje	18,4
Spånga 15 Risingeplan mfl	Stockholm	19,2

Tabell A4. 10 valdistrikt med högst valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2024

Valdistrikt	Kommun	Andel röstande
Skarpnäck 7 Skarpnäcks trädgårds	Stockholm	85,8
Bromma 18 Södra Ängby	Stockholm	84,6
Bromma 25 Karsvikshage	Stockholm	84,1
Västerled 16 Ålsten N	Stockholm	81,7
Sofia 10 Vintertullen	Stockholm	81,6
Högalid 2 Reimersholme S	Stockholm	81,5
Skarpnäck 2 Brotorp	Stockholm	80,8
Västerled 15 Ålsten S	Stockholm	80,5
Norra Nöbbelöv	Lund	80,5
Bromma 11 Bällstavägen S mfl	Stockholm	80,1

Bilaga B. Logistiska regressionsmodeller

Tabell B1. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024. Logistisk regressionsmodell. Oddskvoter

Variabel	Bivariat	Modell A	Modell B	Modell C	Modell D
Man (referens)	1	1	1	1	1
Kvinna	1,05**	1,06**	1,07**	0,95**	1,04**
18–29 år (referens)	1	1	1	1	1
30–49 år	1,27**	1,36**	1,27**	0,97**	0,81**
50–64 år	1,76**	1,85**	1,74**	1,57**	1,22**
65–74 år	2,18**	2,24**	2,12**	2,09**	1,81**
75+ år	1,56**	1,51**	1,51**	1,60**	1,55**
Inrikes född (referens)	1	1	1	1	1
Utrikes född	0,42**	0,41**	0,43**	0,42**	0,47**
Ensamstående (referens)	1		1	1	1
Sammanboende	1,69**		1,71**	1,66**	1,46**
Högst gymnasial utbildning (referens)	1			1	1
Eftergymnasial utbildning	2,97**			3,22**	2,89**
Inkomstkvintil 1 (referens)	1				1
Inkomstkvintil 2	1,22**				1,00
Inkomstkvintil 3	1,31**				1,14**
Inkomstkvintil 4	1,72**				1,34**
Inkomstkvintil 5	3,04**				1,88**
Hysesrätt (referens)	1				1
Ägar rätt/bostadsrätt	2,04**				1,33**

Kommentar: * innebär att oddskvoten är signifikant i förhållande till referens kategorin på 0,05-nivån, medan ** innebär att oddskvoten är signifikant på 0,01-nivån. Referens kategorin för åldersvariablerna är åldersgruppen 18–29 år. Inkomstuppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxerings-register (IoT). Inkomstklasserna är baserade på inkomstkvintiler. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning över 18 år. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i första inkomstkvintilen tillhör de 20 procent av befolkningen över 18 år som har lägst inkomster, osv. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst ingår inte i modellerna. Uppgifter om utbildning har hämtats från SCB:s register Befolkningens utbildning.

Tabell B2. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024. Ålder 18–74 år. Logistisk regressionsmodell. Oddskvoter

Variabel	Bivariat	Modell A	Modell B	Modell C	Modell D
Man (referens)	1	1	1	1	1
Kvinna	1,12**	1,13**	1,12**	0,98**	1,06**
Ålder kontinuerlig	1,02**	1,02**	1,02**	1,02**	1,02**
Inrikes född (referens)	1	1	1	1	1
Utrikes född	0,41*	0,40**	0,41**	0,39**	0,43**
Ensamstående (referens)	1		1	1	1
Sammanboende	1,65**		1,64**	1,58**	1,40**
Högst gymnasial utbildning (referens)	1			1	1
Eftergymnasial utbildning	3,00**			3,05**	2,79**
Inkomstkvintil 1 (referens)	1				1
Inkomstkvintil 2	1,06**				0,81**
Inkomstkvintil 3	1,16**				0,86**
Inkomstkvintil 4	1,60**				1,00
Inkomstkvintil 5	2,86**				1,38**
Hysesrätt (referens)	1				1
Ägar rätt/bostadsrätt	2,02**				1,30**

Kommentar: * innebär att oddskvoten är signifikant i förhållande till referenskategori på 0,05-nivån, medan ** innebär att oddskvoten är signifikant på 0,01-nivån. Referenskategori för åldersvariablerna är åldersgruppen 18–29 år. Inkomstuppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxerings-register (IoT). Inkomstklasserna är baserade på inkomstkvintiler. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning över 18 år. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i första inkomstkvintilen tillhör de 20 procent av befolkningen över 18 år som har lägst inkomster, osv. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst ingår inte i modellerna. Uppgifter om utbildning har hämtats från SCB:s register Befolkningens utbildning.

Tabell B3. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024. Ålder 75 år och äldre. Logistisk regressionsmodell. Oddskvoter

Variabel	Bivariat	Modell A	Modell B	Modell C	Modell D
Man (referens)	1	1	1	1	1
Kvinna	0,73**	0,79**	0,88**	0,85**	1,10**
Ålder kontinuerlig	1	1	1	1	1
Inrikes född (referens)	1	1	1	1	1
Utrikes född	0,51**	0,46**	0,51**	0,51**	0,60**
Ensamstående (referens)	1		1	1	1
Sammanboende	2,05**		1,65**	1,63**	1,53**
Högst gymnasial utbildning (referens)	1			1	1
Eftergymnasial utbildning	3,22**			3,10**	2,41**
Inkomstkventil 1 (referens)	1				1
Inkomstkventil 2	1,64**				1,48**
Inkomstkventil 3	3,08**				2,22**
Inkomstkventil 4	5,02**				3,02**
Inkomstkventil 5	7,20**				3,70**
Hysesrätt (referens)	1				1
Ägar rätt/bostadsrätt	2,137**				1,45**

Kommentar: * innebär att oddskvoten är signifikant i förhållande till referenskategori på 0,05-nivån, medan ** innebär att oddskvoten är signifikant på 0,01-nivån. Referenskategori för åldersvariablerna är åldersgruppen 18–29 år. Inkomstuppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxerings-register (IoT). Inkomstklasserna är baserade på inkomstkventiler. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning över 18 år. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i första inkomstkventilen tillhör de 20 procent av befolkningen över 18 år som har lägst inkomster, osv. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst ingår inte i modellerna. Uppgifter om utbildning har hämtats från SCB:s register Befolkningens utbildning.

Tabell B4. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024. Världsdel. Logistisk regressionsmodell. Oddsquoter

Variabel	Bivariat	Modell A	Modell B	Modell C	Modell D
Man (referens)	1	1	1	1	1
Kvinna	1,05**	1,05**	1,07**	0,95**	1,04**
18–29 år (referens)	1	1	1	1	1
30–49 år	1,27**	1,36**	1,27**	0,98**	0,81**
50–64 år	1,76**	1,85**	1,74**	1,57**	1,23**
65–74 år	2,18**	2,20**	2,09**	2,07**	1,80**
75+ år	1,56**	1,47**	1,48**	1,57**	1,54**
Född i Sverige (referens)	1	1	1	1	1
Född i Norden utanför Sverige	0,68**	0,60**	0,61**	0,62**	0,62**
Född i EU utanför Norden	0,58**	0,56**	0,57**	0,50**	0,52**
Född i Europa utanför EU	0,32**	0,30**	0,30**	0,31**	0,33**
Född i Nordamerika	0,33**	0,35**	0,40**	0,44**	0,55**
Född i Afrika	0,80**	0,80**	0,83**	0,64**	0,71**
Född i Sydamerika	0,67**	0,64**	0,68**	0,65**	0,73**
Född i Asien	0,35**	0,36**	0,37**	0,36**	0,42**
Född i övriga regioner	0,70**	0,66**	0,69**	0,51**	0,54**
Ensamstående (referens)	1		1	1	1
Sammanboende	1,69**		1,72**	1,67**	1,47**
Högst gymnasial utbildning (referens)	1			1	1
Eftergymnasial utbildning	2,97**			3,21**	2,89**
Inkomstkvintil 1 (referens)	1				1
Inkomstkvintil 2	1,22**				0,99**
Inkomstkvintil 3	1,31**				1,14**
Inkomstkvintil 4	1,72**				1,33**
Inkomstkvintil 5	3,04**				1,86**
Hysesrätt (referens)	1				1
Ägar rätt/bostadsrätt	2,04**				1,33**

Kommentar: * innebär att oddsquoten är signifikant i förhållande till referenskategori på 0,05-nivån, medan ** innebär att oddsquoten är signifikant på 0,01-nivån. Referenskategori för åldersvariablerna är åldersgruppen 18–29 år. Inkomstuppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT). Inkomstklasserna är baserade på inkomstkvintiler. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning över 18 år. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i första inkomstkvintilen tillhör de 20 procent av befolkningen över 18 år som har lägst inkomster, osv. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst ingår inte i modellerna. Uppgifter om utbildning har hämtats från SCB:s register Befolkningens utbildning.

Tabell B5. Valdeltagande i valet till Europaparlamentet 2024. Förstagångsväljare. Logistisk regressionsmodell. Oddskvoter

Variabel	Bivariat	Modell A	Modell B	Modell C
Man (referens)	1	1	1	1
Kvinna	1,27**	1,28**	1,18**	1,22**
Utrikes född (referens)	1	1	1	1
Inrikes född	2,53**	2,15**	2,18**	1,43**
Föräldrar med högst gymnasial utbildning (referens)	1	1	1	1
Föräldrar med eftergymnasial utbildning	2,82**	2,67**	2,15**	1,47**
Utbildning avslutad (referens)	1		1	1
Utbildning pågående	1,24**		1,41**	1,49**
Yrkesinriktad utbildning (referens)	1		1	1
Studieinriktad utbildning	2,58**		2,19**	2,03**
Övrig utbildningsinriktning	0,56**		0,69**	0,74**
Ingen förälder röstar eller okänt (referens)	1			1
Någon förälder röstar	14,01**			11,78**

Kommentar: * innebär att oddskvoten är signifikant i förhållande till referenskategori på 0,05-nivån, medan ** innebär att oddskvoten är signifikant på 0,01-nivån.

Voter turnout in the election to the European Parliament 2024

The European Parliament election was held on Sunday 9 June 2024 in Sweden. In total, 720 Members of the European Parliament were elected for the legislative period 2024–2029, of whom 21 Members were elected in the Swedish European Parliament election. Voter turnout across the EU was 51 percent, the same as in the previous election. In Sweden, voter turnout decreased from 55 percent to 53 percent, which meant that Sweden had the ninth highest voter turnout among EU Member States in the 2024 elections.

In the Swedish 2024 European Parliament election, there were 7 942 272 eligible voters, of whom 7 708 624 were Swedish citizens registered in Sweden, 190 459 were Swedish citizens living abroad and 43 189 were citizens of another EU Member State.

Statistics Sweden was assigned by the Government to conduct a study with the aim of analysing voter participation in the European Parliament election in 2024. The purpose of this report is to analyse voter participation in the 2024 European Parliament election among various groups of eligible voters and compare it to both earlier European Parliament elections and voter turnout in the elections to the Swedish Riksdag. For the general elections in 2018, 2019 and 2022, Statistics Sweden carried out total population surveys regarding voter participation, which provided unique opportunities to examine both regional variations in voter participation and differences among demographic and socio-economic groups in the population.

The patterns that emerged in previous surveys on voter participation in Riksdag elections are more distinct for voter turnout in the European Parliament elections. However, the decrease in voter participation in 2024 compared to 2019 have not affected all groups in the same way.

In the Swedish 2024 European Parliament election, voter turnout among women who were eligible voters was 54 percent, and the corresponding figure among men was 53 percent.¹⁸ Compared with the total number of eligible voters, the difference is one percentage point. However, voter turnout among men and women varies by age. Up to 70 years, voter turnout is higher among women than among men. Among

¹⁸This report applies the legal sex (man/woman), that is, the sex registered for a person in the Population Register.

persons 70 years and older, voter participation is higher among men instead.

In the 2019 European Parliament election, levelling across age groups continued among persons between 30 and 74 years. At the same time, voter turnout dropped in the youngest age group, which earlier also noted the lowest voter turnout among the age groups. In the 2024 election turnout dropped in most age groups, with the biggest decrease among persons between 30-49 years of age, where the turnout were almost four percent points lower than in the previous election. Among young, below 25 years of age, and among elderly, 80 years and older, there were an increase in the turnout.

The turnout among younger people, the first-time voters, who reached the eligible age of voting since the last European parliament election, increased with one percentage point compared to 2019. The overall decrease were two percentage points. The results show major differences in the group first-time voters, similar to earlier studies for this group. Voter participation is higher among first-time voters who attend or have attended study preparation upper secondary school programmes compared to vocational programmes. Regardless of upper secondary school programme, voter participation is higher among first-time voters who are attending an educational programme than among those who completed their upper secondary education. A more detailed analysis shows that first-time voters' inclination to vote is most strongly linked to whether at least one of their parents voted.

Voter participation in the 2024 European Parliament elections was higher among Swedish born Swedish citizens than among foreign born Swedish citizens, 58 percent compared with 36 percent. Among foreign born persons, voter turnout was highest among persons born in the Oceania, North America and Nordics (excluding Sweden). The decrease in turnout were approximately as big among Swedish born as among foreign born.

Other results show that voter participation is lower among single persons, persons with a compulsory/upper secondary education, and persons with a low-income level, while voter participation was higher among married and cohabiting persons, persons with a post-secondary education, and persons with a high income level.

Within the scope of this task, the Survey on Living Conditions (SILC) was used in order to examine voter participation among persons with disabilities.¹⁹ Voter participation was lower among persons with

¹⁹Information on disability is available for a subset, since the ULF/SILC is a sample survey and not a register-based survey.

disabilities than among others, in the 2024 European Parliament election as well as in the 2022 Riksdag election. The voter participation among persons with disabilities were 40 percent compared to 54 percent among the rest of the population, which is a bigger difference than in the Riksdag election. There are also differences based on the type of disability. Everyone with severe difficulties caused by a disability have lower turnout than those who have none. The lowest turnout were among people with severe communicational difficulties, severe difficulties in self-caring and severe difficulties in walking or climbing up stairs.

Persons who are not Swedish citizens can vote in the European Parliament elections, provided they are citizens in one of the EU Member States and have registered to vote. Voter turnout in this group were 64 percent.

Swedish citizens who live abroad also have the right to vote in the European Parliament elections, regardless of whether they live in an EU Member State. Voter turnout among Swedish citizens living abroad was 15 percent in 2024.

A regional analysis shows clear differences in voter turnout between different electoral districts. Biggest differences is found among in the large cities. In Stockholm the difference between the electoral district with the highest voter turnout compared with the lowest turnout was 67 percent. It is clear that individuals' characteristics are linked to voter participation, such as country of birth, education and income among the population of eligible voters. The highest turnout was found in large cities and the lowest turnout were found in rural municipalities.

6.7 million Swedish citizens were entitled to vote in the EU-election in 2024 and in 2019, and in the election to the Riksdag in between. 45 percent voted in both EU-elections and in the election to the Riksdag. More or less all of those voting in both elections to the EU-parliament voted in the election to the Riksdag. It was most common in the age group 70-84 years, 55 percent. 21 percent voted in the election to the Riksdag, but not in any of the Swedish EU-elections and 11 percent didn't participate in any of the elections. 13 percent voted in 2019 but not in 2024, and 10 percent voted in 2024 but not in 2019. More than 90 percent of those who voted in any of the EU-elections also voted in the election to the Riksdag in between. There are similar patterns regarding men and women, but women are a bit more likely to vote in all elections, and men are a bit more likely not to vote at all.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.